

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Οι πρόσφυγες της Συρίας ζητούν άσυλο στην Ελλάδα. Η
διαδικασία εξέτασης του ασύλου τους ως μνήμη και
αφήγηση ζωής.**

Πέτρος Λυμπέρης

Τριμελής εξεταστική επιτροπή: Γαζή Φωτεινή (Εφη), Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
επιβλέπουσα, Καρύδης Βασίλειος, Καθηγητής, μέλος, Σπυριδάκης Εμμανουήλ,
Αναπληρωτής Καθηγητής, μέλος.

Κόρινθος, 2016-2017

Copyright © 2017 Πέτρος Λυμπέρης.

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας έκδοσης, εξολοκλήρου ή τμήματος αυτής για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση των μελετών για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τους συγγραφείς. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα των κειμένων εκφράζουν τους συγγραφείς και μόνο.

Περίληψη

Η παρούσα μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία ασχολείται με τους πρόσφυγες της Συρίας που υπέβαλαν αίτηση ασύλου και διεθνούς προστασίας στην ελληνική Υπηρεσία Ασύλου την περίοδο 2015-16, όπου χρονικά συνέπεσε με την αύξηση των προσφυγικών ροών. Ως αποτέλεσμα του συνεχιζόμενου πολέμου στην περιοχή, χιλιάδες άνθρωποι ξεριζώθηκαν απ' τα πατρογονικά τους εδάφη, παίρνοντας το δρόμο της προσφυγιάς και αντιμετώπισαν εκτός των άλλων μια γραφειοκρατική, επώδυνη συχνά διαδικασία, σύμφωνα με την οποία θα εξετάζονταν αν δικαιούνται ή όχι να τύχουν προστασίας από μια ευρωπαϊκή χώρα. Το ευρωπαϊκό άσυλο παρουσιάζει έναν κοινό χαρακτήρα και μια νομικά κατοχυρωμένη διοικητική πρακτική. Στην Ελλάδα η διοικητική εξέταση ασύλου, εναρμονισμένη με το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο, εξελίχθηκε με την ταυτόχρονη παρουσία των προσφύγων. Πυρήνα της διαδικασίας αυτής αποτελεί η συνέντευξη ασύλου. Η εν λόγω ποιοτική έρευνα εστίασε σε πέντε συνεντεύξεις, που αναλύθηκαν μέσω της βιογραφικής προσέγγισης και αφήγησης ζωής. Συγκεκριμένα, ιδιαίτερο ερευνητικό στόχο αποτέλεσε η ανάδειξη των αυτοβιογραφικών αφηγήσεων και των μαρτυριών μνήμης των προσφύγων, όπως αυτές καταγράφηκαν μέσα από την διαδικασία εξέτασης ασύλου. Στα αποτελέσματα της έρευνας καταγράφονται: το κλίμα που διαμορφώνεται κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης, τα θεματικά μοτίβα, τα σημαντικά ζητήματα, οι στρατηγικές αφήγησης σε σχέση με τις τεχνικές και τον χαρακτήρα της συνέντευξης, το είδος και τα μοντέλα μνήμης και αφήγησης, το πρόβλημα της γλώσσας και διερμηνείας, η νοσηματοδότηση της ζωής των προσφύγων και η ανασυγκρότηση της ταυτότητάς τους.

Βασικοί όροι εργασίας: **μνήμη**, **αφήγηση ζωής**, **διαδικασία ασύλου**.

Abstract

The present dissertation concentrates on the issue of Syrian refugees applying for asylum and international protection to the Greek Asylum Service in 2015-2016, which coincided with the increase of refugee flows. As a result of the ongoing conflict in the area, thousands of people were forced to flee their homes and become refugees. Among other things, they had to cope with numerous challenges and obstacles related to bureaucracy, regarding their application for international protection in the EU, a frequently stressful process. The European asylum is uniform and constitutes a legally regulated administrative practice. In Greece, the administrative examination of asylum claims, harmonized with the European and international law, has evolved alongside the refugees' presence.

The personal interview of the asylum seeker plays a key role in this procedure. This qualitative research focused on five interviews, which were analyzed with the biographical approach and the free narrative. More specifically, a key research target was to feature the autobiographical narratives and the living memories of the refugees, as recorded during the asylum examination procedure. Among the results of this research are registered: the communication atmosphere during the interview, the thematic motifs, the significant issues, the narrative strategies related to the techniques and the nature of the interview, the types and models of memory and narrative, the difficulties in language and interpretation, the sense of purpose in immigrants' lives and the reconstruction of their identity.

Key research terms: **memory, life narrative, asylum process**

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την κ. Έφη Γαζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, συντονίστρια κατεύθυνσης του ΠΜΣ του Παν/μιου Πελοποννήσου, για την πολύτιμη συμπαράσταση στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας, καθώς και για την επιστημονική καθοδήγηση.

Επίσης τη Δ/ση και τα στελέχη της Υπηρεσίας Ασύλου, ιδιαίτερα την αγαπητή φίλη Στέλλα Μπουρανοπούλου για την βοήθεια στην πρόσβαση του πρωτογενούς υλικού της έρευνας.

Πίνακας Περιεχομένων

	Σελ.	
Copyright	ii	
Περίληψη	iii	
Abstract	iv	
Ευχαριστίες	v	
Πίνακας Περιεχομένων	vi	
Λίστα Πινάκων	vii	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - Εισαγωγή	1	
1.1	Εισαγωγικές σκέψεις	1
1.2	Δομές - Σκοπός Εργασίας	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - Θεωρητικές Κατευθύνσεις	4	
2.1	Προφορική Ιστορία	4
2.2	Μνήμη	6
2.3	Αφήγηση	7
2.4	Μεθοδολογία	9
2.4.1	Ερευνητικοί Άξονες	9
2.4.2	Μεθοδολογία-Εργαλεία Συλλογής Δεδομένων	9
2.4.3	Ερευνητική Τακτική	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - Η Συρία στη Δίνη του Εμφυλίου Πολέμου	13	
3.1	Ιστορικά Στοιχεία	13
3.2	Έξαρση της Ανθρωπιστικής Κρίσης	14
3.3	Τα Όρια της Διαμάχης	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - Άσυλο	18	
4.1	Ιστορικό & Κανονιστικό Πλαίσιο της Ε.Ε. για το Άσυλο	18
4.2	Πρόσφυγες - Αιτούντες Άσυλο	20
4.2.1	Ελληνική Νομοθεσία για το Άσυλο	21
4.2.2	Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου	22
4.3	Σύγχρονες Διαδικασίες Εξέτασης Ασύλου	24
4.4	Διαδικασία Συνέντευξης	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - Ανάλυση Συνεντεύξεων	26	
5.1	Εισαγωγικό Σημείωμα Συνεντεύξεων.	26
5.2	Ανάλυση Περιπτώσεων.	27
5.2.1	Περίπτωση 1	27
5.2.2	Περίπτωση 2	37
5.2.3	Περίπτωση 3	42
5.2.4	Περίπτωση 4	50
5.2.5	Περίπτωση 5	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - Συμπεράσματα Συζήτηση	74	
6.1	Αρχικά Συμπεράσματα	74
6.2	Διαπιστώσεις Συνεντεύξεων	75
6.3	Συμπεράσματα Μαρτυριών Μνήμης	78
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	82	
Βιβλιογραφικές Αναφορές	125	

Λίστα Πινάκων - Διαγραμμάτων

A/A	Τίτλος	Σελ.
1.1	Αιτήσεις Ασύλου 2013-2017	22
1.2	Διαδικασίες Α' Βαθμού - Ποσοστά Αναγνώρισης (%) (Χώρες με περισσότερες από 150 αποφάσεις)	23
1.3	Αιτήσεις Ασύλου – Χώρες Προέλευσης	23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές Σκέψεις

Το 2015 ήταν η χρονιά έξαρσης της προσφυγικής κρίσης, που συνοδεύτηκε από τη μεγαλύτερη μαζική μετακίνηση πληθυσμών στην Ευρώπη έπειτα από τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Οι εικόνες εξαθλιωμένων ανθρώπων, κατέφθαναν με κάθε τρόπο, κυρίως από τα μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα, κινητοποιώντας τους ευρωπαίους, που μέχρι τότε πίστευαν πως άλλος ένας πόλεμος στη λεγόμενη μέση ανατολή δεν τους αφορούσε ιδιαίτερα. Ο πόλεμος όμως ήταν πλέον “ante portas”.

Μέχρι και το τέλος του 2014 και παρά τις πολλαπλές ενδείξεις για ένταση του φαινομένου, η Ευρωπαϊκή Ένωση έδειξε να εθελotuφλεί. Την επόμενη χρονιά η παγκόσμια πλέον κοινότητα με τον θάνατο ανθρώπων μετά την βύθιση των πλεούμενων, που τους μετέφεραν στη μεσόγειο, ευαισθητοποιήθηκε και ιδιαίτερα οι ευρωπαίοι πολίτες, βλέποντας εικόνες από άψυχα σώματα παιδιών να ξεβράζονται στις ακτές ενεργοποιήθηκαν σε ανθρωπιστικό επίπεδο, πιέζοντας για λύσεις τις πολιτικές τους ηγεσίες. Η Ε.Ε υπό το βάρος της κοινής γνώμης έδειξε σταδιακά να ενεργοποιείται και ανέλαβε κάποιες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της ανάσχεσης, αλλά όχι της επίλυσης του προβλήματος, ενώ συγκεκριμένα θεσμικά όργανα προχώρησαν σε μια σειρά προτάσεων με στόχο την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης, τη διάσωση ανθρώπινων ζωών και την πάταξη των κυκλωμάτων διακίνησης (Zaragoza, 2015).

Στους μήνες που ακολούθησαν όμως το φαινόμενο εντάθηκε με τρόπο δραματικό, με την ροή προσφύγων και μεταναστών να έχει πλέον «κλειδώσει» στην ανατολική μεσογειακή οδό με αφετηρία τα τουρκικά παράλια και προορισμό τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου (Καραμαγκάλης, 2016).

1.2 Δομές - Σκοπός Εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελούσε εξ αρχής πρόκληση, καθώς η έρευνα θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί στη βάση αφηγηματικών βιογραφικών συνεντεύξεων, που αντλήθηκαν όμως εντός των ορίων μιας συγκεκριμένης γραφειοκρατικής διαδικασίας, περιχαρακωμένων στην εξέταση ασύλου. Σκοπό είχε να ξεκλειδώσει τις μαρτυρίες μνήμης και τις αυτοβιογραφικές αφηγήσεις των προσφύγων, ως παραγόμενα αφηγήματα προφορικής ιστορίας.

Σε αυτή την κατεύθυνση ιδιαίτερη αξία είχε η εστίαση σε δύο βασικές κατευθύνσεις:

- Εξέταση της στοχοθεσίας και των στρατηγικών συνέντευξης εκ μέρους των στελεχών του ασύλου στα πλαίσια της διοικητικής εξέτασης των αιτημάτων με άξονες το είδος των ερωτήσεων, το περιεχόμενο, τα θεματικά μοτίβα, όπως και τα σημαντικά ζητήματα που αναδεικνύονται μέσα από τις συνεντεύξεις.
- Εστίαση στην αυτοβιογραφική αφήγηση έτσι όπως παράγεται από τις μαρτυρίες μνήμης των ιδίων των προσφύγων κατά τη συνέντευξη στην υπηρεσία ασύλου και ταυτόχρονη απόπειρα να αποτυπωθούν τόσο οι αφηγηματικές στρατηγικές όσο και η κατασκευή της μνήμης τους για να αναπαραστήσουν σημαντικά γεγονότα του παρελθόντος και να νοηματοδοτήσουν τη ζωή τους στο παρόν και το μέλλον.

Επομένως το κύριο ερώτημα της μελέτης αφορά στο πως η διαδικασία εξέτασης ασύλου, μια τυπική κατά τ' άλλα γραφειοκρατική διαδικασία, μετασχηματίζεται μέσα απ' την ερευνητική ματιά σε μια διαδικασία μνήμης και αφήγηση ζωής.

Διακρίνουμε τρία βασικά στάδια της εργασίας:

- Α.Εισαγωγή
- Β.Μέρος-Κεφάλαια
- Γ.Πηγές-Βιβλιογραφία

Στο δεύτερο μέρος γίνεται βιβλιογραφική επισκόπηση, όπου πραγματεύονται θέματα που σχετίζονται με την εξέλιξη, τη συμβολή σε μια σειρά από επιστημονικά πεδία και τη σπουδαιότητα της προφορικής ιστορίας, την αξία και το ρόλο της μνήμης και τέλος τη δύναμη και τη σημασία της αφήγησης προς αυτή την κατεύθυνση. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η μεθοδολογία που επιλέχτηκε για την έρευνα, οι επιμέρους στόχοι και οι ερευνητικοί άξονες. Ακολουθεί η ανάλυση των υπό εξέταση συνεντεύξεων, ερμηνεύονται τα δεδομένα που προκύπτουν και συνδέονται με το θεωρητικό πλαίσιο. Τέλος η διατριβή ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα, όπου παρουσιάζονται οι τελικές διαπιστώσεις και συσχετίζονται με τα ερευνητικά δεδομένα.

Αφορμή για την πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας στάθηκε μια τυχαία επίσκεψη στην υπηρεσία ασύλου, όπου εντύπωση έκαναν οι βαμμένοι με διαφορετικό χρώμα ξύλινοι πάγκοι στον προαύλιο χώρο αναμονής. Ένα ανθρώπινο ποτάμι από διαφορετικές κουλτούρες, θρησκείες, γλώσσες μ'ένα όμως κοινό σημείο αναφοράς, την ανθρώπινη υπόσταση, κάθε μια με τη δική της μνήμη, τη δική της αφήγηση, τη δική της ιστορία.

Μέσα από την ανάδειξη αυτής της μοναδικότητας που σχετίζεται με το κύριο ερώτημα της έρευνας, δίνεται επιπλέον η ευκαρία για αναστοχασμό σε όλους όσοι εμπλέκονται, στελέχη-υπάλληλοι, διερμηνείς, κοινωνικοί λειτουργοί, νομικοί, ώστε να αντιληφθούν ενδεχομένως την διαδικασία εξέτασης ασύλου από διαφορετική σκοπιά, εκείνη της μνήμης και της αφήγησης ζωής ξεριζωμένων ανθρώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Θεωρητικές Κατευθύνσεις

2.1 Προφορική Ιστορία

Από τη δεκαετία του 1970 η ιστορική ματιά γνώρισε τη μετατόπιση από το αυστηρό πλαίσιο των γεγονότων προς τη μνήμη και το βίωμα, καθιστώντας την προφορική μαρτυρία, ως μια αξιόπιστη ιστορική πηγή και ανέδειξε τη σπουδαιότητα της αφήγησης στην ιστορική γραφή. Ο Paul Thompson, πρωτεργάτης της προφορικής ιστορίας, θεμελίωσε αυτού του είδους την προσέγγιση και με την ιδιαίτερη ματιά του, διείσδυσε ερμηνεύοντας τις αθέατες πλευρές της κοινωνικής και πολιτισμικής πραγματικότητας, εμπλουτισμένης με ανθρωπολογικά στοιχεία. Αναδύθηκε έτσι μια αντίληψη καινούρια της ιστορίας, γραμμένης από τα «κάτω», από τη «βάση» και της μελέτης του ατομικού και συλλογικού γίνεσθαι διαμέσου των αφηγήσεων ζωής (Μπάδα, Βαν Μπουσχότεν, 2002).

Η μνήμη των απλών ανθρώπων λαμβάνει περίοπτη θέση, όχι μόνο για τον αυτοπροσδιορισμό και τη συνέχεια τους μέσα στο χρόνο, αλλά και ως ένα νέο ιδιαίτερο ερευνητικό πεδίο της κοινωνικής ιστορίας, που προωθεί την ιδέα της αξιοποίησης της λαϊκής γειτονιάς, της τοπικής κοινότητας, του σχολείου, του εργασιακού χώρου, ενός πρόχειρου προσφυγικού καταυλισμού. Αποτινάσσει την εδραιωμένη αντίληψη, ότι η ιστορική έρευνα αφορά κυρίως ξεθωριασμένα αρχεία και απολιθωμένες μνήμες ενός μακρινού παρελθόντος. Κατ' αυτόν τον τρόπο γινόμαστε μάρτυρες του εκδημοκρατισμού της ιστορίας που δεν περιορίζεται σε αυστηρά ακαδημαϊκά όρια. Ο ίδιος ο Thompson δεν δυσκολεύεται να επισημάνει πως μέσα από την προφορική ιστορία, μια κοινότητα θα μπορούσε να γράψει την δική της ιστορία, “*to write its own history*” (Thompson, Bornat, 2017, p. 15).

Οι θιασώτες της παραδοσιακής ιστοριογραφίας από την άλλη, ισχυρίζονται πως μια προσωπική αφήγηση δεν παραθέτει το βίωμα αυτό καθεαυτό, αλλά ειπωμένο ως αποτέλεσμα κατεργασίας και κατασκευής της μνήμης (Κυριακίδου- Νέστορος, 1987).

Ασφαλώς δεν μπορεί να αγνοηθεί το ζήτημα που τίθεται περί κατασκευής της μνήμης, όπως και του στοιχείου της υποκειμενικότητας, ωστόσο οι ίδιες παράμετροι ισχύουν κατ' αναλογία και για τα γραπτά τεκμήρια. Είναι πλέον κυρίαρχη η αντίληψη πως η μνήμη ανεξαρτητά από τον τρόπο που θα φτάσει, γραπτό ή προφορικό, έχει κατά μια

έννοια κατασκευαστεί και δεν αποτελεί προϊόν παρθενογένεσης. Κομβικό ρόλο εδώ διαδραματίζει η ερευνητική στόχευση, αν δηλαδή επιδιωκόμενος σκοπός είναι η ανασύσταση των συμβάντων ή της βιωμένης εμπειρίας και η αναψηλάφιση των συλλογικών αναπαραστάσεων. Επομένως η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ παρελθόντος και παρόντος, μνήμης και ταυτότητας, δημόσιου και ιδιωτικού λόγου αφηγητή και ερευνητή είναι όψεις της *«ρέουσας ιστορικής συνείδησης που χαρακτηρίζει την προφορική ιστορία»* (Βαν Μπουσχότεν, 2002, σ. 137).

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, η προφορική ιστορία διεκδίκησε την παρουσία της μέσα από τη μελέτη των εμπειρικών βιωμάτων των απλών ανθρώπων που στο παρελθόν αναζητούνταν κυρίως στο χώρο της λαογραφίας, της ανθρωπολογίας και της εθνογραφίας (Μπάδα, Βαν Μπουσχότεν, 2002).

Επιχειρώντας μια σύγχρονη συνοπτική παρουσίαση των αρχείων και των συλλογών προφορικών μαρτυριών, η Ένωση Προφορικής Ιστορίας στον ιστότοπό της αναφέρει το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, το Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού του Δήμου καλαμαριάς, το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, το Αρχείο Προφορικών Μαρτυριών (EMIAN), το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας (ΕΛΙΑ-MET), το Αρχείο Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ), το Αρχείο Προφορικών Μαρτυριών Παν/μιου Θεσσαλίας, το Αρχείο Αφηγήσεων Ζωής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπ/σης του Παν/μιου Αθηνών κ.α. (<http://www.epi.uth.gr>).

2.2 Μνήμη

Την βάση της προφορικής ιστορίας, την αφετηρία και τη γενεσιουργό δύναμή της αποτελεί η μνήμη. Οι αναπολήσεις καθιστούν για τη μνήμη το πρωτογενές υλικό στη προφορική ιστορία, όπως για άλλους είναι τα χειρόγραφα ή τα πρακτικά ενός υπουργικού συμβουλίου. Δεν είναι απλώς ανάκληση γεγονότων ή εμπειριών του παρελθόντος μ' έναν εύκολο και ξεκάθαρο τρόπο, αποτελεί περισσότερο τη διαδικασία της ενθύμησης. Αφορά μια σύνθετη διαδικασία ανάκλησης εικόνων, ιστοριών εμπειριών και συναισθημάτων από τη ζωή μας στο παρελθόν. Η ταξινόμηση αυτών των βιωμάτων, η τοποθέτησή τους σε μια ιστορία και στη συνέχεια η αφήγησή τους μ' έναν τρόπο, διαμορφώνεται από το κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο αναφοράς μας (Abrams, 2014).

Το είδος της μνήμης που συνδέεται με τη διαδικασία ανάκλησής της στα πλαίσια ενός νοητικού ταξιδιού μέσα στο χρόνο για επεισόδια, γεγονότα, που όχι μόνο συνέβησαν αλλά έχουμε αναπτύξει και κάποια σχέση, είναι η επεισοδιακή μνήμη (episodic memory). Αποτυπώνεται με τη μορφή της αυτοβιογραφικής μνήμης και είναι το ζητούμενο στις συνεντεύξεις προφορικής ιστορίας. Το ίδιο γεγονός βιώνεται με διαφορετικό τρόπο από τους ανθρώπους. Κάποιος αποκωδικοποιεί ένα συμβάν για να το σταθεροποιήσει ως ανάμνηση και στη συνέχεια το συνδέει με τις προσωπικές του πληροφορίες και γνώσεις.

Στο επόμενο στάδιο, αυτό της ενθύμησης καλούμαστε από έναν άλλον που μας παρακινεί να ανακαλέσουμε κάτι στη μνήμη μας και μ' αυτόν τον τρόπο οι ερωτήσεις στην συνέντευξη λειτουργούν ως μηχανισμός υποβήθησης. Στη συνέχεια ταξινομούνται κι αφηγούνται απ' τον πληροφορητή, επομένως οι αυτοβιογραφικές μνήμες δεν αποθηκεύονται κι ανακαλούνται, αλλά κατασκευάζονται εκ νέου και προβάλλονται σε συνδυασμό με την κατάσταση (Abrams, 2014).

Ακολούθως η Lynn Abrams, τονίζει ότι η νοητική κατασκευή των εμπειριών του αφηγητή απ' τον ίδιο, είναι μια αναβίωση των προηγούμενων βιωμάτων, που περιλαμβάνει πληροφορίες για τόπους, πράξεις, άτομα, αντικείμενα, ταυτισμένα με συναισθήματα και σκέψεις και λογίζεται ως «*αναστοχαστική μνήμη*», (Abrams, 2014, σ.126).

Βεβαίως η μνήμη αποτελεί σημείο αναφοράς για ολόκληρη την ανθρώπινη ύπαρξη, όχι μόνο θεμέλιο για την προφορική ιστορία. Χωρίς μνήμη δεν υπάρχει ο άνθρωπος και η ενδεχόμενη απώλειά της δεν τον κάνει να χάνει απλά κάτι σημαντικό αλλά το «είναι» του. Εμείς δημιουργούμε τις μνήμες κι εκείνες είναι που μας ορίζουν ως ανθρώπους (Tonkin, 1992).

2.3 Αφήγηση

Η λυτρωτική-απελευθερωτική δύναμη της μνήμης βρίσκει διέξοδο στην αφήγηση. Μέσα από την αφήγηση δεν γίνεται μόνο μια παρουσίαση των εξωτερικών εξελίξεων και συμβάντων που θεωρούνται σημαντικά αλλά εξωτερικεύονται και εκτίθενται οι «εσωτερικές αντιδράσεις», ο βιωματικός τρόπος των γεγονότων και η ερμηνεία τους από τους αφηγητές (Τσιώλης, 2006).

Συχνά οι στρατηγικές αφήγησης περιλαμβάνουν αφηγηματικά μοντέλα που σχετίζονται με επιμέρους πολιτισμικά στοιχεία και με το φύλο. Οι επιστήμονες που αναλύουν αφηγήσεις στα πλαίσια της προφορικής ιστορίας, διαπιστώνουν την επιρροή που ασκείται από το φύλο, την εθνότητα, τη θρησκεία. Οι άνθρωποι επίσης έχουν την τάση να υιοθετούν στυλ που διακινούνται στον κοινωνικό κόσμο και λένε ιστορίες χρησιμοποιώντας σχήματα (format), που δανείζονται από μυθιστορήματα, θεατρικά έργα κ.α. (Abrams, 2014).

Οι άνδρες και οι γυναίκες κωδικοποιούν με διαφορετικό τρόπο το αφηγηματικό τους πλαίσιο κι αυτό πιθανότατα σχετίζεται με την έμφυλη κοινωνικοποίησή τους. Συχνά οι γυναίκες χρησιμοποιούν τον πλάγιο λόγο, προσλαμβάνοντας την επικοινωνία σαν μια συνεργατική διαδικασία ενώ οι άνδρες σαν ανταγωνιστική. Επίσης οι γυναίκες τοποθετούν τον εαυτό τους ως υποκείμενο της ιστορίας χρησιμοποιώντας λέξεις όπως «εμείς» κι «εμάς», ενώ οι άνδρες βάζουν τον εαυτό τους στο κέντρο των εξελίξεων τονίζοντας το «εγώ». Αυτή η έμφυλη μορφή αφήγησης παλαιότερα ήταν εντονότερη στις γυναίκες με το να λειτουργούν σ' έναν ιστό σχέσεων με συγγενείς, γείτονες. Ωστόσο σήμερα, καθώς ο ρόλος των γυναικών στην οικονομική, πολιτική και δημόσια ζωή έχει διευρυνθεί, οι διαφορές ανδρών-γυναικών αμβλύνονται (Abrams, 2016)

Ο Τσιώλης από την πλευρά του δίνει άλλες δύο διαστάσεις στη βιογραφική αφηγηματική ταυτότητα των γυναικών. Η πρώτη αφορά την μορφή του αυτοεντοπισμού μέσα από μια στιγμιαία οπτική, η δεύτερη αποτελεί την εσωτερική

δομή του νοήματος, ως μια δυναμική αυτοπροσδιοριστική αφηγηρία με χρονική συνέχεια και προοπτική. Πρόκειται για την βιογραφική συγκρότηση της γυναίκας που επεξεργάζεται και διαμορφώνει όσα σημαντικά αφηγείται (Τσίωλης, Σιούτη, 2013).

Μια άλλη συνιστώσα της αφήγησης αποτελεί το τραύμα και η σχέση του με την τραυματική μνήμη. Η ανάκληση τραυματικών εμπειριών προκαλεί συναισθηματική φόρτιση, ενώ σχετίζονται ακόμη και με ενοχές. Είναι πιθανόν να διακατέχονται και από μετατραυματικό stress που πρόκειται για ψυχολογική διαταραχή (Bracken, Petty, 1998).

Ορισμένες φορές αυτό μπορεί να αποτρέψει από το να διαθέτουν οι αφηγητές αυτοκυριαρχία ή να παρουσιάζουν μια συνεκτική αφήγηση. Σε άλλες περιπτώσεις πολλοί απ' αυτούς που βίωσαν τραυματικές εμπειρίες τις αφηγούνται χωρίς ιδιαίτερα συναισθήματα κι αυτή η αποστασιοποίηση είναι αμυντικός μηχανισμός που προσφέρει τον κατάλληλο χώρο στον αφηγητή να αναπνεύσει και να διατηρήσει απόσταση ασφαλείας από τραυματικά γεγονότα (Abrams, 2014).

2.4 Μεθοδολογία

2.4.1 Ερευνητικοί άξονες

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί να εστιάσει στις αυτοβιογραφικές αφηγήσεις των προσφύγων και στις μαρτυρίες μνήμης, ως αφηγήματα παραγόμενα εντός μιας συγκεκριμένης γραφειοκρατικής διαδικασίας, της εξέτασης ασύλου.

Πιο συγκεκριμένα μας ενδιαφέρουν:

- Ο τρόπος κατασκευής της μνήμης και η αναπαράσταση σημαντικών όψεων του παρελθόντος στο παρόν.
- Οι στρατηγικές αφήγησης σε συνδυασμό με τον χαρακτήρα των συνεντεύξεων, δηλαδή το ερωτηματολόγιο που κάθε φορά τέθηκε, τα θέματα προς διερεύνηση από τα στελέχη της υπηρεσίας ασύλου, οι στόχοι.
- Ο μετασχηματισμός της ταυτότητας των αιτούντων άσυλο μέσα από τη διαδικασία του βιογραφικού αναστοχασμού.
- Τα ζητήματα της γλώσσας, της διερμηνείας και της κατανόησης.
- Τα αφηγηματικά μοντέλα, η σχέση φύλου και μοτίβου αφήγησης.
- Το πως νοηματοδοτούν τη ζωή τους, ποια είναι τα βιώματα και η στάση της ζωής.

2.4.2 Μεθοδολογία-Εργαλεία Συλλογής Δεδομένων

Στα πλαίσια της ποιοτικής έρευνας, επιλέχθηκε η μέθοδος της βιογραφικής προσέγγισης και των αφηγήσεων ζωής. Η συγκεκριμένη μέθοδος μας δίνει την δυνατότητα να αντιληφθούμε σε βάθος και να αφουγκραστούμε τη φωνή των δρώντων υποκειμένων της προφορικής ιστορίας. Επιπλέον να ανασυνθέσουμε τις ατομικές και συλλογικές εμπειρίες των προσφύγων και να νοηματοδοτήσουμε συνάμα την αφηγηματική τους μνήμη (Ιωσηφίδης, 2008).

Εργαλείο για τη συλλογή και αξιοποίηση των δεδομένων της έρευνας αποτέλεσαν οι αφηγηματικές συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν από την υπηρεσία ασύλου. Λόγω των ιδιαιτέρων συνθηκών κάτω από τις οποίες λαμβάνεται η συνέντευξη ασύλου, ο

ερευνητής είχε πρόσβαση μόνο στις απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, καθώς διεξάγονται αυτές αποκλειστικώς εντός υπηρεσιακού πλαισίου.

Αυτό αποτελούσε ταυτόχρονα και ερευνητικό πρόβλημα που έθετε όρια, καθώς εξέλιπε το στοιχείο της οικοδόμησης μιας σχέσης μεταξύ ερευνητή και αφηγητή και η οποιαδήποτε αλληλεπίδραση απ' αυτήν επιτυγχάνεται, ώστε η συνέντευξη να εξελιχθεί σε όλο το δυναμικό της φάσμα.

Συνεπώς καθίσταται αναγκαία η εξέταση από κοινού των στρατηγικών συνέντευξης που αναπτύσσουν οι χειριστές του ασύλου, ως αναπόσπαστο τμήμα της γραφειοκρατίας για την διαδικασία αίτησης και απονομής ασύλου:

- Ποιες και τι είδους ερωτήσεις απευθύνουν προς τους αιτούντες.
- Υπάρχει μοτίβο στη θεματολογία, ποιο είναι και πως επανέρχονται οι χειριστές σε ορισμένα θέματα.
- Ποια είναι τα σημαντικά ζητήματα που αναδεικνύονται μέσα απ' το ερωτηματολόγιο και τη συνέντευξη (υγεία, ασθένειες, διακρίσεις, διώξεις κίνδυνοι).

Αυτό συμβαίνει διότι το ερωτηματολόγιο δεν αποτελεί τυπικά εργαλείο μιας ποιοτικής έρευνας ή μιας έρευνας προφορικής ιστορίας. Η διαμόρφωσή του δεν έχει ως άμεσο προϋπάρχοντα στόχο τη μνήμη και την αφήγηση ζωής, αλλά να διαπιστώσει στα πλαίσια της υπηρεσιακής επιτέλεσης, αν πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης ασύλου στους ενδιαφερόμενους.

Είναι πασιφανές όμως ότι οι συγκεκριμένες συνεντεύξεις που εξελίσσονται σε μια δύσκολη περίσταση, όπου χειριστές, διερμηνείς και αιτούντες άσυλο συνυπάρχουν σε μια αφηγηματική αλυσίδα, αναπτύσσοντας ξεχωριστές στρατηγικές αφήγησης, καταλήγουν να επηρεάζουν συνολικά τη μνήμη, το λόγο και την αφήγηση ζωής.

Υιοθετούμε την αφηγηματική ανάλυση (narrative analysis) σε συνδυασμό με την ανάλυση λόγου (discourse analysis) για να μελετήσουμε τον τρόπο που

κατασκευάζεται η αφήγηση, πώς αναπαριστούν οι πρόσφυγες την εικόνα τους, ποια είναι η δομή του λόγου τους, γιατί μεταχειρίζονται συνειδητά ή ασυνείδητα συγκεκριμένες στρατηγικές στην αφήγηση και πώς διασφαλίζεται η συνοχή της. Εστιάζουμε ταυτοχρόνως στη μορφή, στο περιεχόμενο και στη δομή της αφήγησης (Τσιώλης, 2015).

2.4.3 Ερευνητική Τακτική

Ως ερευνητική τακτική για τη διαχείριση και επεξεργασία των υπό μελέτη περιπτώσεων στηρίζομαστε στην «ολιστική προσέγγιση» σύμφωνα με την οποία κάθε περίπτωση αντιμετωπίζεται ξεχωριστά στην πολυπλοκότητά της. Αυτού του είδους η εκδοχή υιοθετείται στις βιογραφικές αφηγηματικές προσεγγίσεις από την Riessman (Riessman, 2008).

Τα βήματα της επεξεργασίας των βιογραφικών αφηγηματικών κειμένων που θα ακολουθήσουμε σύμφωνα με τον Shütze όπως παρουσιάζονται από τον Τσιώλη είναι:

- Μορφολογική ανάλυση του κειμένου, όπου αποκαλύπτεται η διάρθρωσή του με τον διαχωρισμό των αφηγηματικών μερών σε ενότητες, δίνοντας έμφαση στον τρόπο που συνδέονται τα εσωτερικά μέρη και η αλληλουχία τους.
- Δομική περιγραφή που συνδυάζουμε με ανάλυση λόγου (discourse analysis) και περιλαμβάνει μια λεπτομερή σειρά, σειρά (line by line) αναλυτική προσπάθεια.
- Αναλυτική αφαίρεση, στάδιο κατά το οποίο επιδιώκεται η αποδέσμευση από λεπτομέρειες των δομών.
- Γνωστική ανάλυση μέσω της οποίας προσεγγίζει, ερμηνεύει και αποτιμά διάφορα γεγονότα, περιόδους της ζωής του σημαντικές ο αφηγητής.
- Συγκριτική ανάλυση κατά την οποία αναζητούνται ομοιότητες με τις άλλες υπό έρευνα περιπτώσεις που εξετάζουμε και περιλαμβάνονται στο δείγμα (Τσιώλης, 2006).

Οι απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, δέκα συνολικά που διεξήχθησαν τη διετία 2015-2016 από αιτούντες διεθνή προστασία, δόθηκαν ύστερα από αίτημα που

κατατέθηκε επισήμως προς το Τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου. Ζητήθηκαν συνεντεύξεις προερχόμενες από αιτούντες άσυλο με καταγωγή από την Συρία, οι οποίες αντλήθηκαν τυχαία ανάμεσα σε εκατοντάδες από το αρχείο Ασύλου.

Από το τυχαίο δείγμα επιλέχθηκαν για την έρευνα ως πρωτογενές υλικό πέντε συνεντεύξεις. Οι τρεις αφορούσαν γυναίκες και οι δύο άνδρες. Η επιλογή είχε ως κριτήρια το φύλο, την ηλικία, την εθνοτική καταγωγή και τη θρησκεία προκειμένου να υπάρχει η μεγαλύτερη δυνατή αντιπροσωπευτικότητα στο δείγμα, αλλά και το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν αναφορικά με την μνήμη και την αφήγηση.

Για την επεξεργασία τους σε κάθε περίπτωση τηρήθηκε απαρέγκλιτα η αρχή της εμπιστευτικότητας και η δέσμευση εκ μέρους του ερευνητή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων όλων των εμπλεκόμενων, δηλαδή των αιτούντων άσυλο και των υπαλλήλων-στελεχών της υπηρεσίας ασύλου.

Έγινε χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για την καταγραφή, αποθήκευση και επεξεργασία του υλικού των συνεντεύξεων, καθώς έτσι με τρόπο συστηματικό αξιοποιείται ο όγκος των ποιοτικών δεδομένων (Ιωσηφίδης, Σπυριδάκης, 2006). Επίσης έγινε άντληση δεδομένων από διάφορες πηγές. Χρησιμοποιήθηκαν δημοσιευμένα βιβλία, άρθρα και μελέτες σχετικά με το θέμα. Έγινε επεξεργασία νομικών κειμένων, διεθνούς νομοθεσίας και χρήση ηλεκτρονικών πηγών από το διαδίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η Συρία στη Δίνη του Εμφυλίου Πολέμου

3.1 Ιστορικά Στοιχεία

Η περίπτωση του εμφυλίου πολέμου στη Συρία αποτελεί μια σύνθεση στοιχείων που την καθιστούν περίπλοκη και μοναδική. Το ιστορικό της έδαφος έχει μια ιδιαίτερη γεωπολιτική σημασία, κυρίως τους δύο τελευταίους αιώνες. Η ιδιάζουσα σύνθεση της κοινωνίας με το ποικίλο θρησκευτικό και εθνικό υπόστρωμα, η διαμόρφωση της αντιπολίτευσης, καθώς και η έντονη ανάμειξη των περιφερειακών και διεθνών εξωτερικών δρώντων, την καθιστούν εξαιρετικά σύνθετη ως μελέτη.

Η Συρία ανεξαρτητοποιήθηκε το 1946. Ένα στρατιωτικό πραξικόπημα το 1963 που πραγματοποιήθηκε από μια ομάδα αλεβιτών αξιωματικών του στρατού, με πολιτική επιρροή από το κόμμα Baath, κατέργησε το πολίτευμα καταλαμβάνοντας την εξουσία. Ύστερα από μια περίοδο πολιτικών αναταραχών επιβλήθηκε ένα αυταρχικό, στρατιωτικό καθεστώς από τον Hafiz al-Assad. Το καθεστώς στηρίχτηκε σε μια ιδιόμορφη συμμαχία αλεβιτών, δρούζων, χριστιανών και σιιτών μουσουλμάνων, παραμερίζοντας το σουννιτικό ισλαμικό στοιχείο και νομιμοποιήθηκε, υπηρετώντας το αραβικό ιδεώδες της ίδρυσης παλαιστινιακού κράτους σε συνδυασμό με την αντιπαράθεση με το κράτος του Ισραήλ (Κατράνης, 2013).

Την μετέπειτα περίοδο μέχρι και σήμερα το συριακό καθεστώς διακατέχονταν από ανασφάλεια και έδινε έναν αγώνα πολιτικής επιβίωσης εντός κι εκτός συνόρων. Ιδιαίτερως η άσκηση των διεθνών σχέσεων διακρίνονταν ανέκαθεν από διπλωματική ισορροπία και τακτικούς ελιγμούς ανάμεσα σε διαφορετικούς πόλους. Διαχρονικά σχοινοβατούσε μεταξύ των διεθνών δυνάμεων Η.Π.Α., Ρωσίας, Γαλλίας, περιφερειακών υπολογίσιμων παραγόντων όπως το Ιράν, η Τουρκία, η Σαουδική Αραβία, το Ισραήλ και σε μικρότερους άσπονδους φίλους, όπως ο Λίβανος και η Hizbolah (Κατράνης, 2013).

Στο εσωτερικό μέτωπο, παρά τον καταπιεστικό ελεγκτικό μηχανισμό που είχε εγκαθιδρύσει ο Hafiz al-Assad και κληρονόμησε, εφαρμόζοντας παρόμοιες πολιτικές ο γιος του Bashar al-Assad, ήταν νομοτελειακά αναπόφευκτες οι λαϊκές κινητοποιήσεις, που εξελίχθηκαν στον σημερινό εμφύλιο πόλεμο.

3.2 Έξαρση της Ανθρωπιστικής Κρίσης

Η αφετηρία αυτής της αιματηρής σύγκρουσης επίσημα τοποθετείται στις 15 Μαρτίου 2011, όταν διαδηλωτές σκοτώθηκαν από τις κυβερνητικές δυνάμεις. Λίγο νωρίτερα τον Φεβρουάριο νεαροί μαθητές είχαν συλληφθεί και βασανιστεί στην πόλη Daraa της νότιας Συρίας για συνθήματα graffiti εναντίον του προέδρου Bashar al-Assad. Στις 26 Απριλίου η πόλη Daraa λόγω των διαδηλώσεων που διογκώνονταν, κατακλύστηκε από χιλιάδες στρατιώτες και δυνάμεις ασφαλείας, που περικύκλωσαν την πόλη, διέκοψαν τις επικοινωνίες, την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού και επιδόθηκαν σε συλλήψεις και δολοφονίες. Αυτή η εξέλιξη άνοιξε τον ασκό του Αιόλου, προκάλεσε «πανεθνική» διαμαρτυρία και κλιμάκωση της καταστολής και της κρατικής βίας. Σταδιακά εξελίχτηκε σ' έναν μακρόχρονο εμφύλιο με περισσότερους από 250.000 νεκρούς (Rodgers, Gritten, Offer, Asare, 2016).

Από τον Μάρτιο του 2011 έως σήμερα έχει προκληθεί ανυπολόγιστη ανθρωπιστική και προσφυγική κρίση. Χιλιάδες άνθρωποι νεκροί, πάνω από 5 εκατομμύρια πρόσφυγες και 6 εκατομμύρια εκτοπισμένοι στη χώρα τους, οι μισοί απ' αυτούς παιδιά. Το 70% είναι χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο νερό, ένας στους τρεις δεν μπορεί να καλύψει βασικές διατροφικές ανάγκες, περισσότερα από 2 εκατομμύρια παιδιά δεν έχουν πρόσβαση στο σχολείο και τέσσερις στους πέντε ανθρώπους ζουν σε συνθήκες φτώχειας (Syrian refugee crisis, Facts, FAQs, and how to help, 2017).

Τον Φεβρουάριο του 2012 στρατιωτικές κυβερνητικές δυνάμεις σκότωσαν εκατοντάδες πολίτες στην πόλη Homs. Διενεργήθηκαν εκτεταμένοι βομβαρδισμοί και χρησιμοποιήθηκαν ελεύθεροι σκοπευτές. Μάλιστα η τακτική αυτή εφαρμόστηκε και σ' άλλες περιοχές της Συρίας. Τον Μάιο του ίδιου έτους δεκάδες δολοφονήθηκαν στην πόλη Houla (World Report 2013: Syria Events of 2012, 2013).

3.3 Τα Όρια της Διαμάχης

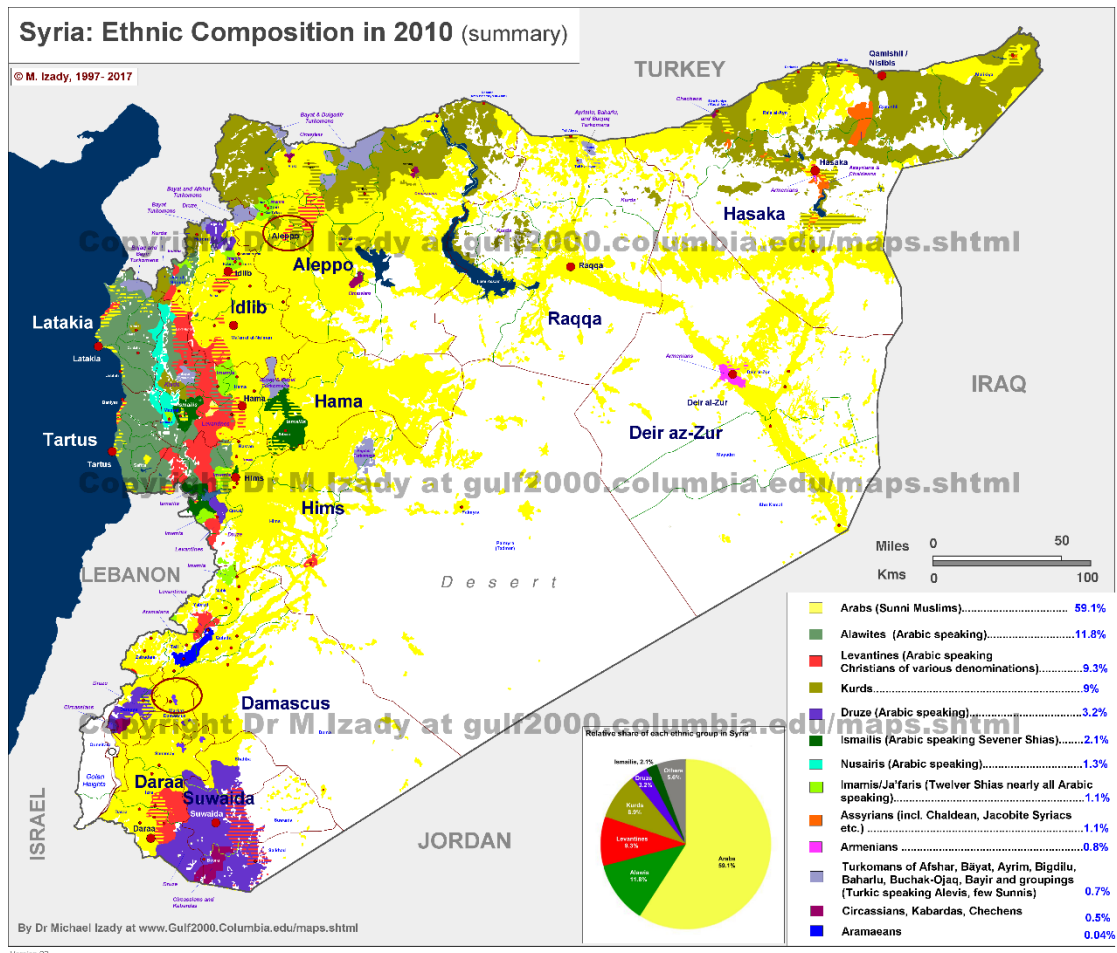
Η χρήση υπερβολικής βίας και η έκταση των επιθέσεων την περίοδο αυτή, όπως και στα χρόνια που ακολούθησαν, υποδηλώνουν ότι οι τακτικές αυτές αποτελούσαν πολιτική επιλογή. Κατά τον ίδιο τρόπο, υιοθετώντας αντίστοιχες δράσεις, λειτούργησαν σύμφωνα με την Ανεξάρτητη Επιτροπή Έρευνας για τη Συρία τόσο οι προσκείμενες στην κυβέρνηση παραστρατιωτικές ομάδες όσο και οι αντικαθεστωτικοί ένοπλοι.

Οι επιθέσεις κατά των αμάχων είναι συστηματικές και εκτεταμένες και χαρακτηρίζονται ως εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Έχουν διαπραχθεί από τα αντιμαχόμενα μέρη βιασμοί, βασανιστήρια, ακρωτηριασμοί, εκτελέσεις με εξωδικαστικές διαδικασίες (Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, 2013).

Τα εγκλήματα αυτά (crimes against humanity) είναι ιδιαίτερος ειδικός και εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής. Αφορούν εκτεταμένες ή συστηματικές παραβιάσεις, απαγορεύονται και τιμωρούνται ανεξάρτητα αν διαπράττονται σε περίοδο ένοπλης σύρραξης. Τα θύματα αυτών των εγκλημάτων είναι ο άμαχος πληθυσμός (Μαρούδα, 2006).

Βρισκόμαστε ενώπιον μιας εμφύλιας διαμάχης που ξεπερνά πλέον τα όρια μιας πολιτικής αντιπαράθεσης ή μιας παρατεταμένης στρατιωτικής σύγκρουσης. Παρουσιάζει επίσης έντονο θρησκευτικό χαρακτήρα, αφού για το Ισλάμ δεν υφίσταται η έννοια του έθνους-κράτους. Οι «πραγματικοί πιστοί» θεωρούν ότι τα σύνορα της «Όμα», δηλαδή του ισλαμικού έθνους ταυτίζονται με τα σύνορα της πίστωσης (Μάζης, 2012). Θα μπορούσαμε να πούμε πως εμφανίζει κοινωνικά χαρακτηριστικά με διεθνείς προεκτάσεις, που σχετίζονται με τις μεταψυχροπολεμικές εξελίξεις και την παγκοσμιοποίηση.

Οι εμπλεκόμενες δυνάμεις χαρακτηρίζονται από πολυμορφία, εμπερικλείουν στοιχεία πολιτικής διαμαρτυρίας και ανταγωνισμού, αλλά και διαχρονικής εθνοτικής και θρησκευτικής διαμάχης. Σουνίτες μουσουλμάνοι αντικαθεστωτικοί με το βασικό επιχειρησιακό και στρατιωτικό κορμό να ελέγχεται από τους αδελφούς μουσουλμάνους και τους ακραίους σαλαφιστές ισλαμιστές από τη μία, σιίτες, αλαουίτες μουσουλμάνοι και χριστιανοί που αποτελούν την κυβερνητική συμμαχία από την άλλη.

Εικόνα 1 (Dr. Michael Izady).

Πηγή: http://gulf2000.columbia.edu/images/maps/Syria_Ethnic_summary_1g.png

(Ανακτήθηκε 8 Δεκεμβρίου 2017).

Σε όλο αυτό το εκρηκτικό μείγμα πρέπει να προσθέσουμε την εξαθλίωση μεγάλων κοινωνικών στρωμάτων σε συνδυασμό με την δημογραφική αύξηση των τελευταίων δεκαετιών, όπου τα $\frac{3}{4}$ του πληθυσμού της Μ. Ανατολής είναι νέοι και νέες κάτω από 30 ετών, αλλά και την στρεβλή, καθυστερημένη ένταξη της περιοχής στην καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση που συμπλέκεται με τον ανταγωνισμό για περιφερειακή ηγεμονία, δημιουργώντας προβληματικό γεωπολιτικό σκηνικό (Ρούσσος, 2013).

Συμπερασματικά, η μετατροπή της συριακής κρίσης από τοπική με ιδιαίτερα εθνοθησκευτικά χαρακτηριστικά σε περιφερειακή και στη συνέχεια σε διεθνή, υπήρξε το αποτέλεσμα της σύνθλιψης των ορίων που είχαν επιβάλει με τη χάραξη συνόρων οι

αποικιοκρατικές δυνάμεις στη μεσοποταμία και στην ανατολική μεσόγειο (Ρούσσο, 2013).

Όσο αναμένουμε ματαίως την σταθεροποίηση λόγω της ρευστής κοινωνικοπολιτικής κατάστασης, με τις νέες πολιτικές οντότητες, τις εθνοθηρησκευτικές ομάδες συνδυασμένες με ριζοσπαστικό αραβικό εθνικισμό, τα πελατειακά δίκτυα, τον ωμό αυταρχισμό και τη νεοτρομοκρατία από τη μια μεριά και την διστακτικότητα ή αμφισημία του διεθνούς παράγοντα (ΗΠΑ, Ρωσία), εξαιτίας των αντικρουόμενων συμφερόντων από την άλλη, τόσο η ανθρωπιστική κρίση θα διαιωνίζεται και οι άνθρωποι θα μετατρέπονται σε θύματα και πρόσφυγες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Άσυλο

4.1 Ιστορικό & Κανονιστικό Πλαίσιο της Ε.Ε. για το Άσυλο

Η πρώτη διεθνής συμφωνία που καθόριζε ποιος ήταν πρόσφυγας, το είδος της νομικής προστασίας και των δικαιωμάτων που όφειλε να λάβει ήταν η Σύμβαση της Γενεύης «άρθρο 1, 1951» και υπογράφηκε από 140 χώρες. Διαμέσου αυτής επιχειρήθηκε σε διεθνές επίπεδο να διευθετηθούν οι συνέπειες της μαζικής μετακίνησης πληθυσμών, απόρροια του Β΄ παγκοσμίου πολέμου. Διαχρονικά και με τις κατάλληλες προσαρμογές πρόσφερε τη δυνατότητα παροχής βοήθειας σε περίπου 50 εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο (ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ 1951 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, 1966).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το φαινόμενο των προσφύγων δεν ήταν κάτι πρωτόγνωρο, μάλλον αποτέλεσε την ιστορική συνέχεια του Α΄ παγκοσμίου πολέμου, κατά τη διάρκειά του οποίου απέκτησε ευρύτατες διαστάσεις με ποικίλες ανθρωπιστικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές προεκτάσεις και έθεσε τις βάσεις για τις σύγχρονες προσφυγικές ροές, ως αποτέλεσμα των διεθνών συγκρούσεων.

Ο Gatrell αναφέρεται στους πρόσφυγες στους οποίους μάλιστα συμπεριλαμβάνει και τους εκτοπισμένους και δίνει το στίγμα των ολέθριων συνεπειών που αντιμετώπισαν στη δίνη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, καθώς και την αμηχανία των πολιτικών ηγεσιών να προετοιμαστούν και να αντιμετωπίσουν ένα τέτοιο πρωτοφανές σε ένταση και ρυθμό πρόβλημα.

Δεδομένα από διάφορες χώρες δείχνουν ότι τουλάχιστον 10 εκατομμύρια άνθρωποι αναγκάστηκαν να εκτοπιστούν είτε εσωτερικά είτε να διαβούν τα σύνορα της πατρίδας τους για να προφυλαχτούν. Ενδεικτικά μόνο για τη Γαλλία τον Σεπτέμβριο του 1918 καταγράφηκαν 1.850.000 πρόσφυγες που είχαν εγκαταλείψει τη χώρα. Εξίσου μεγάλοι είναι οι αριθμοί για το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Τουρκία, την Αυστρία-Ουγγαρία, την Ιταλία την Ελλάδα κ.α. Αυτές οι τεράστιες μετακινήσεις δεν προκάλεσαν μόνο αλλαγές δημογραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, αλλά και πολιτισμικές και πολιτικές. Άλλάξαν για πάντα τον χάρτη της ευρώπης και του κόσμου όλου (Gatrell, 2014).

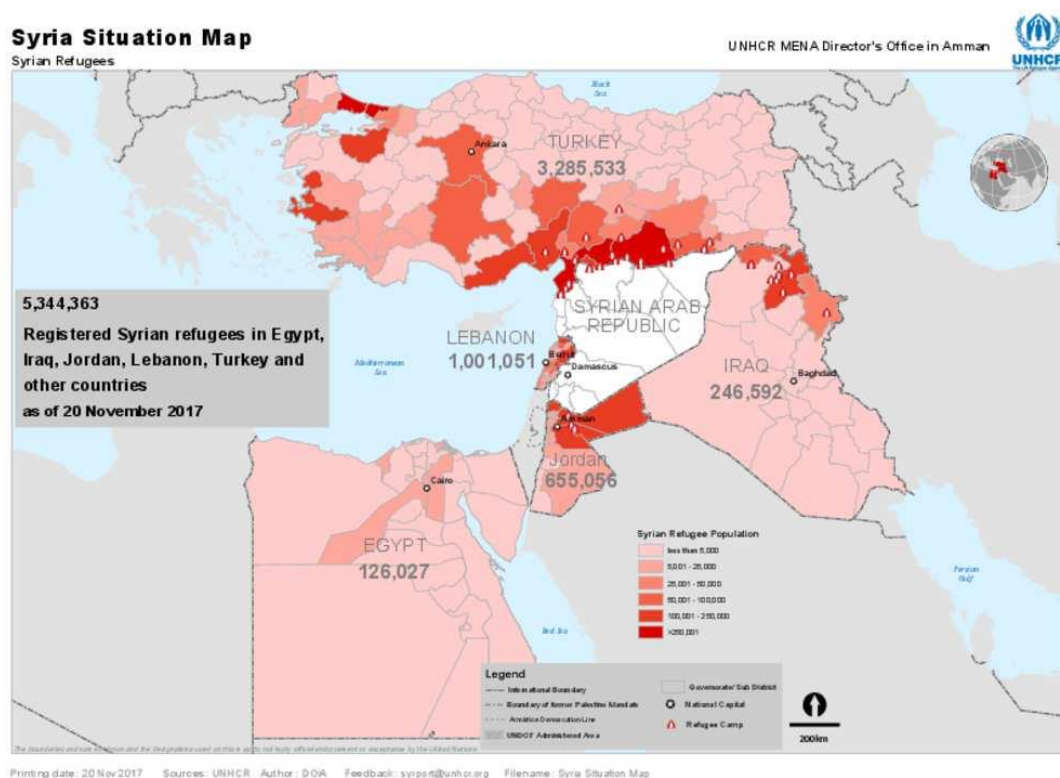
Αρκετά χρόνια αργότερα με το πρωτόκολλο του Λονδίνου το 1967 εξαλείφθηκαν οι χρονικοί και γεωγραφικοί περιορισμοί που είχαν τεθεί με τη Σύμβαση της Γενεύης και μπορούσαν πλέον να υποβάλλουν αίτημα ασύλου άτομα και μετά την 1^η Ιανουαρίου 1951. Στην μετέπειτα Συνθήκη του Άμστερνταμ (1999) τέθηκαν σε ισχύ πολιτικές που σχετίζονταν με τον έλεγχο των συνόρων, το άσυλο και τα δικαιώματα υπηκόων τρίτων χωρών. Το ίδιο έτος στο Συμβούλιο του Τάμπερε, αποφασίστηκε ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου με κοινούς κανόνες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου, προτρέποντας ταυτόχρονα να ολοκληρωθούν, όσο συντομότερα είναι εφικτό οι εργασίες για το σύστημα προσδιορισμού (Eurodac) της ταυτότητας των αιτούντων άσυλο (ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΕΡΕ 15 Κ' 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1999, C/99/0002).

Πρόσφατα, σύμφωνα με την Κοινή Δήλωση Ε.Ε.-Τουρκίας στις 18/03/2016 στο Δελτίο Τύπου 144/16 για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και τις Διεθνείς Σχέσεις, ρυθμίζονται οι διαδικασίες ταυτοποίησης και ασύλου κυρίως για τους πρόσφυγες από την εμπόλεμη περιοχή της Συρίας (EU-Turkey statement, 2016).

4.2 Πρόσφυγες - Αιτούντες Άσυλο

Πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης της Γενεύης» είναι «άτομο που βρίσκεται εκτός της χώρας καταγωγής του ή του τόπου κατοικίας του, έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα ή λόγω πολιτικών πεποιθήσεων και εξαιτίας του φόβου δίωξης αδυνατεί ή δεν επιθυμεί να απολαμβάνει την προστασία αυτής της χώρα; Ή την επιστροφή σε αυτήν» (Σύμβαση της Γενεύης του 1951: Ερωτήσεις και Απαντήσεις).

Επιπλέον και σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό στην περίπτωση που μια κυβέρνηση αδυνατεί ή ακόμη δεν είναι πρόθυμη να προστατέψει τους πολίτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, συχνά κατά τη διάρκεια συγκρούσεων ή εμφύλιας διαμάχης, πολλοί είναι εκείνοι που εγκαταλείπουν τις εστίες τους, μεταβαίνοντας σε άλλη χώρα όπου μπορεί να θεωρηθούν πρόσφυγες. Δεν απολαμβάνουν πλέον την προστασία της χώρας τους και τον ρόλο αυτόν αναλαμβάνει η διεθνής κοινότητα.

Εικόνα 2.

Πηγή: <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/60859> (Ανακτήθηκε 5 Δεκεμβρίου 2017).

Οι αιτούντες άσυλο είναι άνθρωποι που έχουν καταθέσει αίτηση στην χώρα υποδοχής και αναμένουν την έγκρισή της. Πρόκειται για άτομα που έχουν εγκαταλείψει την πατρίδα τους και που η επιστροφή είναι πολύ πιθανό να εγκυμονεί κινδύνους για τη ζωή τους. Για όσο διάστημα εκκρεμεί το αίτημα τους, παρέχονται μια σειρά από δικαιώματα:

1. Χορήγηση δελτίου αιτούντος διεθνούς προστασίας με το οποίο μπορούν να κυκλοφορούν νόμιμα στην χώρα υποδοχής.
2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη δωρεάν.
3. Τα παιδιά τους να μπορούν να παρακολουθούν το σχολείο.
4. Δικαίωμα στέγασης υπό κάποιες προϋποθέσεις.
5. Δικαίωμα εργασίας κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις (Ερωτήσεις και Απαντήσεις, 2016).

4.2.1 Ελληνική Νομοθεσία για το Άσυλο

Ήδη από το 2010 η Ελλάδα είχε καταθέσει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα σχέδιο δράσης για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης που επικαιροποιήθηκε τρία χρόνια αργότερα. Το σχέδιο ενσωμάτωνε τις δράσεις που όφειλε να αναπτύξει το ελληνικό κράτος για την πρώτη υποδοχή, το σύστημα ασύλου, την προστασία ευάλωτων ομάδων και ασυνόδευτων ανηλίκων, τα προαναχωρησιακά κέντρα κράτησης (pre-removal), τις επιστροφές και τον έλεγχο των συνόρων (Ο Νόμος στην Ελλάδα).

Σύμφωνα με το σχέδιο η χώρα μας προβλέπονταν να προβεί σε όλες τις απαραίτητες αλλαγές στην εγχώρια νομοθεσία και να αναπροσαρμόσει την πρακτική της για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών. Το Νοέμβριο του 2010 με το Π.Δ. 114/2010 ρυθμίστηκε η μεταβατική διαδικασία του ασύλου και ταυτόχρονα αντικαταστάθηκε το παλαιότερο Π.Δ. 90/2008 και καταργήθηκε το Π.Δ. 81/2009 που είχε δεχτεί κριτική, ως μη εναρμονισμένο με τα διεθνή και τα ευρωπαϊκά πρότυπα από το σύνολο των αρμόδιων διεθνών φορέων, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ύπατη Αρμοστεία και άλλους οργανισμούς.

Έπειτα από την θετική αυτή εξέλιξη τα όργανα εξέτασης ασύλου σε πρώτο βαθμό αποκεντρώθηκαν σε 14 αστυνομικές διευθύνσεις, επανασυστάθηκαν οι

δευτεροβάθμιες επιτροπές προσφυγών και τον Ιανουάριο του 2011 αναμορφώθηκε με τη σημερινή του μορφή το σύστημα ασύλου στην Ελλάδα. Δημιουργήθηκε αυτοτελής Υπηρεσία Ασύλου και ένα σύστημα πρώτης υποδοχής, έτσι που να αντιμετωπίζονται οι ανάγκες των εισερχομένων χωρίς νόμιμες διατυπώσεις, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων που αιτούνται άσυλο «Νόμος 3907/2011».

Ύστερα από ένα μεταβατικό διάστημα κατά το οποίο αντιμετωπίστηκαν σε μικρότερο ή σε μεγαλύτερο βαθμό ζητήματα γραφειοκρατίας, ελείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό, ήδη από τον Ιούνιο του 2013 ξεκίνησε να λειτουργεί το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Αττικής και να διαχειρίζεται την εξέταση αιτημάτων ασύλου σ' ένα νέο κανονιστικό και διοικητικό πλαίσιο, κάτι που αποτελεί αναμφισβήτητη θετική εξέλιξη προς την κατεύθυνση ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος ασύλου στην χώρα «Π.Δ. 113/2013».

Η μαζική και ταυτόχρονη άφιξη μεταναστών και αιτούντων άσυλο με κύρια πύλη εισόδου το ανατολικό αιγαίο άσκησε πίεση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και ανέδειξε τις προϋπάρχουσες αδυναμίες.

Στις μέρες μας έπειτα κι απ' την κορύφωση της προσφυγικής κρίσης το 2015, λειτουργούν πλέον 10 περιφερειακά γραφεία (Λέσβος, Θράκη, Ρόδος, Σάμος, Λέρος, Χίος κ.α) και 12 Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου στην Κω, Ξάνθη, Πειραιά, Κόρινθο κ.α. (http://asylo.gov.gr/?_id=83).

4.2.2 Στατιστικά Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου

Τα επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία της υπηρεσίας ασύλου, που δημοσιεύτηκαν και περιλαμβάνουν δεδομένα από την περίοδο 7/6/2013 έως και 31/10/2017 είναι ενδεικτικά για να αποτυπώσουν την εικόνα του προσφυγικού και την εξέλιξη της διαδικασίας ασύλου στην χώρατην κρίσιμη πενταετία που διανύσαμε:

Πίνακας 1.1
Αιτήσεις Ασύλου 2013-2017

Αιτήσεις Ασύλου - Γενική αποτύπωση										
	2013	Μεταβολή % (2013- 2014)	2014	Μεταβολή % (2014- 2015)	2015	Μεταβολή % (2015- 2016)	2016	Μεταβολή % (2016- 2017)	2017	Σύνολο
Σύνολο	4814		9431		13195		51092		49357	127889
Μηνιαίος Μέσος Όρος	688	14.3%	786	39.9%	1100	287.2%	4258	15.9%	4936	2413

Πίνακας 1.2
Διαδικασίες Α' Βαθμού - Ποσοστά Αναγνώρισης (%) ² (Χώρες με περισσότερες από 150 αποφάσεις)

Διαδικασίες Α' Βαθμού - Ποσοστά Αναγνώρισης (%) ² (Χώρες με περισσότερες από 150 αποφάσεις)			
10 χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά αναγνώρισης		10 χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά αναγνώρισης	
ΣΥΡΙΑ	99.5%	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	6.5%
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	94.4%	ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	3.5%
ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ	86.7%	ΙΝΔΙΑ	3.0%
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	85.2%	ΑΛΓΕΡΙΑ	2.6%
ΣΟΜΑΛΙΑ	76.9%	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2.3%
ΙΡΑΚ	72.2%	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	2.1%
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	66.4%	ΓΚΑΝΑ	1.3%
ΣΟΥΔΑΝ	59.1%	ΑΡΜΕΝΙΑ	0.7%
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	58.1%	ΑΛΒΑΝΙΑ	0.2%
ΙΡΑΝ	55.2%	ΓΕΩΡΓΙΑ	0.0%

Πίνακας 1.3
Αιτήσεις Ασύλου – Χώρες Προέλευσης

Αιτήσεις Ασύλου - Χώρες προέλευσης								
	2013	2014	2015	2016	Οκτώβριος 2017	2017	Σύνολο	%
ΣΥΡΙΑ	252	773	3492	26693	2037	13994	45204	35.3%
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	610	1618	1823	4695	860	7549	16295	12.7%
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	803	1709	1720	4371	687	6367	14970	11.7%
ΙΡΑΚ	107	174	661	4812	1158	6377	12131	9.5%
ΑΛΒΑΝΙΑ	419	569	1003	1420	243	2000	5411	4.2%
ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	230	633	739	1215	120	1158	3975	3.1%
ΙΡΑΝ	131	361	242	1096	100	1152	2982	2.3%
ΓΕΩΡΓΙΑ	342	350	386	688	103	908	2674	2.1%
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	17	74	60	853	89	1183	2187	1.7%
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	255	280	343	334	101	866	2078	1.6%
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	1648	2890	2726	4915	924	7803	19982	15.6%
Σύνολο	4814	9431	13195	51092	6422	49357	127889	100.0%

4.3 Σύγχρονες Διαδικασίες Εξέτασης Ασύλου

Ο βασικός σκοπός της Ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου, όπως ορίζεται στον ιδρυτικό νόμο, είναι η αποτελεσματική, δίκαιη και ταχεία κρίση επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και ανιθαγενών σε πρώτο βαθμό «Νόμος 3907/2011». Για την επίτευξη αυτού έχει συνταχθεί Κανονισμός της Υπηρεσίας που προβλέπει τα καθήκοντα του προσωπικού και τις διαδικασίες που ακολουθούνται σχετικά με την καταγραφή, την εξέταση και την κρίση επί των αιτήσεων, ώστε να υπάρχει ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων που διέπει την Υπηρεσία Ασύλου «Υ.Α. Οικ. 6416/25.7.2014».

Τόσο για τις διαδικασίες καταγραφής και διακίνησης εγγράφων όσο και για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων τηρούνται οι αρχές της εμπιστευτικότητας και της εχεμύθιας «άρθρ. 52, 65, Νόμος 4375/2016». Μέσα από τη διαδικασία της συνέντευξης οι χειριστές της οφείλουν μέσω κατάλληλων ερωτήσεων να καταστήσουν σαφείς τους λόγους για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία από τη χώρα μας, για να μπορέσει να εκθέσει αναλυτικά αυτούς τους λόγους.

4.4 Διαδικασία Συνέντευξης

Με βάση την διαδικασία της συνέντευξης, τις γνώσεις και τις πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής θα πρέπει να εξαχθούν συμπεράσματα από τα στελέχη του ασύλου και τελικά να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις επί της αίτησης. Πρόκειται για αλληλένδετα ζητήματα στη βάση μιας αποτελεσματικής και δίκαιης κρίσης με άξονα τη συνέντευξη.

Πριν την πραγματοποίησή της οι χειριστές προετοιμάζονται κατάλληλα, μελετώντας σε βάθος τον φάκελο της υπόθεσης, εντοπίζουν τα σημεία στα οποία θα πρέπει να εστιαστεί, σε ενδεχόμενες ελείψεις, σε κρίσιμα περιστατικά και γεγονότα αλλά και η λογική τους αλληλουχία. Στοχεύουν να εντοπιστούν κενά, ασυνέπειες, αντιφάσεις των εγγράφων αυτών σε σχέση με το ιστορικό και να προβληθούν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης για να δοθεί στον αιτούντα η δυνατότητα να προβάλλει τους ισχυρισμούς του.

Για την εκκίνηση της συνέντευξης ο χειριστής παραλαμβάνει τον ενδιαφερόμενο από τον χώρο αναμονής και τον συνοδεύει στον χώρο της συνέντευξης, δημιουργώντας θετικό κλίμα. Διαμορφώνει κατάλληλο περιβάλλον εμπιστοσύνης και σεβασμού, ώστε να είναι δυνατή η παράθεση του ιστορικού και η προβολή των ισχυρισμών με συνοχή

και πληρότητα. Πρέπει να επικρατεί ησυχία, επαρκής φωτισμός και να αποφεύγονται οι άσκοπες διακοπές, εκτός αν υπάρχει ανάγκη.

Κατά την έναρξη της συνέντευξης πραγματοποιούνται οι συστάσεις (όνομα, ιδιότητα διενεργούντος τη συνέντευξη, διερμηνέας). Επιλέγεται ο/η χειριστής/στρια πολλές φορές ανάλογα, ύστερα από αίτηση σε προηγούμενο στάδιο και όταν δεν υπάρχει διαθεσιμότητα υπαλλήλου ιδίου φύλου, εξηγείται στον αιτούντα ή στην αιτούσα ο λόγος για τον οποίο αυτό συνέβη και εξετάζεται αν συντρέχει σοβαρός λόγος αναβολής της συνέντευξης

Ακολούθως επιβεβαιώνεται η κατανόηση του διερμηνέα και το αντίστροφο. Επίσης ενημερώνεται ότι σε περίπτωση οποιουδήποτε προβλήματος διερμηνείας πρέπει να αναφερθεί και να αναζητηθεί ο κατάλληλος.

Οι ερωτήσεις στοχεύουν στην πλήρη και ακριβή παράθεση των περιστατικών που σχετίζονται με την αίτηση. Όποτε είναι δυνατόν πρέπει να περιλαμβάνονται «ανοιχτές ερωτήσεις» που να επιτρέπουν και να παρακινούν τους αιτούντες να χρησιμοποιούν τα δικά τους λόγια για να περιγράψουν όλα όσα θεωρούν σημαντικά να αναφερθούν στην υποστήριξη του αιτήματος και δεν πρέπει να διακόπτονται άσκοπα.

Οι χειριστές πρέπει να προσπαθούν να περιγράφονται τα γεγονότα με χρονολογική σειρά, συνοχή και αλληλουχία, για να εντοπίζονται τυχόν κενά, αντιφάσεις ή ασυνέπειες, ώστε να τεθούν στον πληροφορητή και να προβεί στις κατάλληλες επεξηγήσεις και να συμπληρωθούν τα κενά. Το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με τη διενέργεια συνεντεύξεων λαμβάνει ειδική εκπαίδευση για τις τεχνικές συνέντευξης και υπάρχει ειδική μέριμνα για την παροχή εξειδικευμένης εκπαίδευσης αναφορικά με τον χειρισμό θυμάτων βασανιστηρίων, σεξουαλικής βίας κ.α. (Asylum procecces Quality).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Ανάλυση Συνεντεύξεων

5.1 Εισαγωγικό Σημείωμα Συνεντεύξεων

Η διαδικασία της συνέντευξης ξεκινά, έχοντας προηγηθεί ένα τυπικό εισαγωγικό μέρος μιας γραφειοκρατικής διαδικασίας, όπου πραγματοποιούνται οι απαραίτητες διατυπώσεις μεταξύ χειριστή/τριας και αιτούντος/σας άσυλο. Στο σύντομο αυτό μέρος επίσης επιβεβαιώνεται η αμοιβαία κατανόηση μεταξύ τους και του διερμηνέα. Κομβικής σημασίας εδώ είναι η γνωστοποίηση προς το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πως αν γίνει αντιληπτό οποιοδήποτε πρόβλημα με τη διερμηνεία οφείλει να το αναφέρει αμέσως. Εξηγείται ο σκοπός της συνέντευξης η οποία πραγματοποιείται προκειμένου να κατανοήσει η Υπηρεσία Ασύλου τους λόγους για τους οποίους έφυγε από τη χώρα του και ζητά την προστασία του ελληνικού κράτους.

Ενημερώνεται για την ηχογράφηση της συνέντευξης και τις παράλληλες γραπτές σημειώσεις. Σημειώνεται η δέσμευση από το καθήκον της εχεμύθιας των παρισταμένων, καθώς και ότι όλες οι πληροφορίες δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές της χώρας της και σε καμία περίπτωση στους φερόμενους ως διώκτες. Παροτρύνεται να αναφέρει τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσής, να είναι λεπτομερής στις περιγραφές, δηλαδή να αναφερθεί σε ονόματα πόλεων, προσώπων, ημερομηνίες κ.α. Σε περίπτωση που νιώσει την ανάγκη ή κάποια αδιαθεσία κατά τη συνέντευξη να ζητήσει διάλειμμα. Τέλος αφού ερωτηθεί αν αισθάνεται καλά κι αν έχει να διατυπώσει κάποια απορία ξεκινά η συνέντευξη.

Το προκαταρκτικό αυτό μέρος είναι εξίσου σημαντικό με την συνέντευξη, αφού αποτυπώνει το κλίμα, βάζει τις κατευθυντήριες γραμμές και εξηγεί το σκοπό της όλης διαδικασίας. Παράλληλα προετοιμάζει ομαλά τον αφηγητή για την επακόλουθη συνέντευξη, δημιουργώντας ένα πλαίσιο γνωριμίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης με το πρόσωπο που την πραγματοποιεί. Στην παρουσίαση και ανάλυση των περιπτώσεων που ακολουθούν και για κάθε μια χωριστά θα περιλαμβάνεται και το εισαγωγικό μέρος του πρακτικού, ως αναπόσπαστο τμήμα της συνέντευξης ασύλου.

Δεν πρόκειται για μια συνηθισμένη διαδικασία στα πλαίσια ενός αιτήματος προς την διοίκηση αλλά για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αναφέρονται στην διαδικασία

εξέτασης ασύλου και αποτελούν την βάση μιας αυτοβιογραφικής αφήγησης, μαρτυριών μνήμης εντός της γραφειοκρατίας.

5.2 Ανάλυση Περιπτώσεων

5.2.1 Περίπτωση 1

Στοιχεία απογραφής:

ΦΥΛΟ	ΓΥΝΑΙΚΑ
ΗΛΙΚΙΑ	40 ΕΤΩΝ
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΣΥΡΙΑ
ΓΛΩΣΣΑ	ΑΡΑΒΙΚΑ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΑ-ΣΟΥΝΙΤΙΣΣΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΕΞΑΤΑΞΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΑΝΕΡΓΗ

Διατυπώθηκαν συνολικά 91 ερωτήσεις. Διακρίνουμε τέσσερις θεματικές ενότητες ερωτήσεων ανάλογα με το περιεχόμενο και τον σκοπό τους. Η πρώτη αφορά το πρόβλημα υγείας και την αναβολή της συνέντευξης αρχικά (1-11ερωτ.). Η δεύτερη περιλαμβάνει απογραφικά και βιογραφικά στοιχεία (12-45 ερωτ.). Η Τρίτη αναφέρεται στο παρελθόν χρονικά, στις συνθήκες του πολέμου, στο προσφυγικό ταξίδι και στους λόγους που το προκάλεσαν (46-73 ερωτ.). Η τέταρτη θεματική ενότητα αφορά το παρόν και ανιχνεύει την προοπτική του μέλλοντος (74-89 ερωτ.). Οι δύο τελευταίες ερωτήσεις είναι διευκρινιστικές σχετικές με την αρχική καταγραφή.

Θεματική ενότητα Α:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
2) «Για ποιο λόγο δεν προσήλθατε στην προγραμματισμένη σας συνέντευξη την προηγούμενη φορά» 3) «Έχετε κάποιο πρόβλημα υγείας»	2) «Είχα το στομάχι μου. Πόναγε πάρα πολύ το στομάχι μου». 3) «Όχι αλλά καμιά φορά με πιάνει το στομάχι είναι νευρικό»
4) «Πότε αποκτήσατε αυτό το πρόβλημα» 5) «Σε τι ηλικία...» 6) «Υποβλήθήκατε σε επέμβαση ή θεραπεία...» 7) «Έχετε πάει στο γιατρό...» 8) Τώρα λαμβάνετε αγωγή...» 9) «Πως είναι η τωρινή κατάσταση...» 10) «Ποια ήταν η διάγνωση...» 11) «Συνεπώς δεν επηρεάζει την καθημερινότητά σας η ασθένεια...»	4) «Το πρόβλημα απέκτησα πριν 8 χρόνια» 5) «31-32 ετών περίπου...» 6) «Δεν χρειάστηκε εγχείριση, απλά μόνο όταν νευριάζω, όταν έχω στρες...» 7) «Ναι στο Aleppo» 8) «Χάπια παίρνω όταν πονάω...» 9) «Δόξα τω θεώ καλά» 10) «Νευρικότητα. Παίρνω τα φάρμακά μου...» 11) «Όχι δεν επηρεάζει...»

Η ερώτηση (2) είναι διευκρινιστική και αναφέρεται στο πρόσφατο παρελθόν. Έχει το χαρακτήρα ερωτήματος εντοπισμού. Αναζητά τα αίτια που προκάλεσαν την αναβολή της προγραμματισμένης συνέντευξης. Είναι εναρμονισμένη με το πλάνο των τεχνικών διερεύνησης από την πλευρά των χειριστών αναφορικά με τις πραγματικές συνθήκες που επικαλούνται οι αιτούντες άσυλο. Παράλληλα εκτός από το τυπικό μέρος έχει και ουσιαστικό περιεχόμενο, φανερώνοντας και το προσωπικό ενδιαφέρον του ατόμου που χειρίζεται τη συνέντευξη.

Η απάντηση (2) μας παρουσιάζει τα δεδομένα γύρω από το πρόβλημα υγείας που θα μπορούσε να είναι κάτι έκτακτο και συνηθισμένο. Ωστόσο είναι μια αναφορά που ενδεχομένως θα μπορούσε να έχει κι άλλες προεκτάσεις σχετιζόμενες με τα προσωπικά της βιώματα και τη σημερινή της κατάσταση, προκαλώντας αρνητικές ψυχοσωματικές συνέπειες και μετατραυματικό στρες.

Από την ερώτηση (3) έως και την (11) η συνέντευξη αποκτά περισσότερο προσωπικό χαρακτήρα και αναζητούνται περαιτέρω εξηγήσεις. Όλες από άποψη στρατηγικής κινούνται προοδευτικά προς την κατεύθυνση να εκμαιεύσει ο ερωτών στοιχεία του αναφερόμενου προβλήματος υγείας, να εντοπίσει αν και σε ποιο βαθμό επηρεάζει τη ζωή της αφηγήτριας, να διαπιστώσει πως επηρεάζει τη διήγηση.

Αντιστοίχως με τις απαντήσεις ξεδιπλώνονται κάποιες από τις πτυχές της ζωής της και αποκαλύπτει η πρόσφυγας στοιχεία του περελθόντος και του παρόντος που δεν αφορούν μόνο τη σωματική και ψυχική της υγεία αλλά και μια πρώτη εικόνα του προσώπου της. Ανακαλεί στη μνήμη της τη νευρικότητα και το άγχος που την ακολουθούν τα τελευταία χρόνια και μας προϊδεάζει ότι βιώνει ιδιαίτερη ένταση.

Θεματική ενότητα Β:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
12) «Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα»	12) «Αραβικά»
13) «Που γεννηθήκατε»	13) «Στη Συρία στο Aleppo»
14) «Μέσα στην πόλη ή σε κάποιο χωριό»	14) «Μέσα στην πόλη Aleppo»
15) «Σε ποιο νομό βρίσκεται»	15) «Είναι νομός το ίδιο το Aleppo»
16) «Σε ποια περιοχή του Aleppo μεγαλώσατε»	16) «Στο Soliman Alhalabi»
18) «Έχει κάποιο χαρακτηριστικό η περιοχή»	18) «Την υπηρεσία για το νερό (την ΕΥΔΑΠ διευκρίνισε η διερμηνέας)»
19) «Πείτε μου κάποιες κοντινές πόλεις και την απόσταση από την πόλη σας»	19) «Idleb, Alhasakah, Homs, Hamah...»
20) «Πριν φύγετε από τη χώρα σας πού ζούσατε»	20) «Στο Soliman Alhalabi»

21) «Ανήκετε σε κάποια φυλή»	21) «Όχι»
22) «Ποια είναι δηλαδή η καταγωγή σας»	22) «Είμαι αραβικής εθνικότητας»
23) «Ποιο είναι το θρήσκευμά σας»	23) «Μουσουλμάνο»
24) «Ποιου δόγματος»	24) «Σουνίτισσα»
26) «Μιλήστε μου για την οικογένειά σας»	26) «Ο πατέρας μου έχει πεθάνει, η μητέρα μου ζει. Είμαστε 12 παιδιά, 5 αγόρια και 7 κορίτσια»
28) «Η μητέρα και τα αδέρφια σας πού βρίσκονται σήμερα»	28) «Όλοι στο Aleppo εκτος από μια αδερφή που είναι στην Τουρκία»
29) «Έχετε επικοινωνία με την οικογένειά σας αφότου φύγατε από τη χώρα σας»	29) «Έχω επικοινωνία με αυτούς που είναι στη Συρία»
33) «Έχετε σύζυγο και παιδιά»	33) «Ναι, ένα γιο»
34) «Ο σύζυγος σας»	34) «Είναι εδώ με τον γιό μου. Ήταν πριν στην Τουρκία»
35) «Περιγράψτε μου πώς γνωρίσατε τον σύζυγό σας»	35) «Οι γονείς του με ζήτησαν»
36) «Γνωρίζονταν οι οικογένειες σας δηλαδή»	36) «Ο πατέρας του γνώριζε τον πατέρα μου»
37) «Πότε και πού παντρευτήκατε»	37) «Στο Aleppo το 2008»
38) «Πού βρίσκονται τώρα ο σύζυγος και ο γιος σας»	38) «Βρίσκονται εδώ τώρα»
40) «Ποια είναι η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας»	40) «Καλά είναι. Δουλεύει ο άντρας μου. Ράφτης»
43) «Έχετε πάει σχολείο»	43) «Ναι, μέχρι την έκτη δημοτικού. Έξι χρόνια»
44) «Σε ποιο σχολείο πήγατε»	44) «Στο Aleppo σε ένα σχολείο που λέγεται Albanin»

Στην Ενότητα Β μέσω των ερωτήσεων συλλέγονται πολύτιμα βιογραφικά στοιχεία και γίνεται απόπειρα από την πλευρά του χειριστή να ανιχνεύσει κενά και αντιφάσεις στις απαντήσεις που δίνονται. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και κατανοητή, οι ερωτήσεις σύντομες και στοχευμένες. Αποτελούν συνέχεια η μία της άλλης σ' ένα πλέγμα λογικής κι αλληλουχίας.

Οι απαντήσεις που δίνονται είναι σαφείς, χωρίς δισταγμό και περιστροφές, άμεσες, κατατοπιστικές. Η στρατηγική που ακολουθεί είναι να υποστηρίζει το αίτημά της για άσυλο με ειλικρινή, λιτό λόγο. Ο αφηγηματικός λόγος έχει ροή είναι αβίαστος και μέσα απ' αυτόν δίνονται πληροφορίες για τοπωνύμια, ημερομηνίες, πρόσωπα. Η μνήμη κατασκευάζεται μέσα από ξεκάθαρες εικόνες, ακόμη κι αν έχει περάσει ικανό χρονικό διάστημα.

Μας δίνει επιπλέον σημαντικές πληροφορίες για το ζήτημα της εθνικότητας της. Για τους άραβες ο αυτοπροσδιορισμός του αραβικού στοιχείου ως δηλωτικό μιας συλλογικής ταυτότητας που ταυτίζεται με το ευρύτερο «αραβικό έθνος» αποτελεί σημείο αναφοράς, διαφοροποιημένο από αυτό που στη δύση έχουμε συνηθίσει να αποκαλούμε «έθνος» (ελληνικό έθνος, γερμανικό κ.α.). Επίσης εμπλουτίζει με λαογραφικά στοιχεία την αφήγηση μέσα από την αναφορά στο γάμο της που υπήρξε αποτέλεσμα συνουκισίου κάτι συνηθισμένο στις ισλαμικές κοινωνίες (βλ. Απ.35-36).

Θεματική ενότητα Γ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
46) «Πότε φύγατε από τη χώρα σας»	46) «Πριν 2 χρόνια περίπου»
47) «Περιγράψτε μου το ταξίδι σας από τη χώρα σας μέχρι που μπήκατε στην Ελλάδα»	47) «Από τη Συρία πήγαμε κανονικά στην Τουρκία, από την Τουρκία με λεωφορείο μέχρι τα σύνορα, περπατήσαμε αρκετά και μετά στην Ελλάδα πήραμε αυτοκίνητο και ήρθαμε εδώ (στην Αθήνα διευκρίνισε η διερωτηθείσα)»
48) «Από ποιο σημείο περάσατε στην Ελλάδα»	

49) «Περάσατε άλλες χώρες»	48) «Μπορεί και από την Θεσσαλονίκη νομίζω»
50) «Θυμάστε μήπως μήνα; Ίσως τι εποχή ήταν»	49) «Μόνο την Τουρκία»
51) «Πόσο καιρό μείνατε στην Τουρκία πριν έρθετε στην Ελλάδα»	50) «Καλοκαίρι ήταν .Λίγο νωρίτερα από ότι είναι τώρα»
52) «Και τι κάνατε εκεί αυτό το διάστημα»	51) «Εγώ έμεινα ένα χρόνο και»
53) «Στην Ελλάδα μπήκατε νόμιμα»	52) «Ο άντρας μου δούλευε και εγώ καθόμουν και μετά έφυγα μόνη μου»
54) «Έχετε διαβατήριο»	53) «Όχι»
55) «Για ποιο λόγο»	
56) «Αλλά ούτε το παλιό σας διαβατήριο έχετε»	54) «Όχι»
57) «Συγκεκριμένα, ποιο συμβάν σας οδήγησε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας»	55) «Είχε λήξει και το άφησα δεν το είχα ανανεώσει»
58) «Μπορείτε να μου πείτε πιο αναλυτικά τους λόγους»	56) «Όχι»
59) «Έχετε αναπτύξει κάποια πολιτική δράση στη χώρα σας ή και αφού φύγατε»	57) «Πόλεμος, δεν υπάρχει ασφάλεια ,δεν υπάρχει ζωή .Καταστράφηκε το σπίτι μου. Δεν είχαμε ούτε ρεύμα ούτε νερό»
60) «Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε πορείες»	58) «Στην αρχή βγήκε ο κόσμος σε διαδηλώσεις, μετά άρχισαν να σκοτώνουν τον κόσμο, να καταστρέφονται πολυκατοικίες, να γίνονται εκρήξεις.Αυτή είναι η κατάσταση μέχρι και τώρα»
61) «Τελικά ποιο ήταν το καθοριστικό γεγονός το οποίο σας ανάγκασε να φύγετε»	59) «Όχι καθόλου»
62) «Το σπίτι σας πως καταστράφηκε»	60) «Όχι δεν συμμετείχα»
63) «Καταστράφηκαν και άλλα κτίρια στην περιοχή σας»	61) «Δεν είχε πεθάνει κάποιος από εμάς, απλά καταστράφηκε το σπίτι μου.

64) «Και πότε συνέβη αυτό»	Υπήρχαν εκρήξεις συνέχεια, είχαν καταστραφεί και τα σπίτια των αδελφών μου(κάποιων) και δεν υπήρχε ασφάλεια πια, ούτε ρεύμα, ούτε νερό»
65) «Που μένατε μετά την καταστροφή του σπιτιού σας»	
66) «Και ο σύζυγος και το παιδί μαζί»	62) «Τότε ήμουν στους γονείς μου και έπεσε βόμβα πάνω»
67) «Και πότε φύγατε από εκεί»	
68) «Ποια χρονολογία ήταν αυτό»	63) «Ναι τα περισσότερα σπίτια έχουν καταστραφεί»
69) «Η οικογένεια σας που βρίσκεται στο Aleppo τι σας λένε για τη ζωή τους εκεί»	64) «Πριν τρία χρόνια περίπου»
70) «Η περιοχή σας υπό ποιά κατοχή βρίσκεται αυτή τη στιγμή»	65) «Στους γονείς μου»
71) «Ποιος είναι ο αρχηγός του καθεστώτος σας»	66) «Ναι»
72) «Σε εσάς την ίδια πέρα από την καταστροφή του σπιτιού σας έχει συμβεί κάτι άλλο»	67) «Όταν φύγαμε για Τουρκία»
73) «Για ποιους λόγους δεν επιθυμείτε να επιστρέψετε στη χώρα σας»	68) «Πριν 2 χρόνια»
	69) «Καταστροφές, άνθρωποι πεθαίνουν, ρεύμα - νερό δεν έχουν, δουλειές δεν έχουν»
	70) «Τον τελευταίο καιρό με το καθεστώς»
	71) «Ο Basher Alasad»
	72) «Όχι»
	73) «Εγώ θέλω να γυρίσω στην χώρα μου αλλά να ξαναγίνει όπως ήταν πριν, με ασφάλεια και σταθερότητα»

Το είδος και το περιεχόμενο των ερωτήσεων οδηγούν στην κορύφωση την αυτοβιογραφική αφήγηση. Πρόκειται για ερωτήσεις «ανοικτού τύπου» που παρακινούν την αφηγήτρια τόσο να ανακαλέσει όσο και να ανασυνθέσει τις μνήμες της. Με χρονική συνέπεια ιεραρχεί τα γεγονότα και τα παραθέτει με λογική σειρά χωρίς υπεκφυγές ή υπερβολές, παρουσιάζοντας το προσφυγικό ταξίδι (αξιοσημείωτη είναι η παρέμβαση-επεξήγηση της διερμηνέα (βλ. Απ.47) που έχει διακριτικό, αλλά και ενεργό ρόλο), αλλά και τις συνθήκες που επικρατούσαν στην πατρίδα της λόγω των πολεμικών συγκρούσεων που την οδήγησαν σ' αυτό.

Όλες οι λέξεις και οι φράσεις που χρησιμοποιεί διαθέτουν δύναμη. Αναπαριστά τον εαυτό της ως θύμα του πολέμου, τα βιώματα και οι προσφυγικές μνήμες διατρέχουν το σύνολο της αφήγησης. Έχει στερηθεί βασικά αγαθά της καθημερινής ζωής, στέγη, νερό, ρεύμα. Η απειλή του θανάτου ήταν μόνιμη γι' αυτήν και την οικογένειά της. Η πολυπληθής πατρική οικογένεια της προσφέρει καταφύγιο μετά την καταστροφή του σπιτιού της, όμως κι αυτό είναι προσωρινό κι επισφαλές, αφού το μεγαλύτερο μέρος της πολης είναι κατεστραμένο από τους βομβαρδισμούς. Έννοιες που για τον «πολιτισμένο κόσμο θεωρούνται αυτονόητες (ασφάλεια, αξιοπρέπεια, υγεία) είναι ανύπαρκτες στη ζωή των προσφύγων.

Θεματική ενότητα Δ:

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
74) «Τι πιστεύετε ότι θα σας συμβεί εάν επιστρέψετε στη χώρα σας	74) «Δεν σκέφτομαι τον εαυτό μου βασικά. Σκέφτομαι το παιδί μου και τον άντρα μου. Μπορεί να βγεις το πρωί για δουλειά αλλά να μην γυρίσεις σπίτι. Με δυσκολία μπορείς να πας το παιδί σου στο σχολείο, υπάρχουν πολλές δυσκολίες σε αυτό
75) «Αν επιστρέφατε σε άλλη περιοχή τη χώρα σας, θα αντιμετωπίζατε τα ίδια προβλήματα με αυτά που αναφέρετε εδώ	
76) «Πόσο χρονών είναι το παιδί σας	
77) «Εδώ πηγαίνει σχολείο	

78) «Έχετε κατηγορηθεί για κάποιο αδίκημα στην Ελλάδα	75) «Όχι, υπήρχαν κάποιες πόλεις που δεν είχαν τίποτα, αλλά μελλοντικά δεν ξέρουμε τι θα γίνει
79) «Ο σύζυγος σας έχει έρθει νόμιμα στην Ελλάδα	76) «Έξι χρονών, πρώτη τάξη
80) «Έχει κάνει αίτημα ασύλου	77) «Ναι το γράψαμε
81) «Υπάρχει κάποιο άλλο πρόβλημα για εσάς στη χώρα σας, εκτός από αυτά που μου έχετε ήδη αναφέρει	78) «Όχι
82) «Περιγράψτε μου τη ζωή σας στην Ελλάδα	79) «Όχι σαν και εμένα
83) «Όσο είσαστε με της άλλες κοπέλες εργαζόσασταν	80) «Όχι
84) «Και πως ζούσατε	81) «Όχι
85) «Στην Τουρκία γιατί δεν παραμείνατε, αφού υπήρχε και δουλειά	82) «Είχα έρθει με κάποιες άλλες γυναίκες, ήμουν μαζί τους, αλλά από όταν ήρθε ο άντρας μου μένουμε μόνοι μας σε ένα σπίτι
86) «Δεν σας έδιωξαν δηλαδή από εκεί, προτιμήσατε απλά να έρθετε εδώ	83) «Όχι
87) «Και από την Συρία στην Τουρκία πήγατε νόμιμα	84) «Ο άντρας μου έστειλε λεφτά
88) «Δεν έλεγξε κανείς τα χαρτιά σας δηλαδή όταν περάσατε	85) «Στην Τουρκία έχει πάρα πολύ κόσμο και οι περισσότεροι έφενγαν
89) «Θυμάστε σε ποια σύνορα περάσατε από την Συρία στην Τουρκία	86) «Ναι δεν μας έδιωξαν
	87) «Ναι, από το Αλερρο στην Τουρκία δεν χρειάζεσαι ούτε χαρτιά ούτε τίποτα. Μπαίνεις κανονικά
	88) «Τότε ήταν πολύ εύκολο. Τώρα ελέγχουν

	89) «Από την Συρία ήταν το Afrin και στην Τουρκία στην Kiles
--	--

Από τη συγκεκριμένη ενότητα (ερωτήσεων-αποκρίσεων), όπως κι απ' την προηγούμενη αντλούμε πολύ χρήσιμες πληροφορίες για τις πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές συνθήκες. Γίνονται αναφορές στο πολιτικό καθεστώς της περιοχής, στην αλλαγή των συνθηκών του ελέγχου των συνόρων απ' την πλευρά της Τουρκίας, τις επικρατούσες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, όπως και στην αντιμετώπιση των προσφύγων.

Εξελικτικά η αφήγηση οδηγείται στο τέλος με την ολοκλήρωση της εικόνας της πρόσφυγα, των βιωμάτων και τη στάση της ζωής της. Έχει στοιχεία αυτοθυσίας και αλτρουισμού. Επίκεντρο του ενδιαφέροντός της αποτελεί η ζωή και το μέλλον του παιδιού και του συζύγου της. Το παιδί της δεν μπορεί να πάει σχολείο ενώ στην Ελλάδα ήδη «το γράψανε». Δεν αποκλείει το ενδεχόμενο της επιστροφής της, ενδόμυχα ίσως το επιθυμεί ακόμη και σ' άλλη πόλη αρκεί να είναι ασφαλής η οικογένειά της.

Παρά τις φήμες που ακολουθούν τους πρόσφυγες στις μέρες μας, είτε από παραπληροφόρηση και άγνοια είτε από σκιμότητα, η γυναίκα αυτή επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα της και δεν αντιλαμβάνεται τον πόλεμο σαν «ευκαιρία» να μεταναστεύσει στην Ευρώπη...

Κανείς δεν θέλει να ξεριζώνεται εκτός αν απειλείται η ίδια η ζωή του..

5.2.2 Περίπτωση 2

Στοιχεία απογραφής:

ΦΥΛΟ	ΓΥΝΑΙΚΑ
ΗΛΙΚΙΑ	43
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΣΥΡΙΑ-ΚΟΥΡΔΙΚΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΓΓΑΜΗ
ΓΛΩΣΣΑ	ΚΙΡΜΑΝΤΖΙ & ΑΡΑΒΙΚΑ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΑ ΣΟΥΝΙΤΙΣΣΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΔΑΣΚΑΛΑ

Διατυπώθηκαν συνολικά 60 ερωτήσεις. Διακρίνουμε τρεις θεματικές ενότητες ερωτήσεων ανάλογα με το περιεχόμενο και τον σκοπό τους. Η πρώτη αφορά στον εντοπισμό του προβλήματος διερμηνείας και σε πρόβλημα υγείας που έχει αναφερθεί στην καταγραφή (1-7ερωτ.). Η δεύτερη περιλαμβάνει απογραφικά και βιογραφικά στοιχεία (8-33 ερωτ.). Η τρίτη αναφέρεται στο παρελθόν χρονικά, στις συνθήκες του πολέμου, στο προσφυγικό ταξίδι και στους λόγους που το προκάλεσαν (34-60 ερωτ.).

Στο πρακτικό της συνέντευξης αναγράφονται οι απαραίτητες συστάσεις και διευκρινίσεις επί της ακολουθούμενης διαδικασίας. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης διαπιστώνεται η αδυναμία αμοιβαίας κατανόησης. Έχει δηλωθεί ως γλώσσα επικοινωνίας τα κιρμαντζί (kurmanji, κουρδική γλώσσα-διάλεκτος), όμως έγινε αμέσως αντιληπτό ότι η διερμηνέας χρησιμοποιούσε αραβικές λέξεις παράλληλα με κιρμαντζί. Εξ αρχής το πρόβλημα επικοινωνίας έγινε εμφανές σε όλους τους συμμετέχοντες με αποτέλεσμα την κινητοποίηση της προβλεπόμενης διαδικασίας για άμεση αντικατάσταση διερμηνέα, που έγινε όμως με αραβόφωνο διαθέσιμο διερμηνέα.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
1) «Έχετε κάποιο πρόβλημα υγείας»	1) «Ναι έχω καρκίνο μέσα στο λαιμό της»
2) «Παίρνετε κάποια φαρμακευτική αγωγή»	2) «Όχι μου είπαν ότι πρέπει να κάνεις εγχείριση, από τους φόβους που έχω περάσει μου έχει γίνει αυτή η αρρώστια»
3) «Ας μιλήσουμε τώρα για 'σας...που γεννηθήκατε»	3) «Στην πόλη Χαλέπι»
4) «Σε ποια περιοχή γεννηθήκατε εσείς, μέσα στο Χαλέπι»	4) «Ναι στο κέντρο του Χαλεπίου»
5) «Πήγατε σχολείο; Πόσα χρόνια»	5) «Ναι έχω τελειώσει»

Σ' αυτό το σημείο επέρχεται η διακοπή και παράλληλα αντιλαμβανόμαστε τον σημαντικό ρόλο του διερμηνέα για την διεξαγωγή της συνέντευξης εξέτασης ασύλου. Μέσα από τη μελέτη του κειμένου εξ αρχής αυτό μπορεί να εντοπιστεί. Στην ερώτηση (1) η απάντηση δίνεται σε α' και σε γ' πρόσωπο ταυτόχρονα: *Ναι έχω καρκίνο μέσα στο λαιμό της*. Ακολουθούν άλλες τέσσερις ερωτήσεις και σταματά η διαδικασία, καθώς δεν μπορεί να εξηγηθεί η πιο σύνθετη ερώτηση σχετικά με τις σπουδές.

Η δεύτερη θεματική ενότητα (8-33 ερ.) μας δίνει πλήθος ατομικών βιογραφικών στοιχείων που σχετίζονται με την καταγωγή, την οικογένεια, την κατάσταση της υγείας και τις σπουδές της πληροφορήτριας. Η υγεία για την χειριστρια είναι σημαντικό ζήτημα: *Μετά τη διακοπή...θα ήθελα να ρωτήσω σχετικά με το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζετε, έχετε καρκίνο στο λαιμό όπως είπατε*; Η ερώτηση έχει χαρακτήρα ενδιαφέροντος και διαμορφώνει συνθήκες εδραίωσης κλίματος εμπιστοσύνης και διαπροσωπικής σχέσης. Ταυτόχρονα όμως εμπεριέχει τεχνική στόχευση, να διαπιστώσει δηλαδή τη σοβαρότητα του προβλήματος υγείας και κατά πόσο αυτό επηρεάζει τη διαδικασία.

Στην ερώτηση (9): *Όσον αφορά τις σπουδές σας θα ήθελα να ρωτήσω ξανά, με τι είδους σπουδές μπορεί κάποιος να διδάξει ως δάσκαλος στη Συρία*; Δίνεται έμφαση με τη χρήση της λέξης «ξανά», ώστε να δοθούν πληροφορίες για τη ζωή στη Συρία στο πλαίσιο τεχνικών διερεύνησης αντιφάσεων ή κενών και της στρατηγικής που βρίσκεται εναρμονισμένη με τους υπηρεσιακούς στόχους ελέγχου των πραγματικών στοιχείων της αφήγησης για την παροχή ασύλου.

Η απάντηση (9): *Πηγαίναμε στο Υπουργείο παιδείας να καταθέσουμε τα χαρτιά μας μ' ένα πρόγραμμα που λέγεται εξουσιοδότηση για να δουλεύουμε ως δασκάλες. Αυτές δουλεύουν σαν μη μόνιμες ειδικά στα δημοτικά σχολεία*. Σημαντική εδώ, πέρα από τις

πληροφορίες που δίνει γι' αυτές τις «δασκάλες» και την εκπαίδευσή τους, είναι η μορφή της αφηγηματικής μνήμης. Χρησιμοποιεί ρήματα σε α' πρόσωπο πληθυντικού αριθμού για να αφηγηθεί ατομικά συμβάντα (*πηγαίναμε...να καταθέσουμε στο υπουργείο...για να δουλεύουμε ως δασκάλες...*). Συχνά οι γυναίκες βάζουν στο επίκεντρο της αφήγησής τους το «εμείς» ακόμη κι αν πρόκειται να καταθέσουν ατομικές μνήμες. Αυτό σχετίζεται με τη μνήμη και το φύλο. Αναλύοντας την αφηγηματική δομή του κειμένου, παρ' όλο που η ερώτηση διατυπώθηκε σε δεύτερο πρόσωπο, η απάντηση δόθηκε σε πρώτο πρόσωπο πληθυντικού και για έναν πρόσθετο λόγο, επειδή συμπεριλαμβάνοντας κι άλλους πρωταγωνιστές έχει την αίσθηση η αφηγήτρια, ότι αποκτά μεγαλύτερη εγκυρότητα έτσι η αφήγηση.

Οι περισσότερες ερωτήσεις της β' ενότητας διαμορφώνονται σε δύο θεματικούς άξονες διερεύνησης: του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Απευθύνονται έτσι από τον/την χειριστή/τρια ώστε να αποσπάσει τις απαντήσεις της αιτούσας με τρόπο που αναμένεται αυτή να το πράξει. Από το μοτίβο των απαντήσεων άλλες είναι αφηγηματικές κι άλλες όχι:

Ερ. (10): *Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;*

Απ.: *Μουσουλμάνα σουνίτισσα.*

Ερ.(11): *Ανήκετε σε κάποια φυλετική ομάδα;*

Απ.: *Κούρδισσα.*

Ερ. (21): *Είστε η μικρότερη στην οικογένεια;*

Απ.: *Ναι.*

Οι περισσότερες είναι μονολεκτικές ή περιορισμένης αφήγησης. Ταυτόχρονα όμως υπάρχουν κι ερωτήσεις που ωθούν σε απαντήσεις με αφηγηματικό χαρακτήρα:

Ερ. (31): *Το αγόρι που είναι γεννημένο 17-01-2003 έχει κάνει αίτημα ασύλου, τα άλλα δύο παιδιά σας;*

Απ.: *Μας έχετε χωρίσει και θέλουμε να είμαστε μαζί.*

Ερ. (32): *Τι εννοείτε; Δεν ήρθατε όλοι μαζί για να κάνετε αίτημα ασύλου;*

Απ.: *Ήρθαμε εδώ όλοι μαζί και είπαν αυτός επειδή είναι άρρωστος να μπει και να περάσει μόνο ένα άτομο μαζί του και μας χωρίσανε...*

Δίνει έμφαση στην οικογενειακή ενότητα, κατασκευάζοντας την εικόνα της μητέρας-ενωτικού παράγοντα που αντιδρά (*μας έχετε χωρίσει...*) και προβάλλει την οικογένεια ως κυρίαρχο στοιχείο στο θεματικό μοτίβο της αφήγησης (*θέλουμε να είμαστε μαζί*).

Η Τρίτη θεματική ενότητα (34-60 ερ.) που ακολουθεί παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι ερωτήσεις συγκροτούν τους θεματικούς άξονες: της ζωής στην Συρία, του πολέμου και της φυγής. Είναι ανοιχτού τύπου και λειτουργούν συχνά ως μηχανισμός υποβοήθησης της μνήμης (π.χ. ερωτ. 42):

Ερ. (36): *Πως ταξιδέψατε νόμιμα ή παράνομα;*

Απ.: *Παράνομα μέσω φουσκωτού.*

Ερ. (38): *Για ποιο λόγο φύγατε από τη χώρα σας.*

Απ.: *Λόγω του πολέμου, του θανάτου, εγώ είμαι άρρωστη, ο γιος μου είναι άρρωστος, ταλαιπωρημένος ο άντρας μου, δεν υπήρχαν σχολεία, καταστράφηκε το σπίτι μας από ένα βλήμμα, φύγαμε για τη ζωή των παιδιών μας.*

Ερ. (41): *«Ποια είναι η κατάσταση ασφάλειας στην περιοχή σας»;*

Απ.: *Δεν υπάρχει κάτι άλλο εκτός από τα βλήματα, την καταστροφή, τον τρόμο.*

Ερ. (42): *Θέλω να μου πείτε λεπτομέρειες...υπήρχαν βομβαρδισμοί, υπήρχε αποκλεισμός της περιοχής στο Χαλέπι, ποιες ήταν οι συνθήκες της καθημερινότητας;*

Απ.: *Υπήρχε συνεχής βομβαρδισμός, όλοι βομβαρδίζανε την περιοχή μας, δεν υπήρχε ρεύμα, σχολεία, ζωή, ασφάλεια και σταθεροποίηση και όταν υπάρχουν πολλοί βομβαρδισμοί δεν υπάρχουν φαγητό και νερό.*

Ερ. (43): *Εσείς προσωπικά έχετε αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα λόγω του θρησκευμάτος σας;*

Απ.: *Φοβόμασταν πάρα πολύ να βγούμε και για 'κείνους όποιος βγαίνει έτσι, χωρίς την μπούρκα θεωρείται άπιστος.*

Ερ. (44): *Εσείς προσωπικά είχατε αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα λόγω της φυλετικής σας καταγωγής;*

Απ.: *Βεβαίως.*

Ερ. (45): *Θέλετε να μου μιλήσετε λιγάκι γι' αυτό;*

Απ.: *Φοβόμασταν να βγούμε και να πούμε ότι είμαστε κούρδοι, ακόμα και οι σπουδές γίνονται στην αραβική γλώσσα κι όχι στη δική μου και στο δημόσιο πρέπει να μιλήσω αραβικά δεν μπορώ να μιλήσω τη δική μου γλώσσα και υπάρχει απόδειξη τώρα που εγώ είμαι κούρδισσα, υπήρχε μια διερμηνέας κούρδισσα, την πήρανε και μου φέρανε έναν αραβόφωνο διερμηνέα.*

Απάντηση-παρέμβαση χειρίστριας: *Αυτό θα σας έλεγα κι εγώ. Έχει αλλοιωθεί η δυνατότητα σας να μιλάτε τη γλώσσα σας κι αυτό αποδείχτηκε μέσα από το περιστατικό αυτό της αντικατάστασης της διερμηνείας.*

Η ανωτέρω παρέμβαση της χειρίστριας αποτελεί την κορύφωση της σχέσης και της αλληλεπίδρασης που διαμορφώνεται μέσα από τη διαδικασία συνέντευξης για την εξέταση ασύλου και δίνει το πραγματικό στίγμα της βιογραφικής αφήγησης. Μέσα από στοχευμένες ερωτήσεις οργανώνεται το στάδιο της ενθύμησης και παρακινείται η αφηγήτρια να ανακαλέσει, να σταθεροποιήσει τις αναμνήσεις της και να τις συνδέσει με άλλες πληροφορίες.

Εκείνη από τη μεριά της ταξινομεί τις μνήμες και αφηγείται αναδιαμορφώνοντας τη ζωή της με στέρεο λόγο. Πραγματοποιεί το νοητικό της ταξίδι στο χρόνο για τα γεγονότα που συνέβησαν και υιοθετεί για τον εαυτό της ένα «format» καταπιεσμένου θύματος λόγω εθνοτικών διακρίσεων, θρησκευτικού φονταμενταλισμού και πολεμικών συγκρούσεων. Η μνήμη της είναι ατομική και συνάμα συλλογική «φοβόμασταν να βγούμε χωρίς μπούρκα...να πούμε ότι είμαστε κούρδοι». Η μνήμη και η αφήγηση είναι

τραυματική, έχει αφετηρία το πρόσωπό της, μα διαπερνά και αγγίζει την οικογένεια, τους γείτονες, την κοινότητα, την φυλή και εντέλει το έθνος ολόκληρο.

Ερ. (48): *Αν υποθέσετε ότι επιστρέφετε στη χώρα σας σήμερα, τι πιστεύετε ότι θα σας συνέβαινε;*

Ερ. (49): *Τι φοβάστε ότι θα σας συνέβαινε;*

Η τραυματική μνήμη σε κάποιες περιπτώσεις είναι δυνατό να εκδηλώνεται ως αποστασιοποίηση και απόσταση από τα γεγονότα και τις εξελίξεις. Η Αφηγήτρια εμφανίζει σωματική και ψυχική κόπωση. Κεντρικός ήρωας και σ' αυτό το θεματικό στάδιο είναι το «εμείς»...»

Απ. (48): *δεν ξέρω...* και Απ. (49): *Ας γυρίσουμε κι ας γίνει ό,τι θέλει.*

Στο βασικό αφηγηματικό μοντέλο που είναι «επεισοδιακό» με χρονικές αναφορές διακρίνουμε τους συσχετισμούς με την εθνοτική προέλευση, την θρησκευτική και πολιτισμική της παράδοση.

Ερ. (54): *Δηλαδή μπορούσατε ελεύθερα να έχετε τις δραστηριότητες που επιλέγατε κάθε φορά;*

Απ.: *Όχι τόσο πολύ, ε στην ανατολική κοινωνία οι άνδρες είναι άνδρες και οι γυναίκες γυναίκες, αυτό το λέω για την εποχή πριν τα επεισόδια.*

Ερ. (55): *Μετά τα επεισόδια ήταν ακόμα πιο δύσκολα τα πράγματα;*

Απ.: *Βεβαίως η κοινωνία έχει γίνει πιο ανδρική.*

Με τις τελευταίες ερωτήσεις έρχεται αντιμέτωπη με το παρελθόν και το παρόν σ' έναν άξονα της συνέντευξης “past versus present”, όπου το αφηγηματικό μοντέλο ολοκληρώνεται με τη δραματοποίηση της αφηγήτριας στο χρόνο για την έμφυλη ταυτότητα της σε σχέση με την ανατολική κοινωνία «*η γυναίκα είναι γυναίκα...η κοινωνία έχει γίνει πιο ανδρική...*»

5.2.3 Περίπτωση 3

Στοιχεία απογραφής:

ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ
ΗΛΙΚΙΑ	24
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΣΥΡΙΑ-ΚΟΥΡΔΙΚΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΓΓΑΜΟΣ
ΓΛΩΣΣΑ	ΚΙΡΜΑΝΤΖΙ & ΑΡΑΒΙΚΑ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ ΣΟΥΝΙΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΠΩΛΗΤΗΣ ΚΙΝ. ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ

Στο πρακτικό συνέντευξης περιλαμβάνονται οι συστάσεις στη γλώσσα επικοινωνίας που δηλώθηκε, δηλαδή τα αραβικά για την εξασφάλιση της αμοιβαίας κατανόησης. Ο αιτών ενημερώνεται ότι ο διερμηνέας θα είναι για όσο διαρκεί η συνέντευξη η «φωνή» του και υποχρεούται να διερμηνεύει επακριβώς όσα του αναφέρει. Επίσης να μη διστάσει να αναφέρει οποιοδήποτε πρόβλημα προκύψει και του εξηγείται ο σκοπός της συνέντευξης. Η συνέντευξη ηχογραφείται και κρατούνται σημειώσεις από τον χειριστή.

Διατυπώθηκαν συνολικά 71 ερωτήσεις. Διακρίνουμε πέντε θεματικές ενότητες ερωτήσεων ανάλογα με το περιεχόμενο και τον σκοπό τους. Η πρώτη αφορά στα βιογραφικά στοιχεία της καταγωγής και της οικογενειακής κατάστασης (1-10ερωτ.). Η δεύτερη περιλαμβάνει το ζήτημα της μετακίνησης εκτός Συρίας για σπουδές και εργασία (11-16 ερωτ.). Η τρίτη αναφέρεται στις συνθήκες ζωής στη Συρία και στους λόγους που ώθησαν το προσφυγικό ταξίδι στην Ελλάδα (17-32 ερωτ.). Η τέταρτη θεματική περιλαμβάνει τις ερωτήσεις που επικεντρώνονται στα προβλήματα γραφειοκρατίας που αντιμετωπίζει η οικογένειά των προσφύγων στην Ελλάδα (33-58

ερ.). Τέλος η Πέμπτη ενότητα απότυπώνει μέσα απ' το ερωτηματολόγιο και τις απαντήσεις τη σχέση του αιτούντα με τον συριακό στρατό.

Ερ. (3): *Ας μιλήσουμε λίγο για εσάς. Που γεννηθήκατε;*

Απ.: *Ονομάζεται Kobani ή Ain al Arab.*

Ερ. (7): *Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;*

Απ.: *Μουσουλμάνος.*

Ερ.(8): *Σιίτης ή Σουνίτης;*

Απ: *Σουνίτης.*

Ερ.(9): *Έχετε κάποια εθνοτική καταγωγή;*

Απ.: *Κούρδος.*

Ερ.(10): *Μιλήστε μου λίγο για την οικογένειά σας.*

Απ.: *Ο πατέρας μου, η μητέρα μου, ο αδελφός μου ο Ali και η αδελφή μου η Marawa είναι όλοι στην Γερμανία. Και έχω μια αδελφή την Alia, παντρεμένη στο Λίβανο και μια αδελφή τη Fadwa, παντρεμένη στο Κουρδιστάν του Ιράκ.*

Το ανωτέρω ερωτηματολόγιο ακολουθεί το μοτίβο ερωτήσεων της γραφειοκρατικής διαδικασίας και της τεχνικής διερεύνησης των στοιχείων που καθορίζουν το αποτέλεσμα της εξέτασης του ασύλου και επικεντρώνονται στο ζήτημα της εθνοτικής ομάδας και της θρησκείας. Η ερώτηση (10) είναι ανοιχτού τύπου και παρακινεί τον πληροφορητή να αναπτύξει τον αφηγηματικό λόγο με επίκεντρο την οικογένεια. Παρατηρούμε στις βιογραφικές αφηγήσεις ότι η οικογένεια δεσπόζει. Στην προκειμένη περίπτωση τα μέλη της οικογένειας λόγω των συνθηκών βρίσκονται σε τέσσερις διαφορετικές χώρες και όλοι εκτός της πατρίδας (Γερμανία, Λίβανος, Ιράκ, Ελλάδα).

Η δεύτερη θεματική ενότητα παρουσιάζει τη μετακίνηση αρχικά στην Ιορδανία για σπουδές και στη συνέχεια στην Τουρκία για εργασία:

Ερ.(13): *Πόσο καιρό πήγατε σχολείο;*

Απ.: Έφτασα να πάρω πτυχίο από το πανεπιστήμιο στην Ιορδανία αλλά δεν το πήρα.

Ερ. (14): Για ποιο λόγο εγκαταλείψατε τις σπουδές σας;

Απ.: Σπούδασα δύο χρόνια στο Allerro όμως οι συνθήκες δεν επέτρεπαν να συνεχίσω τις σπουδές μου στη Συρία και φύγαμε για Ιορδανία κι εκεί συνέχισα για δύο χρόνια τις σπουδές μου, όμως οικονομικά οι συνθήκες δεν το επέτρεπαν να συνεχίσω και φύγαμε για Τουρκία.

Ερ. (15): Μόνος σας είχατε πάει στην Ιορδανία;

Απ.: Όλη η οικογένεια μου.

Ερ.(16): Η πατρική σας οικογένεια, σωστά;

Απ.: Δεν ήμουν παντρεμένος ακόμα.

Η σειρά των ερωτήσεων διατυπώνονται απ' τον χειριστή στον άξονα της προσέγγισης του πατρικού οικογενειακού περιβάλλοντος, με στόχο να συνδεθούν οι απαντήσεις που λαμβάνει με τα συγγενικά πρόσωπα που βρίσκονται ήδη στη Γερμανία και σχετίζονται άμεσα με την υπό εξέταση αίτηση και την οικογενειακή επανένωση.

Αποτελεί στρατηγική παρακίνησης στην αφήγηση εκ μέρους του χειριστή προς τον αιτούντα και σκοπεύει σε απαντήσεις με τρόπο που αναμένεται εκείνος να πράξει. Στο μοτίβο των απαντήσεων διαφαίνεται ο αφηγηματικός χαρακτήρας. Με την ενεργοποίηση της μνήμης σε ατομικό επίπεδο παρέχονται παράλληλα πληροφορίες για τις συνθήκες ζωής (δύσκολες οικονομικά), τις εμπειρίες και τα βιώματα που συνδέονται με μνήμες της οικογένειας και ανάγονται σε συλλογικές μνήμες.

Σε αυτή την διαδικασία της μνήμης παρακολουθούμε να εκτυλίσσεται κι εκείνη της νοηματοδότησης. Ο αφηγητής αισθάνεται την ανάγκη να απαντήσει στην ερώτηση για το σχολείο, ότι έφτασε «κοντά» στο να πάρει πτυχίο από το πανεπιστήμιο. Το «εγώ» βρίσκεται στο κέντρο της αφήγησης, υιοθετώντας το ρόλο του θύματος των περιστάσεων, των οικονομικών και κοινωνικών δυσκολιών που τον εμποδίζουν να φτάσει στην αυτοεκπλήρωση. Είναι μάλιστα τόσο έντονη η παραπάνω αίσθηση που ο χειριστής στην ερ.(15) ζητά διευκρινήσεις σχετικά με το αν είχε μεταβεί μόνος του στην Ιορδανία ο αιτών.

Στην Τρίτη θεματική ενότητα ιδιαίτερη αξία για την μνήμη και την αφήγηση έχουν οι «ανοιχτές» ερωτήσεις που διατυπώνονται για να εξετάσουν τις συνθήκες ζωής στη Συρία που οδήγησαν και στην έξοδο προς την Ελλάδα:

Ερ.(23): *Στην Ελλάδα πως αποφασίσετε να έρθετε;*

Απ.: *Εμείς ήρθαμε Τουρκία για να φτάσουμε Ελλάδα και να συνεχίσουμε για την Γερμανία.*

Ερ.(24): *Συνεπώς γιατί ζητάτε άσυλο στην Ελλάδα. Ας μας πεις μια μικρή απάντηση και θα συζητήσουμε μετά αναλυτικά.*

Απ.: *Επειδή βρήκα εδώ δουλειά και δεν θέλω να πάω πιο μακριά. Όταν είμαι στην Ελλάδα νιώθω ότι είμαι στο Allero. Είναι κοντά στο κλίμα μας, στον κόσμο μας.*

Ερ.(25): *Συνεπώς τώρα δεν θέλετε να πάτε στη Γερμανία;*

Απ.: *Όχι γιατί αυτά που ακούω εκεί δεν είναι ευχάριστα. Ακούω ότι ταλαιπωρούνται πάρα πολύ.*

Σε αυτή τη σειρά των ερωτήσεων είναι εμφανής η στρατηγική στόχευση μέσα από τις τεχνικές της συνέντευξης, να προκαλέσουν την αφήγηση προς την κατεύθυνση των λόγων που ζητά κάποιος άσυλο στην Ελλάδα. Ασφαλώς το ζήτημα εξέτασης ασύλου και η απόφαση είναι μια σύνθετη διαδικασία που εδράζεται σ' ένα ευρύτερο γραφειοκρατικό σύστημα με συγκεκριμένους κανόνες. Ο αφηγητής όμως που ενδεχομένως αγνοεί το κανονιστικό πλαίσιο αναφοράς διατυπώνει έναν αφηγηματικό λόγο, ως μια προσωπική αποτίμηση των συναισθημάτων του και επαναπροσδιορίζει ενδεχομένως την στατηγική του. Ο συναίσθηματικός χαρακτήρας της μνήμης σαφώς επηρεάζει το αφηγηματικό πλαίσιο και αλληλεπιδρά με τις δημόσιες μνήμες.

Στο διάστημα που βρίσκεται στην Ελλάδα νιώθει οικεία και αισθάνεται σαν «να είναι σπίτι του», στο Allero. Ψάχνει να κρατηθεί από κάπου και αναπαριστά τον εαυτό του σαν κάποιον που βρήκε, έστω και συγκυριακά νέα πατρίδα. Νοηματοδοτεί τη νέα αυτή πατρίδα σαν κάτι γνώριμο και προσφιλές. Το κλίμα και ο κόσμος εδώ τον κάνουν να επαναπροσδιορίσει την πορεία του και να αναθεωρήσει. Συνεπώς το νέο περιβάλλον και οι πληροφορίες για δυσάρεστες συνθήκες στη Γερμανία μεταβάλλουν την κατεύθυνση και τις επιλογές του, καθώς και την αφηγηματική στρατηγική. Έτσι η

διαδικασία της μνήμης και της αφήγησης είναι συχνά και μια διαδικασία νοηματοδότησης που επηρεάζεται από τις συνθήκες.

Ερ.(26): Σε ποιο μέρος της Συρίας ζούσατε μέχρι τη στιγμή που φύγατε απ' τη χώρα;

Απ.: Στο Kobani, όμως σπούδαζα στο Aleppo για δύο χρόνια. Η μόνιμη κατοικία μου ήταν στο Kobani.

Ερ.(27): Από εκεί φύγατε;

Απ.: Από την Ιορδανία. Ιορδανία, Τουρκία. Σμύρνη, Λέσβος και από Λέσβο που έδωσαν δελτίο για Ελλάδα, Αθήνα.

Ερ.(28): Πριν πάτε Ιορδανία δηλαδή μένατε στο Kobani;

Απ.: Ναι.

Ερ.(29): Θέλετε να μας πείτε για ποιο λόγο φύγατε από τη Συρία;

Απ.: Σπούδαζα και κόψανε όλους τους δρόμους. Δεν μπορούσα να πηγαиноέρχομαι. Έγινε πολιορκία και δεν μπορούσα να πηγαиноέρχομαι Kobani Τουρκία. Τότε λόγω της θέσης του Kobani, που είναι στα σύνορα, ο μόνος ανοιχτός δρόμος ήταν στην Τουρκία.

Ερ.(30): Όταν λέτε έγινε πολιορκία;

Απ.: Υπήρχαν πολλές ομάδες όπως Daesh (ISIS), μέτωπο Al Noustra και ομάδες του καθεστώτος. Στην αρχή δεν ξέραμε ότι ήταν DAESH, μετά απέκτησαν αυτή την ονομασία. Τους ονόμαζαν παλιά σαλαφιστές.

Ερ.(31): Πότε συνέβησαν αυτά τα γεγονότα χρονικά;

Απ.: Όταν φύγαμε το 2012 το καθεστώς δεν έλεγχε την κατάσταση, μόνο αυτές οι διάφορες ομάδες. Όταν περάσαμε για να φύγουμε περάσαμε από την περιοχή JARABLUS, είναι το πιο κοντινό πέρασμα για την Τουρκία. Είχε τη σφραγίδα του καθεστώτος αλλά την έβαζε ο ελεύθερος στρατός.

Με την ομάδα αυτών των ερωτήσεων αναδεικνύονται από τον χειριστή τα σημαντικά θεματικά ζητήματα του χρόνου, των τόπων μνήμης, των συνθηκών πολέμου, των κινδύνων και της φυγής. Πρόκειται για θέματα που επιμένουν τα στελέχη ασύλου,

υπάρχει ένα θεματικό μοτίβο δηλαδή, που κρίνεται σκόπιμο. Επανέρχονται με ερωτήσεις που λειτουργούν και ως μηχανισμός υποβοήθησης της μνήμης για να αποκτηθεί όσο το δυνατόν διαυγής εικόνα των γεγονότων, όπως αυτά αφηγούνται, π.χ. «*όταν λέτε έγινε πολιορκία....*», επιδιώκεται με την ερώτηση η ένταση στην αφήγηση για να αποκτηθεί πρόσβαση σε συμβάντα και πληροφορίες που σχετίζονται με την υπόθεση.

Από τις απαντήσεις που δίνονται αντιλαμβανόμαστε την ενεργοποίηση της επεισοδιακής μνήμης και τη χρήση του χρονολογικού μοντέλου αφήγησης από τον πληροφορητή. Τα συμβάντα-επεισόδια ανακαλούνται στη μνήμη και προβάλλονται με χρονολογική σειρά, λογική αλληλουχία και συνοχή. Γίνεται χρήση του «*εμείς*» στην αφήγηση, καθώς αξιολογούνται ως ιδιαίτερα σημαντικά τα γεγονότα από τον αφηγητή και μ' αυτόν τον τρόπο προσλαμβάνουν έναν πιο έγκυρο κι επίσημο χαρακτήρα, αναγόμενα στο συλλογικό γίνεσθαι.

Η τέταρτη ενότητα αφορά στα προβλήματα γραφειοκρατίας που αντιμετωπίζει η οικογένεια, με τα έγγραφα του γάμου και της γέννησης του παιδιού. Οι ερωτήσεις απευθύνονται έτσι που να εξακριβωθούν οι λόγοι των ελείψεων σημαντικών εγγράφων. Αν και φαίνεται να αποτελεί ζήτημα τυπικό και εντός γραφειοκρατικών διατυπώσεων, ωστόσο παρακινούν τον προσφυγα να ανακαλέσει στη μνήμη του όλες εκείνες τις πληροφορίες για τις ιδιόμορφες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες του παρελθόντος στην πατρίδα του, εμπλουτισμένες με λαογραφικά στοιχεία, που επηρεάζουν το παρόν και το μέλλον του στην Ελλάδα.

Ο άξονας στην αφήγηση *past versus present* είναι ενεργός και εντυπώνεται μέσα από την αδυναμία του να προμηθευτεί τα απαραίτητα έγγραφα που θα του επιτρέψουν απρόσκοπτα να συνεχίσει τη ζωή του σήμερα.

Ερ.(41): *Έχετε κάποιο έγγραφο που να πιστοποιεί το γάμο σας;*

Απ.: *Όταν πήγαμε σ' ένα γραφείο του κοινοτάρχη μας είπε, ότι πρέπει να αποκτήσουμε ταυτότητες τουρκικές και όταν κάναμε αίτηση γι' αυτές τις ταυτότητες μας είπαν να έρθετε να τις παραλάβετε σ' ένα μήνα. Εμείς όμως φύγαμε πριν περάσει αυτός ο μήνας.*

Ερ.(42): *Και με τι έγγραφα παντρευτήκατε;*

Απ.: Θρησκευτικά με μάρτυρες χωρίς έγγραφα, κανονικά γίνεται θρησκευτικά ο γάμος με μάρτυρες και ιμάμη και μετά δηλώνεται στο δικαστήριο.

Ερ.(43): Δηλαδή χωρίς αυτή τη διαδικασία θεωρείστε παντρεμένοι;

Απ.: Από τη στιγμή που υπάρχουν μάρτυρες θεωρείται γάμος. Το γνωρίζει ο κόσμος, το εκδηλώνουμε χωρίς έγγραφα. Στη Συρία δεν δίνουν πολύ σημασία στα έγγραφα. Για παράδειγμα η γυναίκα μου που γεννήθηκε το 1996 και τη δήλωσαν οι γονείς της 5 χρόνια μετά το 2001. Υπάρχει αδιαφορία και άγνοια στο να δηλωθούν κάποια έγγραφα.

Ερ.(46): Η γυναίκα σας έχει διαβατήριο;

Απ.: Έχει μόνο ένα έγγραφο από την Τουρκία. Αυτό είναι το πρόβλημά μου. Η γυναίκα μου φαίνεται ανήλικη και έχω πρόβλημα γιατί φαίνεται στο οικογενειακό της βιβλιάριο. Έπρεπε να έχουμε πάρει άδεια παραμονής εδώ και πέντε μήνες περίπου.

Ερ.(54): Το παιδί δηλώθηκε στο ληξιαρχείο εδώ στην Αθήνα;

Απ.: Πήγα στο δημαρχείο. Μου είπαν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα όταν πήγα στον Δήμο. Δεν μου είπαν ποιο και πήγα στην οργάνωση GCR. Ο κοινωνικός λειτουργός εκεί μου είπε ότι όταν θα κάνει τη συνέντευξη της α πει την πραγματική της ηλικία, να της κάνουν αλλαγή στοιχείων να φανεί σαν να είναι ενήλικη, γιατί δηλώνοντας ανήλικη δεν πρόκειται να αναγνωριστεί το παιδί. Δεν μπορούμε ούτε καν να του δώσουμε όνομα.

Πρόκειται για την αποτίμηση με τη βοήθεια της μνήμης μιας συγκεκριμένης περιόδου που καθορίζει τη σημερινή προσφυγική ταυτότητα, αφού χωρίς αυτήν δεν μπορούν να υπάρξουν και να ενταχθούν κοινωνικά. Το νοηματικό περιεχόμενο της αφήγησης εμπερικλείεται στο γεγονός ότι δεν μπορούν να δώσουν όνομα ούτε στο παιδί τους. Ζουν ως άτομα και ως οικογένεια με μνήμη αλλά χωρίς όνομα, ταυτότητα, ρόλο. Επανερχόμαστε στο σημείο αυτό στον αφηγηματικό άξονα past versus present.

Στην πέμπτη και τελευταία θεματική ενότητα ο χειριστής με τις ερωτήσεις του επαναφέρει τα σημαντικά ζητήματα, που αποτελούν σταθερό άξονα αφήγησης για τις θρησκευτικές διακρίσεις, τις εθνοτικές διώξεις, τους κινδύνους που σταθμίζονται για την απόφαση ασύλου και παράλληλα μορφοποιούν τον αφηγηματικό λόγο του αιτούντα. Μάλιστα επικεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό στην σχέση του με τον πόλεμο και τον στρατό.

Ερ.(59): *Έχετε υπηρετήσει τη στρατιωτική σας θητεία;*

Απ.: *Όχι πέρα αναβολή λόγω σπουδών.*

Ερ.(61): *Εάν σας καλέσουν θα θέλατε να υπηρετήσετε κανονικά;*

Απ.: *Να πάω να πολεμήσω εναντίον ποιων. Αυτόματα θα με καλέσουν. Κι αν γυρίσω τώρα στον τόπο μου και η δικιά μας η ομάδα που πολεμάει, θα με ζητήσει να πολεμήσω στο πλευρό τους.*

Ερ.(62): *Ως σουνίτης αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα στη χώρα σας τη Συρία;*

Απ.: *Όχι ως κούρδος λίγο.*

Ερ.(63): *Δηλαδή;*

Απ.: *Εγώ προσωπικά δεν αντιμετώπισα. Υπάρχει ρατσισμός από το καθεστώς προς τους κούρδους.*

Εδώ η ατομική μνήμη μετασχηματίζεται σε συλλογική. Είναι ισχυρότερη και την κουβαλά ως φορέας μιας ιδιαίτερης εθνοτικής καταγωγής, που διαχρονικά έχει ταυτιστεί με την καταπίεση, τον ρατσισμό και τις διώξεις του καθεστώτος.

Η αφήγηση όμως παίρνει και μια άλλη διαφορετική διάσταση. Η αυτοβιογραφική μνήμη δεν είναι απλώς αποθηκευμένη μέσα στον αφηγητή και ανακαλείται απλώς αλλά κατασκευάζεται κιόλας. Υιοθετεί ο αφηγητής μια εικόνα θύματος και αρνητή της υποχρεωτική στράτευσης του στον πόλεμο. Ταυτόχρονα επανέρχεται η σχέση μνήμης και φύλου στην αφήγηση όπου κυριαρχεί απολύτως το «εγώ» στην απόλυτη εκδοχή του: «να πάω να πολεμήσω...θα με καλέσουν, αν γυρίσω..η δικιά μας ομάδα θα με ζητήσει...να πολεμήσω...».

Η αφήγηση στηρίζεται στον άξονα των στερεοτύπων για το ανδρικό φύλο της ανατολικής κοινωνίας με επίκεντρο την αρχετυπική εικόνα του άνδρα πολεμιστή. Το στυλ (format) της αφήγησης έχει στοιχεία κομباسμού, γίνεται μέσο αυτοπροβολής, έχει έντονο προσωπικό ύφος και προβάλλει το άτομο που δρα σαν κεντρικό ήρωα.

Μέσω του συγκεκριμένου αφηγηματικού λόγου αναλύεται με λανθάνοντα τρόπο μια μορφή αρρενωπότητας κι ενός ανδρισμού που συνδέεται με τον πόλεμο και εν τέλει

καταλήγει να στρατιωτικοποιεί τις κοινωνίες, κάτι που είναι διακριτό ακόμη και σήμερα και έχει δυστυχώς ως θύματα τους αμάχους.

5.2.4 Περίπτωση 4

Στοιχεία απογραφής:

ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ
ΗΛΙΚΙΑ	42
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΣΥΡΙΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΓΓΑΜΟΣ
ΓΛΩΣΣΑ	ΑΡΑΒΙΚΑ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ ΣΟΥΝΙΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΟΔΗΓΟΣ ΒΑΡΕΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Πρακτικό συνέντευξης.

Εισαγωγή στην οποία αναφέρονται το όνομα του υπεύθυνου συνέντευξης και τα στοιχεία των παρισταμένων (παραβρίσκεται και δικηγόρος μετά από αίτημα του ενδιαφερομένου). Πραγματοποιούνται σ' αυτό το μέρος της διαδικασίας οι συστάσεις και η δοκιμή επικοινωνίας μέσω διερμηνέα. Γίνεται γνωστή η ακολουθούμενη διαδικασία και επισημαίνονται οι σκοποί της συνέντευξης, η ηχογράφηση, η τήρηση σημειώσεων και της αρχής εμπιστευτικότητας, καθώς και η δυνατότητα ολιγόλεπτου διαλείμματος αν χρειαστεί.

Στα πλαίσια επεξεργασίας της συνέντευξης, ως βιογραφικού κειμένου αναλύουμε μορφολογικά, διακρίνοντας 5 συνολικά θεματικές κοινότητες και χωρίζουμε τις ερωτήσεις ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

Πρώτη θεματική ενότητα (1-21ερ.). Ο υπεύθυνος συνέντευξης με τις ερωτήσεις αυτές απευθείας αναζητά τις συνθήκες, τα επεισόδια και τους λόγους που οδήγησαν στον εκτοπισμό αρχικά εντός συριακού εδάφους και επιδιώκει τη σύνδεσή τους σ' έναν βαθμό με τη στρατιωτική θητεία του αιτούντος. Η μορφή των ερωτήσεων και ο τρόπος με τον οποίον απευθύνονται, φανερώνει την στρατηγική της άμεσης πληροφόρησης εξ αρχής, χωρίς περιστροφές για την αποκάλυψη σημαντικών πτυχών της προσωπικής ιστορίας του πρόσφυγα.

Ερ.(1): Σε ποιο μέρος της Συρίας γεννηθήκατε;

Απ.: Στην περιοχή *alrastan*, που ανήκει στην *Homs*.

Ερ.(2): Και πότε μείνατε εκεί;

Απ.: Έζησα όλη μου τη ζωή, από τη στιγμή που ξεκίνησαν τα γεγονότα, μεταφερθήκαμε σε άλλες περιοχές που ήταν πιο ασφαλείς.

Ερ.(3): Μπορείτε να μου αναφέρετε περιοχές που μεταφερθήκατε και αν θυμάστε πάνω κάτω χρονολογίες;

Απ.: Ξεκίνησαν τα γεγονότα το 2011, το 2011 δεν θυμάμαι ακριβώς ημερομηνία μεταφερθήκαμε σε μια περιοχή που λέγεται *gdede* ήταν εκεί η θεία μου (*homs*), μετά μεταφερθήκαμε σε μια περιοχή που λέγεται *alnabik*, καθίσαμε ένα διάστημα, το 2013, ξεκίνησαν πάλι οι συγκρούσεις και δεν ήταν ασφαλής περιοχή, γυρίσαμε στην περιοχή μας *alrastan*, μετά που γυρίσαμε, λίγο χρονικό διάστημα τραυματίστηκε ο γιος μου, αυτός που είναι στο αναπηρικό καρεκλάκι, τον πήγαμε εκεί σε ένα ασθενοφόρο σε κάτι μικρονοσοκομεία-ιατρεία γιατί δεν υπήρχαν νοσοκομεία, μετά τον τραυματισμό του παιδιού μου 8-9 μήνες συνελήφθηκα από το καθεστώς για 2 χρόνια, ακόμα θυμάμαι την ημερομηνία 29/2/2013 και βγήκα 15/10/2016 όταν τραυματίστηκε το παιδί μου ήταν 23/2/2013.

Ερ.(4): Οι περιοχές αυτές που μου αναφέρατε ήταν στην *Homs*;

Απ.: Η *gdede* ανήκε στη *homs* αλλά η *alnabik* ανήκε στη *δαμασκό*.

Ερ.(5): Ποια ήταν η αφορμή κάθε φορά για τις μετακινήσεις σας;

Απ.: Όταν ξεκίνησε η επανάσταση και ο πόλεμος ξεκίνησε στη homs και στα προάστια, γίνανε βομβαρδισμοί, αεροπλάνα, εκρήξεις φοβηθήκαμε για τις δικές μας ζωές, δεν μπορούσαμε να αντέξουμε τις συνθήκες, πήγαμε στη gdede, δεν υπήρχε μέρος για να μείνουμε, μέναμε μαζί με το θείο, μετά από κάποιους μήνες 3-4 μεταφερθήκαμε στο alnabik.

Από τις πέντε κιόλας πρώτες ερωτήσεις γίνεται αντιληπτή η τεχνική που στοχεύει στην ανάδειξη σημαντικών ζητημάτων. Τόποι, χρονική σύνδεση και αλληλουχία γεγονότων. Ενεργοποιείται η διαδικασία της μνήμης και παρακινείται ο πληροφορητής να αφηγηθεί με βιογραφικό τρόπο συμβάντα που σχετίζονται με την αίτηση ασύλου. Αναπτύσσει λόγο στέρεο, με λεπτομερή καταγραφή γεγονότων που ταυτίζονται με συγκεκριμένους αφηγηματικούς τύπους. Επιστρατεύει το χρονολογικό μοντέλο αφήγησης, ταξινομώντας τα περιστατικά σε σειρά και με θαυμαστή ακρίβεια. Η μνήμη είναι συλλογική και περιλαμβάνει ολόκληρη την οικογένεια (εμείς), που εκτοπίζεται και μετακινείται σε αναζήτηση ασφαλούς περιοχής.

Εντυπωσιάζει η σχέση της μνήμης και της αφήγησης με το τραύμα. Αν και τα γεγονότα του έχουν αφήσει έντονο αποτύπωμα τραύματος τόσο για το πληγωμένο κι ανάπηρο παιδί του όσο και για την σύλληψη-φυλάκισή του απ' το καθεστώς, εντούτοις δείχνει να έχει σ' αυτή τη φάση της αφήγησης αρκετή απόσταση και να μιλά χωρίς ιδιαίτερα συναισθήματα. Φαίνεται να διατηρεί την αυτοκυριαρχία του και αναφέρεται με ακρίβεια στις ημερομηνίες, ίσως επειδή έχουν χαραχτεί ως πολύ σημαντικές βαθιά στη μνήμη του.

Ερ.(6): Με ποια αφορμή;

Απ.: Δεν υπάρχει στέγαση εκεί, στο alnabik μπορούσαμε να βρούμε σπίτι.

Ερ.(7): Βρήκατε τελικά;

Απ.: Βρήκαμε σπίτι να νοικιάσουμε με λεφτά και καθίσαμε, επιδεινώθηκε η κατάσταση στο alnabik, αεροπλάνα, πύραυλοι, έπεφτε η ρουκέτα δίπλα μας κι έτσι αναγκαστήκαμε να γυρίσουμε πάλι στον τόπο μας ήταν η καλύτερη λύση.

Με τις ερωτήσεις παραπάνω, ο χειριστής διερευνά τις συνθήκες του εκτοπισμού και της αναζήτησης ασφαλούς τόπου διαμονής από ανθρώπους που κινδυνεύει η ζωή τους

λόγω του πολέμου. Έχει ιδιαίτερη αξία πως καταφέρνει με την ερώτηση (7) να υποβοηθήσει τη μνήμη του, ώστε να αφηγηθεί το πως επέστρεψε η οικογένεια εκεί απ' όπου αρχικά διέφυγαν, ακριβώς διότι ασφαλείς δεν ήταν ούτε κάπου αλλού στη χώρα.

Η επιστροφή στην εστία πριν το ταξίδι της προσφυγιάς υποδηλώνει την ανάγκη του ανθρώπου να εξαντλήσει τα όρια και να αποφέγει το αναπόφευκτο. Στην αφήγηση κυριαρχεί εμφατικά το «εμείς», η οικογένεια: *«αεροπλάνα, πύραυλοι, έπεφτε η ρουκέτα δίπλα μας...αναγκαστήκαμε να γυρίσουμε στον τόπο μας»*.

Οι ερωτήσεις 10 έως και 19 είναι προσωπικού χαρακτήρα και ανιχνεύουν τη σχέση του πληροφορητή με τον στρατό, εξετάζοντας την πιθανότητα να εξαναγκαστεί σε στράτευση σε περίπτωση επιστροφής του στη Συρία ή σε κινδύνους που πιθανόν να αντιμετωπίσει σε μια τέτοια περίπτωση.

Ερ.(10): *Έχετε πάει στρατό;*

Απ.: *Έχω κάνει τη θητεία μου.*

Ερ.(11): *Την ολοκληρώσατε κανονικά;*

Απ.: *Η θητεία είναι 2 χρόνια, ναι προς το παρόν αυτός που μπαίνει τώρα μένει εκεί στα γεγονότα του πολέμου.*

Ερ.(12): *Εσείς ποια περίοδο κάνατε τη θητεία σας;*

Απ.: *Το 1994, 96 τελείωσα αλλά δεν θυμάμαι την ημερομηνία.*

Ερ.(13): *Τι ειδικότητα είχατε στο στρατό;*

Απ.: *Ήμουν στη Homs σ' ένα νοσοκομείο δημόσιο, σαν φύλακας για ασφάλεια.*

Ερ.(14): *Σε ποιο νοσοκομείο;*

Απ.: *Στο alwatani στη homs, τότε η θητεία ήταν στο alwatani, αλλά μετά υπηρέτησα σε κέντρο υγείας στην περιοχή μου.*

Ερ.(15): *Έτυχε να σας ζητήσουν με τον πόλεμο σαν έφεδρο;*

Απ.: *Δε με καλέσανε αλλά σίγουρα θα με καλέσουνε, δεν υπάρχει διαφορά μεγάλος μικρός.*

Ερ.(16): *Πως το εξηγείτε ότι δε σας κάλεσαν ακόμα.*

Απ.: *Υπήρχαν κάποια σημεία ελέγχου, κάποιοι δωροδοκούνται παίρνουν λεφτά.*

Ερ.(17): *Δώσατε λεφτά και δεν πήγατε ή δεν σας ζήτησαν;*

Απ.: *Κάποιοι ζητάνε κάποιοι όχι ανάλογα με τα κέφια.*

Ερ.(18): *Εσάς σας ζήτησαν σαν έφεδρο;*

Απ.: *Όχι εκείνο το διάστημα.*

Ερ.(19): *Καθ'όλη τη διαμονή σας στη Συρία σας ζήτησαν σαν έφεδρο;*

Απ.: *Όχι 2 χρόνια στη φυλακή ήμουν.*

Ειδικά στις ερωτήσεις 15 έως και 19 είναι εμφανής η τεχνική άσκησης πίεσης που επιλέγει ο χειριστής για να λάβει τις απαραίτητες απαντήσεις που διευκρινίζουν τη σχέση του αιτούντα με τον στρατό. Υπάρχει ένα θεματολογικό μοτίβο που αφορά τη συμμετοχή των ανδρών αιτούντων άσυλο στο στρατό και τη συμμετοχή τους σ' αυτόν, γι' αυτό οι χειριστές επιλέγουν συνήθως να επιμένουν και να επανέρχονται.

Το ύφος των απαντήσεων φανερώνει προσπάθεια να τις αποφύγει, ενδεχομένως και φόβο. Κεντρικό πρόσωπο της αφήγησης είναι το «εγώ» και σχετίζεται με το φύλο και την αφήγηση. Στην απάντηση της ερ.(15) τοποθετείται: «*δεν με καλέσανε, αλλά σίγουρα θα με καλέσουνε*». Ξεπερνά δηλαδή το αντικειμενικό δεδομένο για να εστιάσει σε αυτό που επιδιώκει, παρουσιάζει μια εικόνα του εαυτού του είτε από πρόθεση είτε ασυνείδητα και την οικοδομεί με βάση το στερεότυπο του ανδρισμού και του «απαραίτητου» στρατιώτη, που ο στρατός σίγουρα θα καλέσει. Στη συνέχεια αυτό γίνεται εντονότερο με τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 16,17,18,19 όπου εμπίπτουν κατά έναν τρόπο στην κατηγορία της εσφαλμένης ενθύμησης (misremembering), παρουσιάζοντας ταυτόχρονα έλλειψη συνοχής και αλληλουχίας στον αφηγηματικό λόγο.

Ιδιαίτερος με την απάντηση στην ερ. (19) ο αφηγητής μετατοπίζει το ερωτηματολόγιο προς άλλη κατεύθυνση και θεματικό άξονα. Επιχειρεί να εστιάσει την αφήγηση στα γεγονότα της σύλληψης και φυλάκισης, αναλαμβάνοντας έτσι τα ηνία της συνέντευξης. Ακολουθεί μια στρατηγική που στόχο έχει να φέρει στο φως τα συμβάντα που θεωρεί ότι θα αναδείξουν τους λόγους για να του χορηγηθεί άσυλο. Πρόσκαιρα αυτό επιτυγχάνεται με τις ερωτήσεις 20 και 21, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης χειριστή πληροφορητή:

Ερ.(20): *Ποιος ήταν ο λόγος;*

Απ.: *Ούτε εγώ ξέρω ποια ήταν η αιτία, αλλά εφόσον είσαι από την περιοχή alrastan και τα γεγονότα θέλω να σου βάλω κατηγορία ότι είσαι τρομοκρατης.*

Ερ.(21): *Ποιοι σας κατηγορήσαν;*

Απ.: *Μετά τον τραυματισμό του παιδιού μου έκατσα αρκετό διάστημα κοντά του, δεν έφευγα γιατί τον μετακινούσαμε με την κουβέρτα, τα λεφτά που είχα τελείωσαν και χρειαζόμουν πάνες για το παιδί, τρόφιμα γι' αυτό άρχισα να ταξιδεύω για να φέρω λεφτά, έλειψα δυόμιση μήνες, στο γυρισμό για το σπίτι μου σ' ένα μπλόκο der baalbe, ήμουν με τον αδελφό μου, ήμαστε νταλικιέρηδες, ζήτησαν ταυτότητα και να παρκάρεις δεξιά, έψαξε το όχημα η αστυνομία και οι στρατιώτες μας περικύκλωσαν με τα τουφέκια, μας έκλεισαν τα μάτια, μας έδεσαν τα χέρια πίσω και ό,τι είχαμε στις τσέπες μας τα πήρανε, λεφτά, χαρτιά, κινητά, τη μπλούζα που φόραγα μου τη σήκωσε και μου κάλυψε το πρόσωπο, μας έβαλαν σε αυτοκίνητο και δεν ξέραμε που πηγαίναμε, μας έβαλαν σε ένα παράρτημα της στρατιωτικής ασφάλειας. Έμεινα εκεί 35 ημέρες. Βασανιστήρια, ταπείνωση, πολλές φορές μέναμε και με το σόβρακο, μας έβαλαν σε ένα δωμάτιο 1,5 επί 1 μέτρο, 12 άτομα και καθόμασταν κάτω (δείχνει γονατισμένος).*

Η μνήμη είναι ατομική και επεισοδιακή, η αφήγηση έντονη με συνοχή και εστιασμένη σε λεπτομερείς αναφορές. Είναι εμφανής ο δυναμικός χαρακτήρας του αφηγηματικού λόγου και της ενεργοποίησης της μνημονικής διαδικασίας που τον υπηρετεί πιστά. Το συμβάν προκαλεί έντονα συναισθήματα κι όσο μεγαλύτερα συναισθήματα προκαλεί ένα συμβάν τη στιγμή της αφήγησης, τόσο πιθανότερο είναι κάποιος να θυμηθεί όπως εδώ βασικές λεπτομέρειες.

Τα συναισθήματα αυτά καθεαυτά είναι δύσκολο να ανακληθούν κι εδώ απουσιάζει η έκφραση τους μέσα απ' την αφήγηση, όμως οι σκηνές που περιγράφονται προκαλούν συναισθηματική φόρτιση. Επιστρατεύεται ως και η γλώσσα του σώματος ενισχύοντας ποικιλοτρόπως την αφήγηση κάτι που καταγράφεται στο πρακτικό της συνέντευξης από το χειριστή. Σημειώνει ότι δείχνει γονατισμένος για να περιγράψει πως ήταν στο έδαφος μαζί με άλλους σ' ένα στενό κελί.

Η δεύτερη θεματική ενότητα έχει ως αφετηρία την ερ.(22) με την οποία ανακτάται ο έλεγχος της συνέντευξης από τον χειριστή («θα επανέλθουμε στο θέμα, από πότε εργάζεστε;») μέχρι και την ερώτηση 39 εξετάζει τα ζητήματα του γάμου, της οικογένειας και του επαγγέλματος.

Ερ.(22): *Θα επανέλθουμε στο θέμα, από πότε εργάζεστε;*

Απ.: *Από το 1999 είμαι νταλκικιέρης...βαριά οχήματα.*

Ερ.(24): *Τι μεταφέρατε, τρόφιμα, υλικά;*

Απ.: *Τσιμέντο, ζύλα...εξαρτάται τι εμπόριο μεταφέρεται.*

Ερ.(25): *Θυμάστε κάποια από τις εταιρείες με τις οποίες συνεργαζόσασταν κυρίως;*

Απ.: *Εμείς δεν συνεργαζόμαστε με εταιρείες, ήμασταν σε γραφείο μπαίναμε στη σειρά...αποθήκες στο λιμάνι που κι από εκεί θα μπορούσαμε να γεμίζουμε το εμπόρευμα από αυτά.*

Ερ.(26): *Θυμάστε το γραφείο στο οποίο γράφατε το όνομά σας;*

Απ.: *Al naqel.*

Ερ.(29): *Σε ποιες περιοχές ταξιδεύατε κυρίως;*

Απ.: *Έχω ταξιδέψει μέσα στη Συρία, στο Ιράκ, στο Λίβανο και στην Τουρκία.*

Ερ.(30): *Και που μένατε όταν χρειαζόταν;*

Απ.: *Μέσα στο αυτοκίνητο.*

Ερ.(31): *Για ποιο λόγο έπρεπε να μένετε εκεί 1,2 ή 3 μήνες;*

Απ.: Πολλές φορές μέναμε πάρα πολλές ώρες για να διασχίσουμε τα σύνορα....π.χ. tartous για να δηλώσουμε την παρουσία μας και να γράψουμε τη σειρά μας για άλλο ταξίδι.

Ερ.(32): Πως γνωρίσατε τη γυναίκα σας;

Απ.: Εγώ δεν την γνώρισα, στη συρία υπάρχουν κάποια έθιμα, ότι η δικιά μου μητέρα είχε ακούσει ότι είναι καλό κορίτσι και πηγαينوερχόταν για ένα χρόνο να τη δει γιατί ήταν μικρό κορίτσι. Όταν την είδα ένιωσα αγάπη γι' αυτήν, χωρίς να έχουμε επαφή ή να μιλάμε. Ένα χρόνο πηγαينوερχόταν η μητέρα μου μέχρι που δέχτηκαν και λογοδοθήκαμε, έγινε ο αρραβώνας, μετά από λίγο διάστημα έγινε ο γάμος.

Ερ.(33): Γιατί χρειάστηκε ένας χρόνος δεν ήθελαν;

Απ.: Δεν είναι ότι δεν θέλανε αλλά η κοπέλα ήταν στην τρίτη γυμνασίου, λέγανε να μεγαλώσει λίγο να τελειώσει το σχολείο, τουλάχιστον στο τέλος του έτους. Τελείωσε το έτος η τρίτη γυμνασίου και είχε μείνει στην ίδια τάξη, τότε πήγε ο πατέρας και η μητέρα μου και τη ζητήσανε και τότε ο πατέρας της είπε αν θέλει ο θεός σας τη δίνω κι εγώ.

Ερ.(34): Πόσων χρονών ήταν όταν παντρευτήκατε;

Απ.: Παντρευτήκαμε το 1999 είναι γεννημένη το 84, 15 χρονών.

Ερ.(35): Εκείνη σας ήθελε;

Απ.: Μετά από λίγο διάστημα ήθελε να γίνει κάτι μεταξύ μας, αν δε με ήθελε θα μπορούσε να πει στους γονείς της δεν τον θέλω.

Ερ.(36): Πως την καταφέρατε να την κάνετε να θέλει;

Απ.: Ήμουν κι εγώ νεαρός, με το μηχανάκι, πηγαينوερχόμουν, την έβλεπα γινόταν κάποιο φλερτ την έβλεπα στο δρόμο που πηγαινε στο σχολείο, βλέμματα από μακριά.

Στα πλαίσια αυτών των ερωτήσεων ο χειριστής αποζητά προσωπικές βιογραφικές απαντήσεις, που δίνουν εικόνα για το επάγγελμα, κυρίως όμως για τη γνωριμία με τη σύζυγο και το γάμο τους, διαμορφώνοντας ένα προσωπικό προφίλ. Με τις επιπλέον πληροφορίες μορφοποιείται η ζωή στην πατρίδα και οι δεσμοί που έχουν εδραιωθεί. Ο γάμος αποτελεί συχνό θέμα σε αυτού του είδους τις συνεντεύξεις.

Οι απαντήσεις δίνονται σε πρώτο πρόσωπο. Ενισχύουν το χαρακτήρα της αυτοβιογραφικής μνήμης. Τα αφηγούμενα αποτελούν μέρος ενός νοητικού ταξιδιού στο χρόνο για γεγονότα με τα οποία έχει αναπτυχθεί συναισθηματική σχέση. Σε μια συντηρητική κοινωνία που ο έρωτας και το φλερτ αποτελούν ταμπού ο αφηγητής δέχεται να μιλήσει ανοιχτά καθώς η διαδικασία σχεδόν το επιβάλλει. Σκιαγραφούνται ήθη κι έθιμα της ανατολής, «εγώ δεν τη γνώρισα, στη Συρία υπάρχουν κάποια έθιμα...η μητέρα μου είχε ακούσει ότι είναι καλό κορίτσι... ο πατέρας της είπε αν θέλει ο θεός σας τη δίνω κι εγώ».

Η τρίτη θεματική επικεντρώνεται στα θέματα υγείας της οικογένειας με σημείο αιχμής το άρρωστο, ανάπηρο παιδί. Γίνονται παράλληλα κάποιες αναφορές στην πατρική οικογένεια του αιτούντα που βρίσκεται στην Συρία και στις συνθήκες ζωής στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα. (40-62ερ.). Εκτός από τις ερωτήσεις του χειριστή βλέπουμε να διατυπώνονται 2 ερωτήσεις για το παιδί εκ μέρους του δικηγόρου. Ο θεματικός άξονας της υγείας είναι ένα σταθερό σημείο ενδιαφέροντος που επαναλαμβάνεται εντός της γραφειοκρατικής διαδικασίας που ερευνούμε.

Ερ.(40): *Γεννήθηκαν καλά στην υγεία τους;*

Απ.: *Ναι.*

Ερ.(41): *Τώρα πως είναι τα παιδιά στην υγεία τους;*

Απ.: *Ξέρετε όταν πρωτογεννήθηκαν είχαν κάτι αρρώστιες αλλά μετά τις ξεπεράσανε, έχω μόνο το μικρό που είναι τραυματισμένος.*

Ερ.(42): *Είναι μόνιμη η αναπηρία του;*

Απ.: *Πριν να τραυματιστεί, περίπου 10 ημέρες, είχε γίνει κάποιος βομβαρδισμός με αεροπλάνα, από την ένταση και το φόβο είχε πέσει η τηλεόραση στο πόδι του, μετά από 10 ημέρες έγιναν βομβαρδισμοί, πέφτανε τζάμια, από παντού, τον πήρε ο αδερφός μου...έπεσε ρουκέτα στον 2^ο όροφο, τα θραύσματα μπήκανε στην πλάτη του παιδιού...όταν τον πήρα εγώ, είχε γείρει και το κεφάλι..τον είχα αγκαλιάσει, το χέρι μου μπήκε στην πλάτη του (δείχνει τον ώμο) υπήρχε ένα κούφιο πράγμα, είπα πάει τελείωσε...*

Με την τελευταία ερώτηση που κινείται στο ίδιο φάσμα με τις προηγούμενες (40-41 ερ.) ο αφηγητής δράττεται της ευκαιρίας και ξεκινά ένα αφηγηματικό μονόλογο με

αξιοσημείωτα βιογραφικά στοιχεία. Ξεδιπλώνεται μια συγκλονιστική αυτοβιογραφική αφήγηση ενώπιον μας, όπου περιγράφονται λεπτομερώς οι συνθήκες που το παιδάκι τραυματίστηκε στον βομβαρδισμό. Τα λόγια γίνονται εικόνες τραγωδίας διαμέσου ενός επεισοδιακού αφηγηματικού μοντέλου που συμπεριλαμβάνει πρωταγωνιστές (γιος, αδελφός, μητέρα). Ο κεντρικός ρόλος όμως του δρώντος υποκειμένου ανήκει στον αφηγητή-πατέρα που αμφιταλαντεύεται κάποιες στιγμές ανάμεσα στο «εγώ» και στο «εμείς».

Δραματοποιεί τις στιγμές και επιλέγει αυτή την αφηγηματική στρατηγική για να δώσει έμφαση στις συνθήκες του πολέμου και στους κινδύνους που απειλούν τη ζωή του και της οικογενείας του με απτές αποδείξεις και αδιάσειστα στοιχεία: *είπα πάει τελείωσε...του δίνουμε αίμα, οξυγόνο...μας είπαν μπορεί και να πεθάνει.*

Συγχρόνως επιλέγει να φέρει στο κέντρο της αφήγησης το πρόσωπό του, ως ηρωική μορφή, κάτι που σίγουρα τον συσχετίζει με τη μνήμη, την αφήγηση και το φύλο του, αλλά και με την επίκληση ενός ιδιότυπου ατομικού μηχανισμού προστασίας: *οι γιατροί μου είπαν μην πας εσύ, ας πάει η γυναίκα σου, τους είπα γιατί, θέλω να πάω με το παιδί μου, μου είπαν κάτσε εδώ να μη συλληφθείς, θα σε πιάσουν....* Η τραυματική μνήμη υποκρύπτει στο σημείο αυτό και κάποια σημάδια ενοχής, αφού λόγω των εξαιρετικά κρίσιμων στιγμών που αφηγείται περιορίζεται η αναμενόμενη δράση του ήρωα.

Ερ.(43): *Σήμερα είναι καλά στην υγεία του;*

Απ.: *Δεν είναι και πολύ καλά, καλύτερα από πριν...έχει ένα θραύσμα κοντά στην καρδιά 2,5 εκατοστά.*

Ερ.(44): *Έχετε πάει εδώ στους γιατρούς χωρίς σύνορα;*

Απ.: *Πήγαμε μας έχει αναλάβει ο δήμος...*

Ερ.(45, 46): *Που μένετε τώρα;*

Απ.: *Σε σπίτι.*

Ερ.(47): *Τα υπόλοιπα παιδιά σας ψυχολογικά πως είναι;*

Απ.: *Όλοι μας άθελά μας, όταν ακούμε αεροπλάνο, μας πιάνει κάτι εκείνη τη στιγμή. Ο Najib εχθές, άκουσε ένα αεροπλάνο και έλεινε τα αυτιά του κι έλεγε ωχ μαμά τώρα θα*

χτυπήσει το αεροπλάνο, εγώ που είμαι πατέρας τους 42 χρονών, όταν ακούω αεροπλάνο φοβάμαι.

Η παραπάνω ερώτηση φανερώνει το προσωπικό ενδιαφέρον του χειριστή για την τραυματική μνήμη των παιδιών και τις επιπτώσεις στην ψυχική τους υγεία, απόρροια του πολέμου. Η αναζήτηση του στοιχείου του φόβου σε αντικειμενική και υποκειμενική διάσταση προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό το αποτέλεσμα της εξέτασης ασύλου, παρ' όλα αυτά δεν αποκλείεται η σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ χειριστή και πληροφορητή, λόγω των τραγικών στοιχείων της αφήγησης και το έκδηλο προσωπικό ενδιαφέρον του υπεύθυνου συνέντευξης.

Ερ.(56): *Επικοινωνείτε με την οικογένεια σας;*

Απ.: *Λίγο από τη στιγμή που έφυγα εγώ έχει λιγοστέψει η ομιλία...όταν είχα επικοινωνήσει μαζί τους ήταν συρία-τουρκία.*

Ερ.(57): *Τώρα που βρίσκεται η πατρική σας οικογένεια;*

Απ.: *Στα σύνορα συρία τουρκία, όταν μπήκαμε εμείς φύγαμε, υπήρχε μεγάλη δυσκολία, μας πυροβολούσαν οι τούρκοι στρατιώτες, έκανα δύο προσπάθειες όταν έφυγα γιατί μας πυροβολούσαν, μπήκαμε παράνομα, στα σύνορα δεν μπήκαμε νόμιμα, με παράνομο τρόπο.*

Ξεκάθαρα με την τελευταία απάντηση εφαρμόζει την στρατηγική να αφηγηθεί όσα έχει με κάποιο τρόπο επιλέξει εκ των προτέρων. Η ερώτηση που υποβάλλεται απ' τον χειριστή αναζητά άλλες πληροφορίες που συνδέονται με την πατρική οικογένεια, τη σχέση που υπάρχει αλλά και τις σημερινές συνθήκες διαβίωσης στη Συρία. Όμως ο αφηγητής επενδύει τακτικά στο παρελθόν με τους κινδύνους και την απειλή για την προσωπική του οικογένεια. Στον αφηγηματικό άξονα past versus present οικοδομεί την αφήγηση έτσι, ανακαλώντας συγκεκριμένες μνήμες που εξυπηρετούν το στόχο του ασύλου.

Δεν παρεκκλίνει, το φλέγον ζήτημα είναι η δική του οικογένεια κι ο ίδιος που αναζητά προστασία. Οι εμπειρίες και τα βιώματα είναι ατομικά και συλλογικά, το ίδιο και οι μνήμες, επομένως οι πληροφορίες που παρέχει στον χειριστή επιθυμεί να είναι «χρήσιμες» γι' αυτόν και προσαρμόζεται ανάλογα. Η απόκλιση του συμβάντος

ερώτησης απ' αυτό της απάντησης γίνεται σκόπιμα λόγω της νοηματοδότησης για να προσδώσει έναν ιδιαίτερο συμβολισμό στον αφηγηματικό λόγο.

Με την τέταρτη θεματική ενότητα (63-73ερ.) πληροφορούμαστε για τα αίτια και τις συνθήκες του προσφυγικού ταξιδιού. Οι ερωτήσεις είναι ανοικτές και παρακινούν σε εκτενή αφήγηση.

Ερ.(64): *Περιγράψτε μου το ταξίδι που ακολουθήσατε.*

Απ.: *Συνάντησα κάποιους διακινητές κρυφά για να βγάλω τα παιδιά μου και τη γυναίκα μου πρώτα...φύγαμε με τα πόδια από την περιοχή al rasta...περάσαμε τα σύνορα...δεν βγαίναμε από 'κει μέχρι που νύχτωσε...περπατήσαμε περίπου 5 ώρες...ήμασταν χωρίς φαγητό...κάποιοι δραπετεύσανε και κάποιους τους έπιασε η αστυνομία...έψαχνα τα παιδιά, τους βρήκα μετά από 2 ώρες στα βουνά...δεν ήξερα σε ποια περιοχή ήμουν...στην Τουρκία ακούγαμε κάθε τόσο και μια έκρηξη...μεγάλη εκμετάλλευση το ταξί...πληρώσαμε και μπήκαμε σε φουσκωτό και ήρθαμε στην Ελλάδα.*

Ο αφηγητής ανταποκρίνεται και αναπτύσσει σε εύρος τον λόγο του, σε εντυπωσιακό μάλιστα βαθμό, με δεδομένο το γραφειοκρατικό πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται και μας παρουσιάζει πλούσια διήγηση του ταξιδιού από την Συρία με ενδιάμεσο σταθμό την Τουρκία και τελική κατάληξη στην Ελλάδα.

Μέσα από την αφήγηση παρουσιάζονται όλες οι εξωτερικές εξελίξεις που θεωρούνται σημαντικές αλλά εκτίθενται και οι εσωτερικές αντιδράσεις. Το αφηγηματικό μοντέλο είναι χρονολογικό και περιλαμβάνει αξιοσημείωτα συμβάντα σε σειρά που αξίζουν μνείας, συνδυάζεται όμως μ' ένα πιο γραμμικό τρόπο αφήγησης, όπου κυριαρχεί η ομαδικότητα και η συνεργατικότητα.

Οι πρωταγωνιστές (σύζυγος, μεγαλύτερα παιδιά, διακινητές) αλληλεπιδρούν και συνδέονται στα επιμέρους βιογραφικά στάδια. Ο αφηγητής αποπειράται να επιτύχει συγκεκριμένους στόχους, επιλέγοντας λέξεις ή φράσεις κλειδιά, πρόσωπα και χρόνο για να συνθέσει όλα τα απαραίτητα αφηγηματικά στοιχεία: *Συνάντησα διακινητές κρυφά...ήταν δύσκολα γιατί μας πυροβολούσαν οι τούρκοι στρατιώτες...πότε φτάνουμε σε 5 λεπτά μου έλεγαν και γινόταν ώρα...για το Nazib ήταν δύσκολο να διασχίσει τα σύνορα με το καρότσι...περπατήσαμε σε βράχια, λάσπες, γκρεμούς...μπήκαμε σε φουσκωτό.*

Ερ.[(5) δικηγόρου]: *Αντιμετώπισε πρόβλημα στο να εκδώσει διαβατήριο;*

Απ.: *Ναι ο Mohammad rape, όταν έβγαλε διαβατήριο...αν γυρίσει αυτή τη στιγμή υπάρχει κίνδυνος να συλληφθεί.*

Η ερώτηση λειτουργεί ως μηχανισμός υποβοήθησης της μνήμης για δωθεί μέσα από την αναμενόμενη αφήγηση έμφαση στους κινδύνους που αντιμετώπισε το παιδί στο παρελθόν από στρατιωτικούς. Στη βάση του γνωστού άξονα past versus present εντοπίζεται η απειλή του πρόσφατου παρελθόντος που έχει τη συνέχεια της στο παρόν. Ο κίνδυνος δραματικών επιπτώσεων στη ζωή του νεαρού σε περίπτωση μη χορήγησης ασύλου επισημαίνεται μέσα από την ερώτηση αλλά και απ' την απόκριση.

Ο αφηγητής υιοθετεί την εκδοχή ως δική του εκδοχή και την διανθίζει με πληροφορίες που συνέλλεξε για τα περιστατικά από άλλον, τον γιο ή τη σύζυγο, κάτι συνηθισμένο στην εξιστόρηση αντίστοιχων περιπτώσεων. Αναφέρει σε δραματικό τόνο για να τονίσει τον κίνδυνο: *σε κάποιο μπλοκ ο στρατιώτης του είπε γιατί με κοιτάς έτσι...άρχισε να κλαίει η γυναίκα μου...μέχρι που γονάτισε και του φίλησε τα πόδια για να μην τον πάρει.* Η αφήγηση εμφανίζεται ως μια αναβίωση άλλης φαινομενικής εμπειρίας ενός συγκεκριμένου επεισοδίου απ' το παρελθόν, που προκαλεί τόσο έντονα συναισθήματα, σε βαθμό που να προβάλλεται απ' τον ίδιο σαν να είναι αυτόπτης μάρτυρας χωρίς στην πραγματικότητα να είναι.

Στις ερωτήσεις 65-72 αποτυπώνεται η πρόθεση του χειριστή να εξαντλήσει το ζήτημα των συνθηκών του ταξιδιού της οικογένειας, το οποία μάλιστα πραγματοποιείται χωριστά. Η οικογένεια ταξιδεύει μέχρι κάποιο σημείο σε δύο ομάδες και στόχος εδώ είναι να εξεταστούν ενδελεχώς τα στοιχεία του ταξιδιού. Ο θεματικός άξονας «προσφυγικό ταξίδι» παρουσιάζεται συχνά σαν μοτίβο στις ερωτήσεις των χειριστών και ασφαλώς στις αφηγήσεις των προσφύγων. Μέσα απ' αυτό αναδεικνύονται σημαντικά ζητήματα που αφορούν την εξέταση ασύλου για τις περιστάσεις, τις επιλογές, τους κινδύνους και τον φόβο των ανθρώπων.

Ερ.(71): *Φύγατε παράνομα από τη χώρα σας;*

Απ.: *Ναι παράνομα, δε μπορώ να φύγω νόμιμα, είδα το θάνατο με τα μάτια μου με πυροβόλησαν.*

Στην ερώτηση που έχει περισσότερο τυπικό-γραφειοκρατικό χαρακτήρα εκείνος αναπαριστά την εικόνα του θύματος πολέμου για τον εαυτό του που απειλήθηκε η ζωή του. Μετατοπίζει το βάρος της ερώτησης στο σημείο αιχμής, που είναι η απειλή, ο κίνδυνος.

Η ερώτηση 73 είναι παρεπόμενη: *Γιατί δεν μπορούσατε να φύγετε νόμιμα;*

Απ.: Εγώ επειδή έχω φυλακισθεί δύο χρόνια, επειδή βρίσκομαι στην περιοχή alrastan μετά από δύο χρόνια που βγήκα μπορεί και να θέλουν να με αναγκάσουν να πάω στο στρατό το καθεστώς δεν έχει μικρό παιδί ή μεγάλο, όποιος είναι αρσενικό θα πάει στρατό με το ζόρι, υπήρχαν και πολλές περιπτώσεις που πήγαιναν και γυναίκες στις φυλακές και παιδιά μικρά.

Ο πληροφορητής επανέρχεται στο θέμα της φυλάκισης. Εστιάζει σε ένα ρόλο με διττό χαρακτήρα, θύμα του πολέμου και πολιτικών διώξεων. Σε αυτό το στάδιο της ενθύμησης που σχετίζεται με την στρατηγική της συνέντευξης ασύλου παρακινείται ο αιτών να δώσει συγκεκριμένες πληροφορίες, όμως αυτός ανακαλεί στη μνήμη του και ανακατασκευάζει την εικόνα του μ' έναν τρόπο που τον κάνει να αισθάνεται βολικά.

Η πέμπτη και τελευταία θεματική ενότητα κορυφώνει τόσο τη διαδικασία της μνήμης όσο και της αφήγησης. Το ζήτημα που πραγματεύεται είναι η φυλάκιση, οι απάνθρωπες συνθήκες κράτησης και τα βασανιστήρια. Πρόκειται αναμφισβήτητα για θεματικό άξονα που συγκλονίζει.

Οι ερωτήσεις 74-95 τίθενται στοχευμένα, αποσκοπώντας σε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, που στοιχειοθετούν τις πραγματικές διαστάσεις του βασανισμού και της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αναζητούν συνοχή στο λόγο και συνέπεια στις απαντήσεις, διευκρινήσεις σε τυχόν αοριστίες και υπερβολές στην διαδικασία της αφήγησης, παρόλο που το θέμα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο και για τον αφηγητή αλλά και για τον ακροατή.

Η φυλάκιση και τα βασανιστήρια προκαλούν έντονα συναισθήματα και μπορεί κανείς να θυμηθεί βασικές λεπτομέρειες, όπως γίνεται εδώ. Οι βιογραφικές συνεντεύξεις συνήθως είναι συνδυασμός ιδιωτικής και δημόσιας μνήμης, η φυλάκιση με βασανιστήρια του πρόσφυγα αποτελεί μια τέτοια περίπτωση: *υπήρχαν 3-4 χιλιάδες φυλακισμένοι...είχαμε όμως τη γυναικεία φυλακή δίπλα μας, ακούγαμε τις φωνές τους*

αλλά δεν τους βλέπαμε, όταν βασάνιζαν τις γυναίκες ή τις βίαζαν...μας δέναν τα χέρια και μετά βγάζαν το τούβλο από κάτω και ήμασταν κρεμασμένοι μια ώρα έτσι γυμνοί...ένα μπουκαλάκι νερό, το γεμίζαμε από τουαλέτα και έπιναν όλοι οι φυλακισμένοι απ' αυτό...

Τα βασανιστήρια είναι ατομικά βιώματα, του προκαλούν όμως τόσο πόνο που στη μνήμη του έχουν αποκωδικοποιηθεί ως συλλογικά, για να μετριάσει τις επιπτώσεις, μέσα από μια ασυνείδητη διαδικασία να μοιραστεί με άλλους και να αισθανθεί μέλος μιας ανώτερης συλλογικότητας και όλο αυτό να λειτουργήσει σε κάποιο βαθμό λυτρωτικά μέσα από την αφήγηση.

Αυτή η συνιστώσα της μνήμης αποτελεί το τραύμα και μετουσιώνεται σε τραυματική αφήγηση: «με χτυπούσαν με το λάστιχο, μου έσβηναν τα τσιγάρα, μεγάλη ταπείνωση (δείχνει)». Είναι πολύ πιθανό να διακατέχεται από μετατραυματικό stress, πολύ συχνό φαινόμενο στα θύματα βασανιστηρίων. Αυτός είναι και ο λόγος που ίσως διακρίνονται σημάδια έλειψης συνοχής και αυτοκυριαρχίας: *μου λέγανε κάτσε στη ρόδα, βάλε τα πόδια σου μέσα και θα πρέπει να βάλεις και το κεφάλι στη ρόδα, μετά που έβαλα το κεφάλι μου εκεί μπορούσε να με χτυπήσει όπως ήθελε γιατί δεν μπορούσα να κάνω τίποτα εγώ.*

Αναφέρονται λεπτομερώς οι αφηγηματικοί τόποι που έχουν μετατραπεί συμβολικά σε τόπους μνήμης, η κεντρική φυλακή της Homs με την ονομασία Se Jen homs al markazi, το τμήμα ασφαλείας alroubaya και η ίδια η πόλη alrastan, πόλη καταγωγής του που συνδέθηκε με τα επεισόδια κατά του καθεστώτος και γι' αυτό το λόγο στοχοποιήθηκαν συλλήβδην οι κάτοικοί της.

Η αφήγηση μεταπηδά από το προσωπικό στυλ: *(έκανα, έπαθα, ήμουν, δεν μπορούσα να κάνω τίποτα...)* στον κοινοτικό τρόπο: *(μας δέναν τα χέρια... ήμασταν κρεμασμένοι...έπιναν όλοι οι φυλακισμένοι... να πολεμήσουμε εναντίον των δικών μας ανθρώπων...να χτυπήσουμε γυναίκες παιδιά...)* και φτάνει μέχρι τον θεσμικό αφηγηματικό τρόπο: *(ήταν νόμος... ασκούσαν βία στο τμήμα στρατιωτικής ασφάλειας...μας λέγανε στο τμήμα alroubaya...με κατηγορούσαν ως τρομοκράτη...το καθεστώς δεν έχει έλεος...).*

Διαφαίνεται η βιογραφική αυτοκατασκευή στην αφήγηση για να πείσει για την ειλικρίνεια της εκδοχής του και σε σχέση με τα γεγονότα υιοθετεί μια σειρά από

αφηγηματικές στρατηγικές για να παρουσιάσει μια θετική εικόνα για τον εαυτό του. Αξιοποιεί επιπλέον τις εξής αφηγηματικές μορφές:

- Δραματοποιεί τα σημαντικά σημεία: *υπήρχαν πολλοί που πέθαναν, βγάζουν τα ρούχα και πάει για ανάκριση, αν τυχόν κι επιστρέψει με τα αίματα καλώς, όταν δεν επιστρέψει καθόλου καταλαβαίνουμε ότι πέθανε.*
- Εισαγάγει ιστορίες στη συνέντευξη: *μου είπε ο πατέρας μου και η γυναίκα μου ότι μετά από κάποιο διάστημα είχαν βάλει δικηγόρο που ήξερε κάποιον δικαστή, του πλήρωσε λεφτά και μ' έβγαλε απ' την φυλακή.*
- Συμπεριλαμβάνει περιγραφή μικρών αποσπασμάτων που εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα: *δεν τόλμησε η γυναίκα μου να πάει φοβήθηκε μην την πιάσουν...φοβάμαι μη με ξαναφυλακίσουν, χάθηκε το μέλλον των παιδιών μου και φοβάμαι μη πιάσουν κάποιο από τα παιδιά μου...*

5.2.5 Περίπτωση 5

Στοιχεία απογραφής:

ΦΥΛΟ	ΓΥΝΑΙΚΑ
ΗΛΙΚΙΑ	51
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΣΥΡΙΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΓΓΑΜΗ
ΓΛΩΣΣΑ	ΑΡΑΒΙΚΑ
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΟΡΘΟΔΟΞΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΜΟΔΙΣΤΡΑ

Πρακτικό συνέντευξης.

Γίνονται οι συστάσεις στη γλώσσα επικοινωνίας που κατανοεί μέσω διερμηνέα η αιτούσα και της γνωστοποιείται η διαδικασία: α) σε περίπτωση που προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα να αναφερθεί, β) εξήγηση των σκοπών της συνέντευξης και συσχέτιση με τους λόγους που ζητά κανείς την προστασία του ελληνικού κράτους, γ) ηχογράφηση, τήρηση σημειώσεων και πρακτικού συνέντευξης, δ) τήρηση των αρχών της εμπιστευτικότητας και εχεμύθιας.

Διακρίνουμε πέντε ενότητες της συνέντευξης: (Α) ενότητα (υγεία), (Β) ενότητα (οικογένεια-καταγωγή-εκπαίδευση-εργασία), (Γ) ενότητα (προβλήματα στη Συρία), (Δ) ενότητα (οριστική φυγή-προσφυγικό ταξίδι-αίτια-κίνδυνοι), (Ε) ενότητα (θρησκευτικά ζητήματα-ελληνοχριστιανική κοινότητα Συρίας).

Ο υπεύθυνος συνέντευξης στην (Α) ενότητα (ερ.1-7) απευθύνει την πρώτη υπηρεσιακού τύπου ερώτηση για τα έγγραφα που προσκομίζονται (ερ. 1: *Έχετε έγγραφα για την υπηρεσία;*) κι αυτό δίνει την δυνατότητα στην αιτούσα να αναφερθεί στα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει: *Διαβατήριο και ταυτότητα είναι στην αστυνομία. Έχω χαρτί από τον δικηγόρο και από γιατρό για το σάκχαρο.* Οι επόμενες 2-7 ερ. εστιάζονται σε αυτό το ζήτημα. Ο θεματικός άξονας της υγείας εμφανίζεται με συνέπεια από τους χειριστές, αποτελώντας βασικό τμήμα των συνεντεύξεων ασύλου.

Είναι ανάγκη να εξακριβωθεί όσο γίνεται η σωματική και ψυχική κατάσταση της υγείας των πληροφορητών, να ληφθεί υπόψη και να παρασχεθεί κάθε δυνατή βοήθεια. Παράλληλα φανερώνει και το ανθρώπινο, προσωπικό ενδιαφέρον των χειριστών, οι οποίοι λόγω του χαρακτήρα των συνεντεύξεων αυτών κινούνται πέρα από ένα τυπικό γραφειοκρατικό πλαίσιο. Επιπλέον αυτού του είδους η προσωπική σχέση διαμορφώνει και το κατάλληλο, άνετο περιβάλλον που προσφέρει τα εχέγγυα για ανάπτυξη κλίματος εμπιστοσύνης και αυθόρμητες απαντήσεις σε μια βιογραφική συνέντευξη αφηγηματικού χαρακτήρα.

Ερ.(2): *Πάσχετε από σάκχαρο λοιπόν;*

Απ.: *Και από πίεση, έχω και πόνους στα πόδια.*

Ερ. (3): *Από πότε εμφανίστηκαν αυτά τα προβλήματα;*

Απ.: Πριν 4-5 μήνες με τον πόλεμο στη Συρία από τον φόβο και τρόμο.

Ερ. (4): Παίρνετε κάποια αγωγή γι' αυτό;

Απ.: Ναι.

Ερ. (5): Όσο είσαστε στη Συρία μπορούσατε να βρείτε τα φάρμακά σας;

Απ.: Στην αρχή ναι αλλά μετά όταν χειροτέρευσε η κατάσταση όχι.

Ερ.(6): Στη Συρία πηγαίνατε στο νοσοκομείο;

Απ.: Ναι σίγουρα κάθε μήνα πήγαινα για εξετάσεις και μου έδιναν φάρμακα.

Είναι πρόδηλο ότι η υγεία της είναι κλωνισμένη και επιλέγει ως στρατηγική να αναδειξει το συγκεκριμένο ζήτημα εξαρχής, διαμορφώνοντας και το αντίστοιχο αφηγηματικό πλάνο με λέξεις ή φράσεις που δίνουν έμφαση: «και από πίεση έχω και πόνους στα πόδια», επίσης συνδέει τα προβλήματα υγείας με τα γεγονότα του πολέμου, είτε ως αίτια πρόκλησης είτε ως συνέπειες επιβάρυνσης: *πριν 4-5 μήνες με τον πόλεμο στη συρία από τον φόβο και τον τρόμο... στην αρχή έβρισκα τα φάρμακα, αλλά μετά όχι....* Η αφηγηματική τριλογία πόλεμος-φοβος-τρόμος σε μεγάλο βαθμό καθορίζει το σημείο αιχμής ανάμεσα στο καλύτερο «πριν» και το χειρότερο «μετά».

Η (B) ενότητα περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 8-24. Με τη σειρά των ερωτήσεων ο χειριστής συγκεντρώνει βιογραφικές πληροφορίες για να σχηματίσει ένα προφίλ και να συνδέσει προσωπικά στοιχεία με το περιεχόμενο σημαντικών γεγονότων στην αφήγηση με σκοπό να τα συσχετίσει στην εξέταση του αιτήματος ασύλου. Εκ πρώτης όψεως γίνονται αντιληπτές ως τυπικές ερωτήσεις, ωστόσο έχουν ενδιαφέρον από πλευράς μνήμης και αφήγησης, αφού λαμβάνονται πλήθος χρήσιμων και σημαντικών αναφορών της ζωής της:

- Τόποι που έχουν χαραχτεί βαθιά στη μνήμη: Ερ.(8): *Που γεννηθήκατε και που μεγαλώσατε;* Απ.: *Στο Aleppo. Έμμεσα στο Almidan μέσα στο Aleppo.*

Ερ.(9): *Που βρίσκεται;*

Απ.: *Είναι η Δαμασκός, μετά το IDLIB, μετά η HAMA και μετά το HUMS και το Aleppo, όπου τώρα έχει πολλά χτυπηματα.*

Σε αυτές τις ερωτήσεις ο χειριστής χρησιμοποιεί τεχνική συσχέτισμού του πρόσφυγα με τους τόπους της μνήμης και των βιωμάτων, δεν αναζητά απλώς πληροφορίες γεωγραφίας που κάποιος θα μπορούσε ίσως να εκπαιδευτεί για να αποστηθίσει, αλλά σύνδεση μ' αυτούς τους τόπους που κανείς ανατρέφεται και ζει. Η αφήγηση φανερώνει μια τέτοια σύνδεση και ο λόγος έχει αλληλουχία. Όταν φτάνει στην ιδιαίτερη πατρίδα της το Alerro δεν αρκείται να περιγράψει τη θέση του στο χάρτη ως συνέχεια των άλλων πόλεων αλλά εκφράζει τη θλίψη για τα χτυπήματα που έχει υποστεί στον πόλεμο: «το Alerro τώρα έχει πολλά χτυπήματα».

- Πρόσωπα αγαπημένα που χάθηκαν ή συγγενείς που εγκατέλειψαν την πατρίδα, αναζητώντας μια άλλη τύχη: *Έχει πεθάνει ο σύζυγός μου, έχω μόνο τον αδερφό μου στη Σουηδία, οι γονείς μου έχουν πεθάνει, είχα μια αδερφή που κι αυτή πέθανε από σάκχαρο, όλοι είχαν σάκχαρο, η μητέρα μου βασανίστηκε, της έκοψαν τα πόδια...οι συγγενείς άλλοι πήγαν Βραζιλία, Λονδίνο, Αυστραλία.*

Στην ερώτηση (14) αν έχει παιδιά απαντά: *Όχι δεν έκανα παιδιά, παντρεύτηκα μεγάλη, όχι μικρή.* Υιοθετεί απολογητικό ύφος, παρουσιάζει σημάδια ενοχής, η απάντηση δίνεται σε πρώτο πρόσωπο, όπου το «εγώ» σχετίζεται με την ατομική ευθύνη, την κοινωνική υποχρέωση και τη θέση της γυναίκας στις κοινωνίες της μέσης ανατολής. Η άτεκνη γυναίκα συχνά θεωρείται ότι δεν εκπληρώνει την αποστολή της, έτσι η έμφυλη αφήγηση λαμβάνει διαστάσεις στο συγκεκριμένο σημείο, λόγω πολιτισμικών παραγόντων και επηρεάζεται αναμφισβήτητα από τη στερεότυπη ματιά για τη θηλυκότητα και τον γυναικείο ρόλο στον αραβικό κόσμο.

- Ιδιαίτερη καταγωγή και κουλτούρα: «Η οικογένεια μας ήταν έλληνες, αλλά εμείς είμαστε άραβες, γιατί μεγαλώσαμε εκεί, μιλάμε αραβικά. Η οικογένεια ήταν έλληνες...»

Η μνήμη και η αφήγηση αναπηδά από το «εγώ» στο «εμείς». Μετατρέπεται από ατομική σε συλλογική, όπου το θεματικό μοτίβο της οικογένειας αναδιαμορφώνει το λόγο. Η αυτοβιογραφική μνήμη ανακαλείται για να δημιουργήσει μια αφήγηση που στρατηγικά εντάσσεται στο να αναδείξει μια ιδιαίτερη πλευρά, αυτήν της ελληνικής καταγωγής, λειτουργώντας σε ένα σχήμα προοικονομίας, που μας προετοιμάζει για όσα θα αφηγηθεί στη συνέχεια για τις ελληνικές ρίζες και τη θρησκεία της.

Ερ.(22): *Οι γονείς σας όμως είχαν γεννηθεί στη Συρία.*

Απ.: *Ναι ναι.*

Ερ.(23): *Πήγατε σχολείο; πόσα χρόνια;*

Απ. : *Ναι το σταμάτησα 12 χρονών, ξέρω δηλαδή να διαβάζω λίγο. Πήγα 4-5 χρόνια...αν το σχολείο ξεκινάει στα 6...μετά σταμάτησα και έπιασα δουλειά.*

Ερ.(24): *Τι δουλειά κάνατε στη χώρα σας;*

Απ.: *Μοδίστρα. Αλλά τώρα τα μάτια μου δεν με βοηθάνε δεν βλέπω.*

Ερ.(25): *Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;*

Απ.: *Χριστιανή ορθόδοξη.*

Στην (Γ) ενότητα οι ερωτήσεις (26-37) θέτουν ως σημείο ενδιαφέροντος την θρησκεία, εστιάζοντας σε διώξεις ή διακρίσεις που πιθανώς να έχει υποστεί και αν σχετίζεται με τη φυγή από τη χώρα καταγωγής. Το ζήτημα είναι κρίσιμο και αποτελεί επίσης συνηθισμένο θεματικό μοτίβο στο ερωτηματολόγιο του ασύλου. Αναζητούνται απαντήσεις που ανάγονται ταυτόχρονα σε ατομικές εμπειρίες και μνήμες αλλά και σε συλλογικές μνήμες:

Ερ.(27): *Είχατε πρόβλημα με το θρήσκευμα στη χώρα σας;*

Απ.: *Τώρα με τον πόλεμο ναι, όταν μπήκαν οι ένοπλοι ήθελαν να με σκοτώσουν και εμένα και τον αδερφό μου και ο αδερφός μου τους έδωσε χρήματα και φύγανε...*

Ερ.(28): *Ποιοι ήταν αυτοί που σας ενόχλησαν;*

Απ.: *Αυτοί οι ένοπλοι δεν γνωρίζουμε αν είναι από τη Nasra ή Daesh αυτοί οι φανατικοί εξτρεμιστές είναι μέσα στο Aleppo και στο νέο, αλλά μέσα στην παλιά πόλη είναι πολλοί γιατί είναι κοντά στην Τουρκία και μπαίνουν από εκεί.*

Ερ.(29): *Και η οικογένειά σας ήταν χριστιανοί;*

Απ.: *Μάλιστα.*

Η μνήμη είναι επεισοδιακή, ανακαλούνται γεγονότα που εγκυμονούν απειλές, κινδύνους και οδήγησαν στο να βιώσει η πληροφορήτρια έντονο υποκειμενικό φόβο.

Το αφηγηματικό μοντέλο περιλαμβάνει πρωταγωνιστές και δραματοποίηση γεγονότων. Η αναφορά σε φανατικούς εξτρεμιστές που «ήθελαν να με σκοτώσουν..» εμπεριέχει την υπερβολή, που συνδέεται άρρηκτα όμως με τον φόβο που έχει βιώσει και κινείται στις παρυφές της εσφαλμένης ενθύμησης, ως μια αφηγηματική εκδοχή για να προβληθεί η εικόνα του θύματος θρησκευτικού πολέμου, που είναι απαραίτητη για τη χορήγηση ασύλου.

Αυτό μπορεί να γίνεται συνειδητά ή ασυνείδητα και είναι συχνό φαινόμενο όταν κάποιος αφηγείται περιστατικά του παρελθόντος για τα οποία ένιωσε φόβο και επιθυμεί να δώσει έμφαση ή έναν ιδιαίτερο συμβολισμό. Η μνήμη επίσης έχει σ' αυτό το σημείο έντονα συναισθηματικό χαρακτήρα.

Η (Δ) ενότητα (ερ. 4-61) σκιαγραφεί την οριστική φυγή, τα αίτια και τους κινδύνους που την ώθησαν στην απόφαση για το προσφυγικό ταξίδι. Οι περισσότερες ερωτήσεις αυτού του είδους έχουν τον χαρακτήρα μηχανισμού υποβοήθησης της μνήμης και ευνοούν την ανάπτυξη αφηγηματικού λόγου. Αποτελούν για τους χειριστές σημαντικό θεματικό άξονα της συνέντευξης ασύλου και αναδεικνύουν σοβαρά θέματα των προσφύγων, όπως οι διώξεις, οι διακρίσεις, οι απειλές και οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν, ειδικά αν αποτελούν μέρος κάποιας ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή θρησκείας ή εθνότητας. Στην προκειμένη περίπτωση το θρήσκευμα αποτελεί σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, που ο υπεύθυνος συνέντευξης επιδιώκει ενδελεχώς να εξαντλήσει.

Ερ.(61): *Σχετικά με το περιστατικό στο μαγαζί σας πιστεύετε ότι γνώριζαν το θρήσκευμά σας;*

Απ.: *Σίγουρα γιατί εκεί οι μουσουλμάνοι φορούν μαντίλα ενώ εμείς όχι φοράμε τον σταυρό. Και εγώ φορούσα σταυρό αλλά μου τον έχουν πάρει στη φυλακή. Άλλωστε φαίνεται και από τα ονόματα.*

Ερ. (62): *Πριν από αυτό είχατε άλλο πρόβλημα με τη θρησκεία σας εκεί;*

Απ.: *Όχι πριν τον πόλεμο δεν είχαμε τίποτα.*

Παρατηρούμε την εξέλιξη της αυτοβιογραφικής μνήμης και αφήγησης ζωής. Υπάρχει το στοιχείο της αποτίμησης όχι μόνο για μια συγκεκριμένη περίοδο αλλά συνολικά και

η μνήμη εδώ είναι κυρίως συλλογική. Περιλαμβάνει το χριστιανικό στοιχείο, ως μια διαφοροποιημένη συλλογικότητα που στα μάτια της μετά τον πόλεμο βιώνει δυσμενείς επιπτώσεις. Το αφηγηματικό μοντέλο είναι γραμμικό με κεντρικό σημείο στον άξονα past versus present τον πόλεμο.

Ερ.(46): *Για ποιους λόγους αποφασίσατε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας;*

Απ.: *Έχουμε πόλεμο, δεν υπάρχουν χρήματα. Δεν υπάρχει σπίτι δεν έχουμε φαΐ», συνεχίζοντας: «Το σπίτι ήταν στον 5^ο όροφο και καταστράφηκε και το μαγαζί, σας είπα ότι μπήκαν ένοπλοι και μας τα πήραν όλα...ήμουν στην κουζίνα. Επειδή είμαστε στον 5^ο όταν πέφτουν βλήματα καταστρέφονται τα σπίτια που είναι ψηλά...Όταν πολεμούν μεταξύ τους πέφτουν πύραυλοι....*

Ερ.(52): *Για ποιους λόγους δεν επιθυμείτε να επιστρέψετε στη χώρα σας;*

Απ.: *Τι να γυρίσω να κάνω, δεν έχω σπίτι, τα αδέρφια μου πέθαναν, οι συγγενείς έφυγαν δεν έχω κανέναν. Έχω μόνο τον αδερφό μου και τον Θεό.*

Ερ.(53): *Τι φοβάστε ότι θα σας συμβεί αν επιστρέψετε στη χώρα σας;*

Απ.: *Σίγουρα θα με σφάζουν, κανείς δεν ξέρει τι μπορεί να συμβεί επειδή είμαι χριστιανή και διώκομαι. (κλαίει)*

Μέσα από ανοιχτές ερωτήσεις ο χειριστής αναζητά όσο περισσότερα μπορεί να αντλήσει τόσο από τη μνήμη όσο κι από την επερχόμενη αφήγηση. Επιδιώκει διείσδυση στον πυρήνα των γεγονότων που ξετυλίγονται μπροστά του. Αρχικά οι συνθήκες διαβίωσης, οι ανάγκες βιοπορισμού φαίνεται να έχουν σημαδέψει τη ζωή στη Συρία και εμφανίζονται ως ένας από τους λόγους φυγής, από κοινού με τον πόλεμο.

Στα θεματικά αφηγηματικά στάδια που αναλύονται άλλοτε κυριαρχεί το «εγώ», άλλοτε το «εμείς», παρουσιάζονται συμπρωταγωνιστές (αδελφός, ένοπλοι), εκφράζονται έντονα συναισθήματα, δραματοποιούνται συμβάντα και εισάγονται ιστορίες προκειμένου να δώσει έμφαση: *Ήταν βράδυ και είμαστε στο μαγαζί και μπήκαν οι ένοπλοι και τους είπε ο αδερφός μου πάρτε ό,τι θέλετε, πήραν τα χρήματα από το ταμείο και ό,τι ήταν στο μαγαζί και έκαψαν το μαγαζί. Φύγαμε με τον αδερφό μου και πήγαμε στη δαμασκό. Ή γίνεσαι ένας απ' αυτούς (ένοπλος) ή τους πληρώνεις χρήματα.*

Στη συνέχεια η αφήγηση παίρνει δραματικό τόνο και εξελίσσεται λόγω τραυμάτων της μνήμης σε τραυματική αφήγηση. Καταγράφεται η ψυχική ταραχή και τα συναισθήματα του φόβου και της απόγνωσης με αντίστοιχη εξωτερίκευση. Η συναισθηματική φόρτιση της προκαλεί έλειψη αυτοκυριαρχίας, κάτι που είναι συχνό σε τέτοιες επώδυνες περιπτώσεις ανάκλησης της μνήμης και καταγράφεται στο πρακτικό της συνέντευξης: *Σίγουρα θα με σφάζουν...(κλαίει).*

Η (Ε) ενότητα έχει ξεχωριστή αξία, αφού ο χειριστής αποτιμά την εδραιωμένη σχέση της αιτούσας με την χριστιανική πίστη και τον βιωματικό χαρακτήρα, προσφέροντας πολύτιμα στοιχεία στην αφήγηση. Οι ερωτήσεις είναι εντοπισμού και επεξηγηματικής κατεύθυνσης στη βάση της τεχνικής διερεύνησης κενών και αντιφάσεων και αποτελούν μέρος της συνολικής στρατηγικής της συνέντευξης.

Ερ.(66): *Πριν τον πόλεμο γιορτάζατε τις γιορτές στην εκκλησία;*

Απ.: *Ναι στις μεγάλες γιορτές, στις μικρές, τα χριστούγεννα, τις Κυριακές....*

Ερ.(67): *Εσείς πότε γιορτάζετε;*

Απ.: *25 στο τέλος του χρόνου, τον Δεκέμβριο. Είναι τα χριστούγεννα και μετά η πρωτοχρονιά. Και η μεγάλη γιορτή κάθε χρόνο αλλάζει. Είναι τον 4^ο ή 5^ο μήνα και είναι η σταύρωση του Χριστού που κάνουν κουλούρια και αυγά.*

Ερ.(68): *Πως την ονομάζετε αυτή τη γιορτή;*

Απ.: *Τη λέμε happy easter είναι το Πάσχα.*

Ερ.(72): *Στην περιοχή που μένατε είχε και άλλους χριστιανούς;*

Απ.: *Ναι είχε αλλά αργότερα όλοι φύγανε. Είχαμε και πολλές εκκλησίες στην περιοχή, άγιος Ηλίας, γιατί είναι ορθόδοξη εκκλησία. Είναι και άλλες πολλές εκκλησίες, έχει και για τους syrian, αλλά εμείς πηγαίναμε σε αυτή για τους ορθόδοξους. Μπαίναμε από την πόρτα που ήταν μαύρη, είχε πολλές θέσεις, οι καρέκλες ήταν ξύλινες, είχε ένα μέρος για τα κεριά, ανάβουμε τα κεριά, καθόμαστε στα καθίσματα, ακούμε τον ιερέα, κάνουμε την προσευχή μας...αν ανοίξετε το κινητό μου θα δείτε πολλές εικόνες από αγίους γιατί μου αρέσουν πολύ.*

Η μνήμη είναι ζωηρή και καθαρή, η αφήγηση πραγματοποιείται σε ευθύ λόγο, σε κάποια σημεία χρησιμοποιείται παρελθοντικός χρόνος (*είχαμε, πηγαίναμε, μπαίναμε*), ενώ σε κάποια άλλα παροντικός (*καθόμαστε, κάνουμε την προσευχή μας, έρχεται ο παπάς και διαβάξει...είναι όλες οι εικόνες, νηστεύουμε τα χριστούγεννα, το Πάσχα τρώμε μόνο λάδι και μετά γίνεται η σταύρωση και γιορτάζουμε....*). Οι κοινές μνήμες αναβιώνουν μέσα από μια ζωντανή αφήγηση που αποκαλύπτει συγκίνηση και ένταση.

Η ερώτηση 79 συμπληρώνει κατάλληλα την προηγούμενη αφήγηση: *Ξέρετε τι είναι η θεία κοινωνία;* Η διερμηνέας δεν ήξερε ακριβώς να αποδώσει τον όρο κι εδώ εντοπίζεται ένα πρόβλημα της διερμηνείας, αφού δεν αφορά μόνο μεταφορά λέξεων ή φράσεων από μια γλώσσα σε μια άλλη αλλά και βαθύτερα νοήματα που σχετίζονται με την κουλτούρα, τη θρησκεία, τη φιλοσοφία, τα έθιμα και τον τρόπο ζωής. Αρχικά η πρόσφυγας λόγω της παρερμηνείας ταύτισε τη θεία κοινωνία με το ευαγγέλιο, στη συνέχεια όμως κι αφού η διερμηνέας αναδιατύπωσε, δόθηκε απάντηση: *πηγαίνουμε στον ιερέα, βάζει το χέρι του στο κεφάλι μας δίνει να πιούμε κρασί με το κουτάλι και ένα είδος από ψωμί που υπάρχει μέσα στο κουτάλι μας το δίνει στο στόμα. Μας το βάζει στο στόμα για να μην πέσει κάτω επειδή είναι ιερό και σκουπίζουμε μετά το στόμα μας για τον ίδιο λόγο. Αν έχεις κάτι να πεις στον παπά υπάρχει ένας χώρος για εξομολόγηση.*

Το μοτίβο της αφήγησης συνεχίζει σε ενεστώτα χρόνο, συνδέοντας στενά το παρελθό με το παρόν σε μια ενιαία χρονικά και σημασιολογικά οντότητα. Η διαδικασία της μνήμης είναι συγχρόνως διαδικασία νοηματοδότησης και συμβολισμού για τον αυτοπροσδιορισμό της πληροφορήτριας ως χριστιανής ορθόδοξης. Η μνήμη είναι ατομική και συλλογική, περιγράφοντας λεπτομερώς και με αλληλουχία τελετουργίες με βιωματικό τρόπο. Στο σημείο αυτό η μνήμη καθορίζει την θρησκευτική και κοινωνική ταυτότητα. Παρουσιάζονται επιπλέον στοιχεία προφορικής ιστορίας, καθώς η συνέντευξη αποκτά τη μορφή συδυσασμένης ιδιωτικής και δημόσιας μνήμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. Συμπεράσματα – Συζήτηση

6.1 Αρχικά Συμπεράσματα

Η διαδικασία εξέτασης ασύλου αποτελεί μια σύνθετη και ξεχωριστή διοικητική διαδικασία. Δομείται πάνω σε μια γραφειοκρατική βάση κανόνων, εντός ενός προτυποποιημένου συστήματος ενεργειών και αντιλήψεων με διεθνή χαρακτήρα. Αυτό που την κάνει ξεχωριστή, είναι ότι συμπεριλαμβάνει διοικητικές πρακτικές και διαδικασίες για τη διεκπεραίωση κρίσιμων ανθρώπινων αναγκών, που έχουν μάλιστα έντονο κοινωνικό και ιστορικό αποτύπωμα.

Τα στελέχη του ασύλου καλούνται να ισορροπήσουν ανάμεσα στη διοικητική επιτέλεση και στην ανθρώπινη προσοικείωση και κατανόηση. Ο ρόλος που διαδραματίζουν δύσκολος, οι αποφάσεις τους έχουν επιπτώσεις στη ζωή των ανθρώπων. Η πρόκληση να αποφύγουν την υπερβολική έκθεση, που συνιστά συναισθηματική εμπλοκή απ' τη μία και την έκπτωση σε αδρανοποίηση και αποστασιοποίηση, εξαιτίας της υπηρεσιακής ρουτίνας απ' την άλλη, είναι ορατή.

Το διακύβευμα είναι η προστασία της αξιοπρέπειας και της ζωής των ανθρώπων, κάτι που φαίνεται να αντιμετωπίζεται μέσα από τη διαδικασία της εξέτασης του ασύλου με την ανάλογη προσοχή και να τηρούνται σε μεγάλο βαθμό τα δέοντα, χωρίς φυσικά να μπορεί να ισχυριστεί κανείς πως οι συνθήκες είναι ιδανικές. Ωστόσο δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας εργασίας η εξέταση των βέλτιστων πρακτικών και των αποτελεσμάτων της εξέτασης ασύλου, αλλά στο βαθμό που αναλογεί η ανάδειξη των σημαντικών ζητημάτων που απορρέουν μέσα απ' την μνήμη και την αφήγηση των αιτούντων άσυλο στην διάρκεια της συνέντευξης.

Πρέπει να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι πρόκειται για ένα σύνθετο θέμα. Οι συνεντεύξεις αποτελούν ένα τυποποιημένο υλικό που περιήλθε σε γνώση του ερευνητή μέσα από μια διοικητική διαδικασία, όμως μέσα από ένα φαινομενικά στεγανό πλαίσιο, σχηματίζονται ρωγμές απ' τις οποίες απελευθερώνονται σημαντικά στοιχεία για τις εμπειρίες, τις μνήμες και τα συναισθήματα. Απαιτούν επομένως μια ανάγνωση εκ του σύνεγγυς, ενός προφορικού υλικού μάλιστα που έχει μεταγραφεί, ενώ ο ερευνητής δεν έχει πάρει προσωπικά τη συνέντευξη. Μέσα από τη διαμεσολάβηση του ερευνητή, ως μονόδρομος πια, επιχειρείται η κατανόηση της φωνής των υποκειμένων.

6.2 Διαπιστώσεις Συνεντεύξεων

Εστιάζοντας λοιπόν αρχικά στις συνθήκες και στο κλίμα στο οποίο εκτυλίσσονται οι συνεντεύξεις και εν συνεχεία στις στρατηγικές, που σχετίζονται με τους στόχους, οι οποίοι εξαρχής τίθενται για την χορήγηση ασύλου, στο είδος και το περιεχόμενο των ερωτήσεων, στα θεματικά μοτίβα και όσα κρίσιμα ζητήματα περιλαμβάνουν, μπορούμε να προχωρήσουμε σε διαπιστώσεις:

- Από τα εισαγωγικά πρακτικά, καθώς κι απ' τους διαλόγους των συνεντεύξεων είναι εμφανής η προσπάθεια διαμόρφωσης ενός καλού κλίματος και η διεξαγωγή της συνέντευξης σ' ένα ασφαλές περιβάλλον. Οι χειριστές φροντίζουν να επικοινωνούν με φράσεις οικειότητας: *«αν νιώσετε αδιαθεσία να διακόψουμε τη διαδικασία...μπορείτε να ζητήσετε διάλειμμα...»*, δείχνουν συχνά να αλληλεπιδρούν με τους πληροφορητές είτε καταγράφοντας αντιδράσεις άξιες αναφοράς: *«κλαίει..δείχνει γονατισμένος...»*, είτε παίρνοντας θέση συμπάσχοντας: *«λογικό είναι να νιώθετε έτσι...αυτό θα σας έλεγα κι εγώ, έχει αλλοιωθεί η δυνατότητά σας να μιλάτε τη γλώσσα σας...»*. Επομένως μπορεί να αναπτύσσεται μια πιο «προσωπική» σχέση απ' ότι σε μια συνηθισμένη γραφειοκρατική διαδικασία, να προκαλείται αλληλεπίδραση, ενδιαφέρον και συμπάθεια, στοιχεία που προσιδιάζουν με αυτά των βιογραφικών αφηγήσεων, που παράγονται στην εξέλιξη μιας βιογραφικής συνέντευξης.
- Είναι δυνατή η κατηγοριοποίηση των συνεντεύξεων με βάση ειδικά χαρακτηριστικά, διακρίνεται δηλαδή, ότι από κάποιες ερωτήσεις υποδηλώνονται οι προθέσεις των χειριστών και αποτυπώνεται η στρατηγική των πληροφορητών. Μια τέτοια διάκριση βασίζεται σε κάποιο βαθμό στο φύλο, στην εθνοτική καταγωγή και στο θρήσκευμα:

ΦΥΛΟ	ΕΘΝΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΘΡΗΣΚΕΙΑ
Περίπτωση (1)-Υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το ρόλο της ως γυναίκα σε σχέση με την	Περίπτωση (2)-Εστιάζει έντονα στην κουρδική καταγωγή: <i>«έχετε αντιμετωπίσει πρόβλημα λόγω καταγωγής...θέλετε</i>	Περίπτωση (5)-Ανακινείται διαρκώς το θέμα της θρησκείας: <i>«είχατε πρόβλημα με τη θρησκεία στη χώρα</i>

<p>οικογένεια: «που βρίσκονται ο σύζυγος κι ο γιος...περιγράψτε μου πως γνωρίσατε το σύζυγο...ο σύζυγος και το παιδί μαζί...πηγαίνει εδώ σχολείο το παιδί...» κ.α.</p>	<p>να μιλήσετε λιγάκι γι' αυτό...μπορούσατε ελεύθερα να έχετε τις δραστηριότητες που επιλέγατε...» κ.α.</p>	<p>σας...ποιοι σας ενόχλησαν...και η οικογένεια σας ήταν χριστιανοί...πριν απ' αυτό είχατε άλλο πρόβλημα με τη θρησκεία σας...πριν τον πόλεμο γιορτάζατε στην εκκλησία...στην περιοχή είχε άλλους χριστιανούς...» κ.α.</p>
<p>Περίπτωση (3)-Γίνεται αναφορά στη στρατιωτική θητεία: «έχετε υπηρετήσει...εάν σας καλέσουν θα θέλατε να υπηρετήσετε...» κ.α.</p>	<p>Περίπτωση (3)- Επιχειρείται διερεύνηση της καταγωγής: «αντιμετωπίσατε πρόβλημα επειδή είστε κούρδος...δηλαδή όταν λέτε ως κούρδος...»</p>	
<p>Περίπτωση (4)-Δίνεται έμφαση στην στρατιωτική θητεία: «έχετε πάει στρατό...την θητεία ολοκληρώσατε κανονικά...ποια περίοδο κάνατε τη θητεία...τι ειδικότητα είχατε...έτυχε να σας ζητήσουν με τον πόλεμο σαν έφεδρο...πως το εξηγείτε ότι δε σας κάλεσαν ακόμα...» κ.α.</p>		

- Οι τεχνικές συνέντευξης είναι ενταγμένες σε μια γενικότερη στρατηγική που εφαρμόζεται μέσα από συγκεκριμένες, επαναλαμβανόμενες φόρμες και διατρέχει όλες τις συνεντεύξεις που αναλύθηκαν, έτσι που να διαμορφώνεται μια τυπολογία:
  1. Διαμορφώνουν ένα είδος «ανοιχτής» συνέντευξης, προσαρμοσμένης στους στόχους της εξέτασης ασύλου, όπου ο πληροφορητής παρακινείται να αφηγηθεί την ιστορία του σε διάφορες φάσεις εξελικτικά, διατρέχοντας χρονικά παρελθόν, παρόν, μέλλον.
  2. Ωθούν τον αφηγητή να ανακαλέσει στη μνήμη του χρόνους, τόπους, πρόσωπα, καταστάσεις και να αναβιώσει εμπειρίες, ακόμα κι αν πρέπει να γίνει μέσα απ' το φίλτρο της υπηρεσιακής εξέτασης ασύλου στο παρόν, σε μια διαδικασία ανασύνθεσης που περιλαμβάνει μέχρι και έκφραση συναισθημάτων.
  3. Απευθύνουν ερωτήσεις βασικής αφήγησης: *«μπορείτε να μου περιγράψετε το ταξίδι σας;»*, παρεπόμενες ερωτήσεις: *«γιατί δεν μπορούσατε να ταξιδέψετε νόμιμα;»* και τέλος ελεύθερες ερωτήσεις: *«είπατε όλα όσα θέλατε...έχετε να προσθέσετε ή να αναφέρετε κάτι;»*.
  4. Χρησιμοποιούν μηχανισμούς υποβοήθησης της μνήμης μέσα απ' το ερωτηματολόγιο, ζητώντας από τους πρόσφυγες να ανακαλέσουν αναμνήσεις, να τις σταθεροποιήσουν και να τις συσχετίσουν με πληροφορίες χρήσιμες, για να καταλήξουν οι χειριστές σε όσο το δυνατόν ασφαλέστερα συμπεράσματα, ώστε να κωδικοποιήσουν και να «αντικειμενικοποιήσουν» τα αποτελέσματα της συνέντευξης. Κατ' αυτόν τον τρόπο συναρτούν τη χορήγηση ασύλου απ' τον υποκειμενικό και αντικειμενικό φόβο που προκύπτει από κινδύνους ή διώξεις λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, πολιτικής ιδεολογίας, κοινωνικής ομάδας, εξαιτίας βασανιστηρίων, κακομεταχείρισης κ.α.
  5. Συγκροτούν θεματικούς άξονες στην συνέντευξη που δομούνται μεθοδικά, με συνέπεια και αναδεικνύουν ως μοτίβα σημαντικά ζητήματα, όπως αυτά της υγείας, της οικογένειας, της εκπαίδευσης, της εργασίας, των συνθηκών ζωής πριν και μετά τον πόλεμο, των κινδύνων, καθώς και του προσφυγικού ταξιδιού.

6.3 Συμπεράσματα Μαρτυριών Μνήμης

Ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της εξέτασης ασύλου και την αναγνώριση στο πρόσωπο των αιτούντων της προσφυγικής ιδιότητας με βάση κάποια «αντικειμενικά» κριτήρια, η έρευνα είχε στόχο να ανιχνεύσουμε την αυτοβιογραφική αφήγηση που παράγεται από τις μαρτυρίες μνήμης και γι' αυτό συμπεραίνουμε ότι:

- Παρουσιάζουν αφηγηματικό πλούτο από βιώματα-εμπειρίες, προσωπικές και συλλογικές μνήμες, ιστορίες, παρέχοντας συγχρόνως πολυδιάστατο πληροφοριακό υλικό.
- Υιοθετούν αφηγηματικά μοντέλα και στρατηγικές. Δίνουν έμφαση σε θεματικά μοτίβα που προσαρμόζονται στα πλαίσια και στις απαιτήσεις της συνέντευξης. Αναφέρονται στην υγεία τους, στα απαραίτητα έγγραφα, επικεντρώνονται στην οικογένεια, προβάλλουν τους κινδύνους, εκφράζουν συναισθήματα, περιγράφουν τόπους και φανερώνουν τις εμπειρίες τους από τις συνθήκες που βίωσαν μέσα από ένα επεισοδιακό και χρονολογικό αφηγηματικό πλαίσιο.
- Αποκαλύπτουν διαστάσεις της ζωής τους, ενώ παράλληλα δίνουν χρήσιμες και σημαντικές πληροφορίες για ζητήματα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτισμικά, σε μια περιοχή όπου βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη ιστορικές ζυμώσεις και αλλαγές. Λαμβάνουμε ως μαρτυρίες μνήμης πληροφορίες για αυστηροποίηση μιας ήδη συντηρητικής κοινωνίας στην μέση ανατολή, όπου κυριαρχεί ο ρατσισμός, η θρησκευτική μισαλοδοξία, η καταπάτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και μετατρέπεται σε μια ακόμα πιο «ανδρική» κοινωνία.
- Ο πόλεμος αποτελεί κομβικό σημείο μνήμης και αφήγησης, έχοντας ανατρέψει πλήρως τη ζωή των ανθρώπων αυτών κι έχει επιφέρει δραματικές επιπτώσεις. Τα γεγονότα φαίνεται ότι τους προκαλούν έντονα συναισθήματα, φόβο, απελπισία, αγωνία, από στρεσογόνες αντιδράσεις έως και μετατραυματικές που στοιχειώνουν το παρόν. Η μετάβαση από το «πριν» στο «μετά» είναι επίπονη και δύσκολη. Αυτή η διάκριση που στηρίζεται πάνω στον αφηγηματικό άξονα *past versus present* είναι διάχυτη σε όλες τις αφηγήσεις.
- Εντοπίζονται ανάλογα αφηγηματικά πλαίσια, πλην του πολέμου που καταγράφεται ως κυρίαρχο, όπως το πλέγμα των οικογενειακών σχέσεων, οι τόποι καταγωγής, η κουλτούρα του αραβικού κόσμου.

- Το προσφυγικό ταξίδι είναι θεματικό μοτίβο όλων των υπό εξέταση περιπτώσεων και βρίσκει την έκφρασή του στις αφηγήσεις ως βαθιά εδραιωμένο στη μνήμη, εμπλουτισμένο με λεπτομερείς περιγραφές και επεισόδια. Τα αίτια της βίαιης εγκατάλειψης είναι κοινά, απειλές, φόβος, τρομοκρατία, καταστροφή οικίας, θάνατος οικείων και με αφορμή κάποιο περιστατικό που εκτιμήθηκε απ' τους αφηγητές ως οριακό. Ο ξεριζωμός εμφανίζεται περίπου ως αναγκαστικός, γίνεται με στόχο την επιβίωση αρχικά αλλά συνδυάζεται με ενδόμυχες ελπίδες για μια καλύτερη ζωή κάπου αλλού.
- Ανασυγκροτούν την ταυτότητά τους και επαναπροσδιορίζουν το ρόλο τους άλλοτε με θετικό κι άλλοτε με αρνητικό τρόπο. Εμφανίζουν δηλαδή αδυναμία ανταπόκρισης κάποιες στιγμές στις επιταγές του κοινωνικού τους ρόλου ως πατέρα ή μητέρας ή συζύγου μέσα απ' την αφήγηση, με μια στάση που δεν συνάδει με την εδραιωμένη εικόνα στο προϋπάρχον αξιακό τους σύστημα ή σε άλλες περιπτώσεις δείχνουν έτοιμοι να δράσουν και να θυσιαστούν. Παρ' όλα αυτά προσπαθούν να διαφυλάξουν την αυτοεικόνα τους, εκλογικεύοντας την παθητική στάση τους και τονίζοντας την έλλειψη περιθωρίων στη δράση και στις εναλλακτικές επιλογές.
- Η μνήμη ανακαλείται ως ατομική ή συλλογική ανάλογα με το σκοπό της εκάστοτε αφήγησης. Στις περισσότερες συνεντεύξεις λειτουργεί συνδυαστικά και συχνά επηρεάζεται απ' το φύλο, έτσι που να μπορούμε να αναφερόμαστε σε έμφυλη αφήγηση στην συνέντευξη ασύλου. Οι πληροφορητές αφηγούνται ως επί το πλείστον σε α' πρόσωπο ενικού ή πληθυντικού και κινούνται ανάμεσα στο «εγώ» και στο «εμείς». Οι γυναίκες αφηγούνται σε α' πρόσωπο πληθυντικού με πιο συναισθηματικό περιεχόμενο, οι άνδρες για να δώσουν έμφαση ή για λόγους εγκυρότητας. Στο α' πρόσωπο ενικού της αφήγησης και τα δύο φύλα επηρεάζονται από τα στερεότυπα και το πολιτισμικό πλαίσιο της κοινωνίας που έζησαν.
- Η δύναμη της αφήγησης είναι λυτρωτική ενώ απελευθερώνει παράλληλα τη μνήμη. Ο χαρακτήρας της μνήμης είναι συναισθηματικός στον βαθμό που προκαλεί συγκινησιακή φόρτιση και συναισθηματικές εκδηλώσεις στην αφήγηση, που φτάνουν μέχρι την έλλειψη αυτοκυριαρχίας, βασικό γνώρισμα της τραυματικής μνήμης. Η ένδειξη των συναισθημάτων (θυμός, απόγνωση,

νευρικότητα, φόβος, άγχος, αγανάκτηση) μεταβάλλει δραματικά τη θέση των υποκειμένων απέναντι στις εξελίξεις και τα γεγονότα.

- Πραγματοποιούν βιογραφική αυτοκατασκευή στην αφήγηση μέσα από μορφές (format) που επιλέγουν για να προβάλλουν την εικόνα του θύματος πολέμου, ρατσισμού, εθνοτικών ή θρησκευτικών διώξεων, βασανιστηρίων, φυλάκισης αλλά και ρόλους (προστάτης, πατέρας, μητέρα, σύζυγος, στρατιώτης). Προσδίδουν ιδιαίτερο συμβολισμό στην αφήγησή τους, παρουσιάζοντας όλες τις εσωτερικές τους αντιδράσεις, υπερβάλλοντας, προσπαθώντας να πείσουν για την ειλικρίνεια των εκδοχών τους και εφαρμόζοντας αφηγηματικές στρατηγικές για να δώσουν έμφαση με:

- ✓ Δραματοποίηση των γεγονότων.
- ✓ Εισαγωγή ιστοριών.
- ✓ Συμπερίληψη κι άλλων πρωταγωνιστών.
- ✓ Έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων.

- Η διαδικασία της μνήμης είναι ταυτόχρονα και μια διαδικασία νοηματοδότησης. Στις συνεντεύξεις οι πληροφορητές ψάχνουν το δρόμο τους σε μια «καινούρια ζωή», αναστοχαζόμενοι το παρελθόν, ατομικά και για την οικογένειά τους. Θεωρούν ότι βιώνουν μια παροδική κατάσταση που οφείλουν να ξεπεράσουν και να προχωρήσουν, να ενταχθούν σε μια «νέα πατρίδα». Μια χώρα υποδοχής, όπως η Ελλάδα, που θυμίζει την πατρίδα τους, από ενδιάμεσος σταθμός «εδώ», μετασχηματίζεται σ' αυτή τη «νέα πατρίδα» και μάλιστα σε σχέση με ένα αμφιλεγόμενο «εκεί», όπως μπορεί να εξελιχτεί η Γερμανία για παράδειγμα.

Μέσα από την ερευνητική προσέγγιση αναδύθηκε το ζήτημα της διερμηνείας και της γλωσσικής επικοινωνίας, κάτι που εντοπίστηκε επί μέρους στις συνεντεύξεις αλλά και με την πραγματοποίηση αλλαγής διερμηνέα σε μια περίπτωση (Περίπτωση 2), όπου διαπιστώθηκε η αδυναμία αμοιβαίας κατανόησης. Είναι ένα πρόβλημα που εγείρει πρακτικά ζητήματα αξιόπιστης απόδοσης σε κάποιο βαθμό της αφήγησης, αλλά και γλωσσικής επεξεργασίας και πολυεπίπεδης ερμηνευτικής ανάλυσης. Η αφηγηματική έκφραση περιορίζεται και εμφανίζεται μια σχετική ομοιομορφία στο στυλ και στη

δομή, έτσι που θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί, ότι πρόκειται για έναν ιδιότυπο «διερμηνευτικό» αφηγηματικό λόγο.

Οι αφηγήσεις μνήμης και ζωής των προσφύγων προσφέρουν προοπτικές έρευνας και σε άλλα πεδία, όπως των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συγκρότησης ταυτότητας, της κοινωνικής ένταξης, της πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής.

Απ' όποια σκοπιά όμως κι αν εκκινήσει ή στοχεύσει η ερευνητική ματιά, όποια εξέλιξη κι αν επιδείξει, όσες παραμέτρους κι αν συνυπολογίσει, το σημείο αιχμής θα αποτελεί τις περισσότερες φορές η ίδια η ανθρώπινη υπόσταση. Δεν θα πρέπει επομένως να λησμονείται ότι:

«Οι πρόσφυγες βρίσκονται ανάμεσα σε διασταυρούμενα πυρά, για την ακρίβεια είναι αποδέκτες αντιφατικών μηνυμάτων. Εκδιώκονται ή εκφοβίζονται για να φύγουν και ταυτόχρονα τους αρνούνται σε κάποια άλλη πατρίδα. Χάνουν το χώρο τους στη γη και εγκαταλείπονται στο πουθενά, σ' έναν τόπο χωρίς τόπο» (Bauman, 2008).

Παράρτημα

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (1)	Υπηρεσία Ασύλου Asylum Service
Πρακτικό Συνέντευξης (Interview Report/Transcript)	

Έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις και επιβεβαιώθηκε η αμοιβαία κατανόηση αιτούσας – διερμηνέα. Η αιτούσα ενημερώθηκε ότι σε περίπτωση που προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα με τη διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης οφείλει να το αναφέρει αμέσως. Εξηγήθηκε ότι σκοπός της συνέντευξης είναι να καταλάβει η Υπηρεσία τους λόγους για τους οποίους έφυγε η αιτούσα από τη χώρα της και ζητάει προστασία από το ελληνικό κράτος. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η οποία ηχογραφείται, θα χρειαστεί να κρατηθούν σημειώσεις από το χειριστή, για να είναι σίγουρο ότι καταγράφηκε σωστά ό, τι ειπώθηκε από την αιτούσα. Εξηγήθηκε στην αιτούσα ότι όλοι όσοι βρίσκονται στην αίθουσα δεσμεύονται από καθήκον εχεμύθειας και ότι όλες οι πληροφορίες που θα αναφερθούν δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές της χώρας της και σε καμία περίπτωση στους φερόμενους ως διώκτες της, μπορεί όμως να κοινοποιηθούν στις ελληνικές αρχές. Επίσης της ζητήθηκε να συνεργαστεί με την Υπηρεσία και να αναφέρει μόνο τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσης της. Η αιτούσα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει ένα μικρό διάλειμμα αν αισθανθεί κούραση ή αδιαθεσία κατά την διάρκεια της συνέντευξης. Ζητήθηκε τα κινητά τηλέφωνα να παραμείνουν κλειστά

σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος, ρωτήθηκε αν αισθάνεται καλά, αν είναι έτοιμη να ξεκινήσει η συνέντευξη και αν έχει κάποια απορία πριν την έναρξη της.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 1^{ης} ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ:

Επιβεβαιώθηκαν τα στοιχεία της αρχικής καταγραφής και δεν προέκυψαν μεταβολές.

ΠΛΗΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟ:

Πριν ξεκινήσουμε τη συνέντευξη θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι θα σας ρωτήσω κάποια πράγματα που έχετε ήδη απαντήσει στην καταγραφή. Επίσης, όπως σας είπα και νωρίτερα είναι πολύ σημαντικό να είστε όσο το δυνατόν πιο λεπτομερής ως προς τις περιγραφές σας, δηλαδή να αναφέρατε ονόματα προσώπων, πόλεων, ημερομηνίες κλπ.

-Έχετε κάποια έγγραφα να καταθέσετε;

Όχι

-Για ποιο λόγο δεν προσήλθατε στην προγραμματισμένη σας συνέντευξη την προηγούμενη φορά?

Είχα το στομάχι μου. Πόναγε πάρα πολύ το στομάχι μου.

-Έχετε κάποιο πρόβλημα υγείας?

Όχι αλλά καμιά φορά με πιάνει το στομάχι .Είναι νευρικό.

-Πότε αποκτήσατε αυτό το πρόβλημα ;

Περίπου πριν 8 χρόνια.

-Σε τι ηλικία ήσασταν τότε;

31-32 περίπου.

-Υποβλήθήκατε σε κάποια επέμβαση ή θεραπεία;

Δεν χρειάστηκε εγχείρηση, απλά μόνο όταν νευριάζω, όταν έχω στρες η μετά από κάποιο φαγητό με πειράζει.

-Έχετε πάει στον γιατρό για αυτό?

Ναι στο Aleppo.

-Τώρα λαμβάνεται αγωγή;

Χάπια παίρνω όταν πονάω. Μπορεί να με πιάσει μια φορά τον μήνα ή στο δίμηνο. Εξαρτάται.

-Τώρα η κατάσταση της υγείας πώς είναι;

Δόξα τω θεώ καλά.

-Ποια ήταν η διάγνωση?

Νευρικότητα. Παίρνω τα φάρμακα μου από το φαρμακείο και εντάξει.

-Συνεπώς δεν επηρεάζει την καθημερινότητα σας η ασθένεια;

Όχι δεν επηρεάζει την καθημερινότητα μου.

-Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα;

Αραβικά.

-Πού γεννηθήκατε;

Στη Συρία στο Aleppo.

-Μέσα στην πόλη ή σε κάποιο χωριό;

Μέσα στην πόλη Aleppo.

-Σε ποιο νομό βρίσκεται;

Είναι νομός το ίδιο το Aleppo.

-Σε ποια περιοχή του Aleppo,μεγαλώσατε;

Στο Soliman Alhalabi.

-Είναι κοντά στο κέντρο;

Ναι.

-Έχει κάτι χαρακτηριστικό η περιοχή αυτή;

Την υπηρεσία για το νερό (την ΕΥΔΑΠ διευκρίνισε η διερμηνέας)

-Πείτε μου κάποιες κοντινές πόλεις και την απόσταση από την πόλη σας.

Idleb, Alhasakah, Homs, Hamah...

-Πριν φύγετε από τη χώρα σας πού ζούσατε;

Στο Soliman Alhalabi.

-Ανήκετε σε κάποια φυλή;

Όχι.

-Ποια είναι δηλαδή η καταγωγή σας?

Είμαι αραβικής εθνικότητας

-Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;

Μουσουλμάνο.

-Ποιου δόγματος;

Σουνίτισσα.

**-Στη χώρα σας αντιμετωπίσατε ποτέ κάποιο πρόβλημα με την θρησκεία σας;
Με την άσκηση των θρησκευτικών σας καθηκόντων;**

Όχι.

-Μιλήστε μου για την οικογένειά σας.

Ο πατέρας μου έχει πεθάνει, η μητέρα μου ζει. Είμαστε 12 παιδιά, 5 αγόρια και 7 κορίτσια.

-Από τι πέθανε ο πατέρας σας?

Φυσικά αίτια. Έπαθε έμφραγμα και πέθανε.

-Η μητέρα και τα αδέρφια σας πού βρίσκονται σήμερα;

Όλοι στο Aleppo εκτός από μια αδερφή που είναι στην Τουρκία.

-Έχετε επικοινωνία με την οικογένειά σας αφότου φύγατε από τη χώρα σας;

Έχω επικοινωνία με αυτούς που είναι στη Συρία.

-Πόσο συχνά;

Κάθε 3-4 μέρες μιλάω μαζί τους.

-Τι τηλεφωνικό κωδικό χρησιμοποιείται για να τους τηλεφωνείτε;

963

-Και για το Aleppo;

Εάν θα πάρω στο κινητό αυτό που σας είπα. Αν πάρω στο σταθερό είναι το 21.

-Έχετε σύζυγο και παιδιά;

Ναι, ένα γιο.

-Ο σύζυγός σας;

Είναι εδώ με τον γιό μου. Ήταν πριν στην Τουρκία.

-Περιγράψτε μου πώς γνωρίσατε τον σύζυγό σας.

Οι γονείς του με ζήτησαν.

-Γνωρίζονταν οι οικογένειες σας δηλαδή;

Ο πατέρας του γνώριζε τον πατέρα μου.

-Πότε και πού παντρευτήκατε;

Στο Aleppo το 2008.

-Πού βρίσκονται τώρα ο σύζυγος και ο γιος σας;

Βρίσκονται εδώ τώρα.

-Μένετε όλοι μαζί;

Ναι.

-Ποια είναι η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;

Καλά είναι. Δουλεύει ο άντρας μου. Ράφτης.

-Εσείς εργάζεστε;

Όχι

-Στην Συρία εργαζόσασταν πριν φύγετε;

Όχι.

-Έχετε πάει σχολείο;

Ναι, μέχρι την έκτη δημοτικού. Έξι χρόνια.

-Σε ποιο σχολείο πήγατε;

Στο Aleppo σε ένα σχολείο που λέγεται Albanin.

-Πού βρίσκεται αυτό;

Δίπλα μας ,στην ίδια περιοχή.

-Πότε φύγατε από τη χώρα σας;

Πριν 2 χρόνια περίπου.

-Περιγράψτε μου το ταξίδι σας από τη χώρα σας μέχρι που μπήκατε στην Ελλάδα.

Από τη Συρία πήγαμε κανονικά στην Τουρκία, από την Τουρκία με λεωφορείο μέχρι τα σύνορα, περπατήσαμε αρκετά και μετά στην Ελλάδα πήραμε αυτοκίνητο και ήρθαμε εδώ (στην Αθήνα διευκρίνισε η διερμηνέας).

-Από ποιο σημείο περάσατε στην Ελλάδα;

Μπορεί και από την Θεσσαλονίκη νομίζω.

-Περάσατε άλλες χώρες;

Μόνο την Τουρκία.

-Θυμάστε μήπως μήνα; Ίσως τι εποχή ήταν;

Καλοκαίρι ήταν .Λίγο νωρίτερα από ότι είναι τώρα.

-Πόσο καιρό μείνατε στην Τουρκία πριν έρθετε στην Ελλάδα;

Εγώ έμεινα ένα χρόνο και .

-Και τι κάνατε εκεί αυτό το διάστημα;

Ο άντρας μου δούλευε και εγώ καθόμουν και μετά έφυγα μόνη μου.

-Στην Ελλάδα μπήκατε νόμιμα;

Όχι

-Έχετε διαβατήριο;

Όχι

-Για ποιο λόγο;

Είχε λήξει και το άφησα δεν το είχα ανανεώσει.

-Αλλά ούτε το παλιό σας διαβατήριο έχετε;

Όχι.

-Συγκεκριμένα, ποιο συμβάν σας οδήγησε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας;

Πόλεμος, δεν υπάρχει ασφάλεια ,δεν υπάρχει ζωή .Καταστράφηκε το σπίτι μου. Δεν είχαμε ούτε ρεύμα ούτε νερό.

-Μπορείτε να μου πείτε πιο αναλυτικά τους λόγους;

Στην αρχή βγήκε ο κόσμος σε διαδηλώσεις, μετά άρχισαν να σκοτώνουν τον κόσμο, να καταστρέφονται πολυκατοικίες, να γίνονται εκρήξεις..Αυτή είναι η κατάσταση μέχρι και τώρα.

-Έχετε αναπτύξει κάποια πολιτική δράση στη χώρα σας ή και αφού φύγατε;

Όχι καθόλου.

-Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε πορείες;

Όχι δεν συμμετείχα.

-Τελικά ποιο ήταν το καθοριστικό γεγονός το οποίο σας ανάγκασε να φύγετε;

Δεν είχε πεθάνει κάποιος από εμάς, απλά καταστράφηκε το σπίτι μου. Υπήρχαν εκρήξεις συνέχεια, είχαν καταστραφεί και τα σπίτια των αδελφών μου(κάποιων) και δεν υπήρχε ασφάλεια πια, ούτε ρεύμα, ούτε νερό.

-Το σπίτι σας πως καταστράφηκε?

Τότε ήμουν στους γονείς μου και έπεσε βόμβα πάνω.

-Καταστράφηκαν και άλλα κτίρια στην περιοχή σας;

Ναι τα περισσότερα σπίτια έχουν καταστραφεί.

-Και πότε συνέβη αυτό;

Πριν τρία χρόνια περίπου.

-Που μένατε μετά την καταστροφή του σπιτιού σας;

Στους γονείς μου.

-Και ο σύζυγος και το παιδί μαζί;

Ναι

-Και πότε φύγατε από εκεί;

Όταν φύγαμε για Τουρκία.

-Ποια χρονολογία ήταν αυτό;

Πριν 2 χρόνια.

-Η οικογένεια σας που βρίσκεται στο Aleppo τι σας λένε για τη ζωή τους εκεί;

Καταστροφές, άνθρωποι πεθαίνουν, ρεύμα - νερό δεν έχουν, δουλειές δεν έχουν.

-Η περιοχή σας υπό ποιά κατοχή βρίσκεται αυτή τη στιγμή;

Τον τελευταίο καιρό με το καθεστώς.

-Ποιος είναι ο αρχηγός του καθεστώτος σας;

Ο Basher Alasad.

-Σε εσάς την ίδια πέρα από την καταστροφή του σπιτιού σας έχει συμβεί κάτι άλλο;

Όχι.

-Για ποιους λόγους δεν επιθυμείτε να επιστρέψετε στη χώρα σας;

Εγώ θέλω να γυρίσω στην χώρα μου αλλά να ξαναγίνει όπως ήταν πριν, με ασφάλεια και σταθερότητα.

-Τι πιστεύετε ότι θα σας συμβεί εάν επιστρέψετε στη χώρα σας;

Δεν σκέφτομαι τον εαυτό μου βασικά. Σκέφτομαι το παιδί μου και τον άντρα μου. Μπορεί να βγεις το πρωί για δουλειά αλλά να μην γυρίσεις σπίτι. Με δυσκολία μπορείς να πας το παιδί σου στο σχολείο, υπάρχουν πολλές δυσκολίες σε αυτό.

-Αν επιστρέφατε σε άλλη περιοχή τη χώρα σας, θα αντιμετωπίζατε τα ίδια προβλήματα με αυτά που αναφέρετε εδώ;

Όχι ,υπήρχαν κάποιες πόλεις που δεν είχαν τίποτα, αλλά μελλοντικά δεν ξέρουμε τι θα γίνει.

-Ποσο χρονών είναι το παιδί σας;

Έξι χρονών, πρώτη τάξη.

-Εδώ πηγαίνει σχολείο;

Ναι το γράψαμε.

-Έχετε κατηγορηθεί για κάποιο αδίκημα στην Ελλάδα;

Όχι.

-Ο σύζυγος σας έχει έρθει νόμιμα στην Ελλάδα;

Όχι σαν και εμένα.

-Έχει κάνει αίτημα ασύλου;

Όχι.

-Υπάρχει κάποιο άλλο πρόβλημα για εσάς στη χώρα σας, εκτός από αυτά που μου έχετε ήδη αναφέρει;

Όχι.

-Περιγράψτε μου τη ζωή σας στην Ελλάδα.

Είχα έρθει με κάποιες άλλες γυναίκες, ήμουν μαζί τους, αλλά από όταν ήρθε ο άντρας μου μένουμε μόνοι μας σε ένα σπίτι.

-Όσο είσαστε με της άλλες κοπέλες εργαζόσασταν;

Όχι.

-Και πως ζούσατε;

Ο άντρας μου έστελνε λεφτά.

-Στην Τουρκία γιατί δεν παραμείνατε, αφού υπήρχε και δουλειά;

Στην Τουρκία έχει πάρα πολύ κόσμο και οι περισσότεροι έφευγαν.

-Δεν σας έδιωξαν δηλαδή από εκεί, προτιμήσατε απλά να έρθετε εδώ.

Ναι δεν μας έδιωξαν.

-Και από την Συρία στην Τουρκία πήγατε νόμιμα;

Ναι, από το Aleppo στην Τουρκία δεν χρειάζεσαι ούτε χαρτιά ούτε τίποτα. Μπαίνεις κανονικά.

-Δεν έλεγξε κανείς τα χαρτιά σας δηλαδή όταν περάσατε?

Τότε ήταν πολύ εύκολο. Τώρα ελέγχουν.

-Θυμάστε σε ποια σύνορα περάσατε από την Συρία στην Τουρκία;

Από την Συρία ήταν το Afrin και στην Τουρκία στην Kiles.

-Έχετε κάτι άλλο να προσθέσετε πριν ολοκληρώσουμε τη συνέντευξη;

Όχι.

-Θέλω μόνο να σας ρωτήσω κάτι τελευταίο. Στην καταγραφή είπατε ότι δεν είχατε ποτέ διαβατήριο, ενώ σε εμένα είπατε ότι είχε λήξει και δεν το ανανεώσατε. Τελικά τι ισχύει;

Δεν το έφερα καθόλου μαζί μου .Δεν ήξερα ότι θα χρειαστεί.

ΤΕΛΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Η αιτούσα ρωτήθηκε αν είπε όλα όσα ήθελε για την υπόθεση της. Έγινε επισημάνση των βασικών ισχυρισμών της αιτούσας και δήλωσε ότι κατανοεί πλήρως και συμφωνεί με το περιεχόμενο του πρακτικού. Ενημερώθηκε σχετικά με το χρόνο έκδοσης της απόφασης, καθώς και ότι αν η απόφαση είναι θετική θα ενημερωθεί για

τα δικαιώματα της ενώ αν είναι αρνητική θα έχει το δικαίωμα προσφυγής για να εξεταστεί το αίτημά της σε δεύτερο βαθμό από άλλη επιτροπή και ότι στην απόφαση θα αναφέρει πως θα μπορέσει να γίνει αυτό. Τέλος, ενημερώθηκε ότι σε περίπτωση που αλλάξουν τα στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση ή τηλέφωνο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο επικοινωνίας), πρέπει να τα δηλώσει στην Υπηρεσία αλλιώς η Υπηρεσία δεν θα μπορέσει να επικοινωνήσει μαζί της εφόσον χρειαστεί, καθώς και ότι θα πρέπει να ανανεώσει το δελτίο της πριν τη λήξη του, διότι διαφορετικά θα διακοπεί η διαδικασία εξέτασης του αιτήματός της.
Η συνέντευξη διεξήχθη στα αραβικά με τη συνδρομή διαπιστευμένου διερμηνέα .

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (2)	Υπηρεσία Ασύλου Asylum Service
---------------	-----------------------------------

Πρακτικό Συνέντευξης

(Interview Transcript)

Έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις. Συστήθηκε ο διερμηνέας και έγιναν συστάσεις στη γλώσσα επικοινωνίας που δήλωσε η αιτούσα, δηλαδή στα Κιρμαντζί , που η αιτούσα δήλωσε ως μητρική του γλώσσα, ώστε να εξασφαλιστεί αμοιβαία η κατανόηση. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης όμως έγινε αντιληπτό ότι η αιτούσα δεν μπορούσε να κατανοήσει καλά τη διερμηνέα, και κυρίως η διερμηνέας δεν μπορούσε να κατανοήσει την αιτούσα αφού η δεύτερη χρησιμοποιούσε αραβικές λέξεις παράλληλα με τα Κιρμαντζί. Η διαδικασία διεκόπη για λίγα λεπτά και έγινε αντικατάσταση της διερμηνείας. Η αιτούσα ενημερώθηκε ότι αν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα με τη διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης να μη

διστάσει να το αναφέρει αμέσως. Εξηγήθηκε ο σκοπός της συνέντευξης, ότι δηλαδή θα ακολουθήσει μια συνέντευξη για να καταλάβει η Υπηρεσία τους λόγους για τους οποίους έφυγε η αιτούσα από τη χώρα του και ζητάει προστασία από το ελληνικό κράτος. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η οποία ηχογραφείται, θα χρειαστεί να κρατηθούν σημειώσεις από τη χειρίστρια, για να είναι σίγουρο ότι καταγράφηκε σωστά ό,τι ειπώθηκε από την αιτούσα. Επισημάνθηκε πως πρέπει όλοι οι παρευρισκόμενοι στην αίθουσα να μιλάνε όσο το δυνατόν πιο καθαρά και δυνατά, ώστε να αποφεύγεται η υπερκάλυψη των φωνών καθ' όλη τη διάρκεια της καταγραφής. Εξηγήθηκε στην αιτούσα ότι όλοι όσοι βρίσκονται στην αίθουσα δεσμεύονται από καθήκον εχεμύθειας και ότι όλες οι πληροφορίες που θα αναφερθούν δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές της χώρας του και σε καμία περίπτωση στους φερόμενους ως διώκτες της, μπορεί όμως να κοινοποιηθούν στις ελληνικές αρχές. Επίσης της ζητήθηκε να συνεργαστεί με την Υπηρεσία και να αναφέρει μόνο τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσής του. Η αιτούσα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει ένα μικρό διάλειμμα αν αισθανθεί κούραση ή αδιαθεσία κατά την διάρκεια της συνέντευξης. Ζητήθηκε τα κινητά τηλέφωνα να παραμείνουν κλειστά σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος, ρωτήθηκε αν αισθάνεται καλά, αν είναι έτοιμη να ξεκινήσει η και αν έχει κάποια απορία πριν την έναρξη της.

Έχετε κάποιο πρόβλημα υγείας;

-Ναι, έχω καρκίνο μέσα στο λαιμό της.

- Παίρνετε κάποια φαρμακευτική αγωγή;

- Όχι μου είπαν ότι πρέπει να κάνεις εγχείρηση, από τους φόβους που έχω περάσει μου έχει γίνει αυτή η αρρώστια.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 1ης ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Νέος τηλεφωνικός αριθμός: .....

Ας μιλήσουμε τώρα για σας...

-Πού γεννηθήκατε;

- Στην πόλη Χαλέπι.
- Σε ποια περιοχή γεννηθήκατε εσείς, μέσα στο Χαλέπι;
- Ναι στο κέντρο του Χαλεπίου.
- Πήγατε σχολείο; Πόσα χρόνια;
- Ναι, έχω τελειώσει το λύκειο, ήμουν δασκάλα στο Χαλέπι.
- Μετά το Λύκειο πήγατε στο Πανεπιστήμιο;
- Όχι.
- Και πως γίνατε δασκάλα; Με τι είδους σπουδές;

Ολιγόλεπτη διακοπή της διαδικασίας και αντικατάσταση της διερμηνείας. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, και συγκεκριμένα στο παραπάνω σημείο, έγινε αντιληπτό ότι η αιτούσα δεν μπορούσε να κατανοήσει καλά τη διερμηνέα, και κυρίως η διερμηνέας δεν μπορούσε να κατανοήσει την αιτούσα αφού η δεύτερη χρησιμοποιούσε αραβικές λέξεις παράλληλα με τα Κιρμαντζί. Η διαδικασία διεκόπη για λίγα λεπτά και έγινε αντικατάσταση της διερμηνείας με αραβόφωνο διερμηνέα(Σ32-314).

- Μετά τη διακοπή και προς διευκρίνιση κάποιων σημείων που δεν έγιναν προηγουμένως κατανοητά, θα ήθελα να ρωτήσω σχετικά με το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζετε, έχετε καρκίνο στο λαιμό, όπως μας είπατε;
- Έχω καρκίνο στους λεμφαδένες, έτσι μου είπαν, δεν ξέρω αν ισχύει αυτό.
- Όσον αφορά τις σπουδές σας θα ήθελα να ρωτήσω ξανά, με τι είδους σπουδές μπορεί κάποιος να διδάξει ως δάσκαλος στη Συρία;
- Πηγαίναμε στο Υπουργείο παιδείας να καταθέσουμε τα χαρτιά μας με ένα πρόγραμμα που λέγεται εξουσιοδότηση για να δουλεύουμε ως δασκάλες. Αυτές δουλεύουν σαν μη μόνιμες, ειδικά στα δημοτικά σχολεία.

- Ποιό είναι το θρήσκευμά σας;
- Μουσουλμάνα , Σουνίτισσα.
- Ανήκετε σε κάποια φυλετική ομάδα;
- Κούρδισα.
- Πού ζούσατε στη Συρία πριν εγκαταλείψετε τη χώρα καταγωγής σας;
- Στην πόλη Χαλέπι στην περιοχή Shekh Maqsud.
- Πού ακριβώς είναι το Χαλέπι, ποιες άλλες πόλεις έχει κοντά;
- Βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Συρίας , κοντινότερη επαρχία είναι η EDLIB.
- Υπάρχει κάποιο αξιοθέατο στο Χαλέπι;
- Το κάστρο του Χαλέπι και το κάστρο που λέγεται Samaan.
- Ποιός είναι ο τηλεφωνικός κωδικός κλήσης της Συρίας και ειδικότερα στο Χαλέπι;
- Στο Χαλέπι είναι 021 μάλλον , μπορεί να είναι 022, στη Συρία δεν το ξέρω.
- Έχετε οικογένεια στη Συρία; Οι γονείς σας ζουν;
- Ναι, δόξα τω θεώ, και τα αδέρφια μου, δύο αδερφούς και 1 αδελφή ακόμα στο Χαλέπι.
- Με τι ασχολούνται οι γονείς σας στη Συρία;
- Δεν δουλεύουν, είναι μεγάλοι σε ηλικία.
- Τα αδέρφια σας με τι ασχολούνται;
- Ο αδερφός μου ήταν εργολάβος , τεχνικές υπηρεσίες ιδιαίτερα στα σχολεία, μετά η κατάσταση χάλασε τελείως και όλοι πήγαν στα χωριά , το ίδιο και τα αδέρφια μου.
- Πείτε μου τι ηλικίες έχουν τα αδέρφια σας;

- Έχω δύο αδερφές στη Γερμανία.
- Πείτε μου πάλι πόσα αδέρφια έχετε, πόσα αγόρια και πόσα κορίτσια και τι ηλικίες έχουν
- Έχω 2 αδελφούς και 3 αδερφές, η μεγαλύτερη αδερφή μου είναι 55 ετών και βρίσκεται στη Γερμανία, η δεύτερη είναι 52 χρονών, η τρίτη 50, ο αδερφός μου γεννήθηκε το 1969 και ο άλλος το 1972 και εγώ το 1974.
- Είστε η μικρότερη στην οικογένεια
- Ναι.
- Τα υπόλοιπα αδέρφια σας με τι ασχολούνται;
- Η μεγαλύτερη δεν δουλεύει, μένει στην Γερμανία, η δεύτερη και η τρίτη οικιακά, ο αδερφός μου ο μικρότερος δούλεψε με τον μεγάλο μου αδερφό.
- Ζουν όλοι στη Συρία, πλην των δύο αδελφών που ζουν στη Γερμανία; Οι δύο μεγαλύτερες ζουν στη Γερμανία;
- Η πρώτη και η τρίτη στη σειρά.
- Με τι καθεστώς ζουν στη Γερμανία;
- Η πρώτη είναι 20 χρόνια εκεί και έχει άδεια παραμονής και η δεύτερη ένα χρόνο και κάποιους μήνες, έχει κι αυτή άδεια παραμονής γιατί πήρε επανένωση.
- Έχει αναγνωριστεί πρόσφυγας ή άδεια παραμονής και πήρε επανένωση;
- Επανένωση και πήρε άδεια παραμονής. Προσωρινή άδεια.
- Εκτός από την πατρική σας οικογένεια, δική σας οικογένεια έχετε στη Συρία;
- Ναι είμαι παντρεμένη.
- Πότε παντρευτήκατε;

- Στις 24/03/2002.
- Πού παντρευτήκατε;
- Στο Χαλέπι.
- Πόσα παιδιά έχετε;
- Τρία , δύο αγόρια και ένα κορίτσι.
- Τι ηλικίες έχουν τα παιδιά σας;
- 17/01/2003 ο πρώτος, 10/06/2004 το κορίτσι και 09/02/2007 ο τρίτος.
- Το αγόρι που είναι γεννημένο 17/01/2003 έχει κάνει αίτημα ασύλου, τα άλλα δύο παιδιά σας;
- Μας έχετε χωρίσει και θέλουμε να είμαστε μαζί.
- Τι εννοείτε; Δεν ήρθατε όλοι μαζί για να κάνετε αίτημα ασύλου;
- Ήρθαμε εδώ όλοι μαζί και είπαν αυτός επειδή είναι άρρωστος να μπει και να περάσει μόνο ένα άτομο μαζί του και μας χωρίσανε..
- Όπως καταλαβαίνετε και όπως έχετε δει είναι πολλά τα άτομα και οι οικογένειες που βρίσκονται εδώ καθημερινά και πρέπει να εξυπηρετηθούν.. Αλλά ας συνεχίσουμε τη διαδικασία.. Πείτε μου τι δουλειά κάνατε μέχρι τη στιγμή που φύγατε από τη χώρα σας; Εργαζόσασταν;
- Ήμουνα δασκάλα.
- Πότε φύγατε από τη χώρα σας;
- Τον Ιανουάριο του 2016, τότε δεν δουλεύαμε γιατί είχαν κλείσει τα σχολεία. Στις αρχές των επεισοδίων εγώ σταμάτησα να διδάσκω.
- Θυμάστε πότε φτάσατε στην Ελλάδα;

- 27/02/2016.

- Πώς ταξιδέψατε, νόμιμα ή παράνομα;

- Παράνομα, μέσω φουσκωτού.

- Δεν χρησιμοποιήσατε δηλαδή το διαβατήριό σας;

- Όχι.

- Για ποιό λόγο φύγατε από τη χώρα σας;

- Λόγω του πολέμου, του θανάτου, εγώ είμαι άρρωστη, ο γιος μου είναι άρρωστος, ταλαιπωρημένος ο άνδρας μου, δεν υπήρχαν σχολεία, καταστράφηκε το σπίτι μας από ένα βλήμα, φύγαμε για τη ζωή των παιδιών μας.

- Ποιο είναι το πρόβλημα υγείας που έχει το παιδί σας;

- Έχει πέσει, έσπασε το χέρι του, του το φτιάξαμε εμείς και το ξαναέσπασε και τώρα οι γιατροί στα ιατρεία μας λένε ότι υπάρχει κύστη στο κόκκαλο.

- Πρόκειται για τον μεγάλο σας γιο;

- Όχι για τον μικρό, αυτό είναι το άρρωστο... τον SHERKO.

- Ποια είναι η κατάσταση ασφαλείας στην περιοχή σας;

- Δεν υπάρχει κάτι άλλο εκτός από τα βλήματα, την καταστροφή, τον τρόμο.

- Θέλω να μου πείτε λεπτομέρειες... Υπήρχαν βομβαρδισμοί, υπήρχε αποκλεισμός της περιοχής στο Χαλέπι, ποιες ήταν οι συνθήκες της καθημερινότητας;

- Υπήρχε συνεχής βομβαρδισμός, όλοι βομβαρδίζανε την περιοχή μας, δεν υπήρχε ρεύμα, σχολεία, ζωή, ασφάλεια και σταθεροποίηση και όταν υπάρχουν πολλοί βομβαρδισμοί δεν υπάρχουν φαγητό και νερό.

- Εσείς προσωπικά είχατε αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα λόγω του θρησκευματός σας;

- Φοβόμασταν πάρα πολύ να βγούμε και για εκείνους όποιος βγαίνει έτσι, χωρίς τη μαντίλα, χωρίς την μπούρκα θεωρείται άπιστος.

-Εσείς προσωπικά είχατε αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα λόγω της φυλετικής σας καταγωγής;

- Βεβαίως.

-Θέλετε να μου μιλήσετε λιγάκι γι αυτό;

- Φοβόμασταν να βγούμε και να πούμε ότι είμαστε Κούρδοι, ακόμα και οι σπουδές γίνονται στην Αραβική γλώσσα και όχι στη δική μου, και στο δημόσιο πρέπει να μιλήσω αραβικά δεν μπορώ να μιλήσω τη δική μου γλώσσα και υπάρχει απόδειξη τώρα που εγώ είμαι κούρδισα, υπήρχε μια διερμηνέας κούρδισα την πήρανε και μου φέρανε έναν αραβόφωνο διερμηνέα.

- Αυτό θα σας έλεγα κι εγώ. Έχει αλλοιωθεί η δυνατότητά σας να μιλάτε τη γλώσσα σας και αυτό αποδείχτηκε μέσα από το περιστατικό αυτό της αντικατάστασης της διερμηνείας.

-Επικοινωνείτε με κάποιον δικό σας που βρίσκεται στη Συρία, κάποιον συγγενή;

-Μερικές φορές, μέσω whatsapp.

-Τι σας λένε για την κατάσταση στη Συρία;

- Η κατάσταση δεν είναι σταθεροποιημένη, υπάρχουν βομβαρδισμοί, φοβόμαστε, μην γυρίσεις. Και κάνουνε προσευχές πάντα, για μένα και για τα παιδιά μου.

-Αν υποθέσετε ότι επιστρέφετε στη χώρα σας σήμερα, τι πιστεύετε ότι θα σας συνέβαινε;

- Δεν ξέρω..

- Τι φοβάστε ότι θα σας συνέβαινε;

- Ας γυρίσουμε και ας γίνει ό,τι θέλει..έχουμε κουραστεί πολύ...
- Είχατε κάποια σχέση με την πολιτική στη χώρα καταγωγής σας;
- Εγώ προσωπικά όχι. Αλλά γενικά όλοι οι Κούρδοι ξέρουν για την πολιτική
- Η οικογένειά σας είχε; Ήταν κάποιος μέλος κάποιου κόμματος;
- Παλιά ήταν ο αδερφός μου κουμμουνιστής, αλλά τους άφησε. Γενικά οι Κούρδοι στην περιοχή μας είναι με το ΡΚΚ. Εγώ δεν είμαι όμως.
- Υπάρχει κάποιο άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζατε εσείς προσωπικά στη χώρα καταγωγής σας και δεν μας το έχετε αναφέρει ακόμα;
- Όχι.
- Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ στη χώρα σας διακριτική μεταχείριση λόγω του φύλου σας;
- Όχι.
- Δηλαδή μπορούσατε ελεύθερα να έχετε τις δραστηριότητες που επιλέγατε κάθε φορά;
- Όχι τόσοι πολύ, ε στην ανατολική κοινωνία οι άνδρες είναι άνδρες και οι γυναίκες, γυναίκες, αυτό το λέω για την εποχή πριν τα επεισόδια.
- Μετά τα επεισόδια ήταν ακόμα πιο δύσκολα τα πράγματα;
- Βεβαίως, η κοινωνία έχει γίνει πιο ανδρική.
- Αντιμετωπίσατε κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα, εσείς προσωπικά;
- Όχι, κανονικά προβλήματα, δεν υπήρχε κάτι μεγάλο.
- Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ πρόβλημα με τις Αρχές στη χώρα σας;
- Όχι.

- Έχετε καταδικαστεί ποτέ για κάτι στη Συρία;

- Όχι.

-Ωραία. Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο;

- Ήθελα να κάνω μια ερώτηση, εδώ κατά τη διαμονή μου εδώ, αν αντιμετωπίζω κάποιο πρόβλημα, για παράδειγμα, καταπίεση ή απειλή που θα πάω; Μπορώ να έρθω εδώ;

- Αντιμετωπίζετε κάποιο τέτοιο πρόβλημα;

- Χθες κλέψανε τον άντρα μου, το πορτοφόλι που έχει μέσα φωτογραφίες, υπηρεσιακό σημείωμα, τη συριακή ταυτότητα, επειδή μένουμε εκτός σπιτιού ..

- Θα σας ενημερώσω για να κάνετε ένα αίτημα για στέγαση .....

-Εγώ δεν έχω να σας ρωτήσω κάτι άλλο, αν θα θέλατε κάτι να προσθέσετε, διαφορετικά έχουμε τελειώσει τη διαδικασία ...

- Όχι, τίποτα.

Η αιτούσα ρωτήθηκε αν είπε όλα όσα ήθελε για την υπόθεση της και ρωτήθηκε αν επιθυμεί να προσθέσει κάτι. Ενημερώθηκε ότι σε περίπτωση που αλλάζουν τα στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση ή τηλέφωνο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο επικοινωνίας), πρέπει να τα δηλώσει στην Υπηρεσία αλλιώς η Υπηρεσία δεν θα μπορέσει να επικοινωνήσει μαζί της για να πάρει την απόφαση. Αν η απόφαση είναι θετική θα ενημερωθεί για τα δικαιώματά της. Αν είναι αρνητική θα έχει το δικαίωμα προσφυγής για να εξεταστεί το αίτημά της σε δεύτερο βαθμό από άλλη επιτροπή. Στην απόφαση θα αναφέρει πως θα μπορέσει να γίνει αυτό.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (3)

Υπηρεσία
Ασύλου
Asylum Service

**Πρακτικό Συνέντευξης
(Interview Transcript)**

Έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις. Συστήθηκε ο διερμηνέας και έγιναν συστάσεις στη γλώσσα επικοινωνίας που δήλωσε ο αιτών, δηλ. **ΑΡΑΒΙΚΑ** ώστε να εξασφαλιστεί αμοιβαία η κατανόηση. Ο αιτών ενημερώθηκε ότι ο διερμηνέας είναι η φωνή του και υποχρεούται να διερμηνεύει επακριβώς όσα αναφέρει. Ο αιτών ενημερώθηκε ότι αν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα με τη διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης να μη διστάσει να το αναφέρει αμέσως. Εξηγήθηκε ο σκοπός της συνέντευξης, ότι δηλαδή θα ακολουθήσει μια συνέντευξη για να καταλάβει η Υπηρεσία τους λόγους για τους οποίους έφυγε ο αιτών από τη χώρα του και ζητάει προστασία από το ελληνικό κράτος. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης [η οποία ηχογραφείται] θα χρειαστεί να κρατηθούν σημειώσεις από το χειριστή, για να είναι σίγουρο ότι καταγράφηκε σωστά ό, τι ειπώθηκε από τον αιτούντα. Εξηγήθηκε στον αιτούντα ότι όλοι όσοι βρίσκονται στην αίθουσα δεσμεύονται από καθήκον εχεμύθειας και ότι όλες οι πληροφορίες που θα αναφερθούν δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές της χώρας του και σε καμία περίπτωση στους φερόμενους ως διώκτες του, μπορεί όμως να κοινοποιηθούν στις ελληνικές αρχές. Επίσης του ζητήθηκε να συνεργαστεί με την Υπηρεσία και να αναφέρει μόνο τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσης του. Περαιτέρω, ενημερώθηκε ότι η Υπηρεσία έχει καθήκον να διερευνήσει όσα αναφέρει κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ο αιτών έχει τη δυνατότητα να ζητήσει ένα μικρό διάλειμμα αν αισθανθεί κούραση ή αδιαθεσία κατά την διάρκεια της συνέντευξης. Ζητήθηκε τα κινητά τηλέφωνα να παραμείνουν κλειστά σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος, ρωτήθηκε αν αισθάνεται καλά, αν είναι έτοιμος να ξεκινήσει η συνέντευξη και αν έχει κάποια απορία πριν την έναρξή της. Υπήρξε αλλαγή στην διεύθυνση αλληλογραφίας και στο κινητό τηλέφωνο του αιτούντα.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 1ης ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Καταγραφή στοιχείων που τυχόν διαφέρουν από την αρχική καταγραφή

Επιβεβαιώθηκαν τα στοιχεία της αρχικής καταγραφής και προέκυψαν οι εξής μεταβολές:

-Κινητό τηλέφωνο: .....

-Διεύθυνση: Αχαρνών .... Αθήνα

-Έχετε κάποια έγγραφα που θα θέλατε να καταθέσετε;

-Από τότε που ήρθα στην Ελλάδα μέχρι τώρα σας έδωσα ΑΜΚΑ για μένα, την γυναίκα μου και το παιδί. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

-Να καταθέσω και τα χαρτιά της συζύγου μου και του παιδιού μου;

-Ναι.

- Έχετε διαβατήριο;

-Ναι.

-Ας μιλήσουμε λίγο για εσάς. Που γεννηθήκατε;

-Ονομάζεται Kobani ή Ain al Arab.

-Είναι χωρίο ή πόλη;

-Πόλη.

-Που ακριβώς είναι αυτό;

-Ανήκει στα προάστια του Aleppo.

-Ξέρετε πόσο απέχει από τη Δαμασκό;

-600 χιλιόμετρα.

-Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;

-Μουσουλμάνος.

-Σιίτης ή Σουνίτης;

-Σουνίτης.

- Έχετε κάποια εθνοτική καταγωγή;

-Κούρδος

-Μιλήστε μας λίγο για την οικογένεια σας.

-Ο πατέρας μου, η μητέρα μου, ο αδελφός μου ο Ali και η αδελφή μου η Marawa είναι όλοι στην Γερμανία. Και έχω μια αδελφή Alia παντρεμένη στο Λίβανο και μια αδελφή Fadwa παντρεμένη στο Κουρδιστάν του Ιράκ.

-Εργάζεται κάποιος από την οικογένεια σας;

-Αυτοί που είναι στην Γερμανία όχι ακόμα γιατί μαθαίνουν την γλώσσα.

-Κάποιος άλλος εργάζεται;

-Όχι είμαι ο μεγαλύτερος.

- Πόσον καιρό πήγατε σχολείο;
-Έφτασα στο να πάρω το πτυχίο από το πανεπιστήμιο στην Ιορδανία αλλά δεν το πήρα.
- Για ποιο λόγο εγκαταλείψατε τις σπουδές σας;
-Σπούδασα δύο χρόνια στο Aleppo όμως οι συνθήκες δεν επέτρεπαν να συνεχίσω τις σπουδές μου στην Συρία και φύγαμε για Ιορδανία και εκεί συνέχισα για δύο χρόνια τις σπουδές μου όμως οικονομικά οι συνθήκες δεν το επέτρεπαν να συνεχίσω και φύγαμε για Τουρκία.
- Μόνος σας είχατε πάει στην Ιορδανία;
-Όλη η οικογένεια μου.
- Η πατρική σας οικογένεια σωστά;
-Δεν ήμουν παντρεμένος ακόμα.
- Πως αποφασίσατε να πάτε στην Τουρκία;
-Αεροπορικά.
- Για ποιο λόγο.
-Δούλευα με τον πατέρα μου και τον αδελφό μου στην Ιορδανία σε ένα μηχάνημα που βγάζει το νερό από κάτω, μαζέψαμε κάποια χρήματα και μας βοήθησαν κάποιοι να πάμε στην Τουρκία.
- Ποια ήταν αυτά τα άτομα που σας βοήθησαν να πάτε στην Τουρκία;
-Δεν χρειαζόταν βοήθεια, είχαμε τα διαβατήρια και κόψαμε τα εισιτήρια.
- Το ρωτάω γιατί είπατε μαζέψαμε κάποια χρήματα και μας βοήθησαν κάποιοι να πάμε στην Τουρκία.
-Οι άνθρωποι που δουλεύαμε για λογαριασμό τους μας δώσανε παραπάνω χρήματα για να μπορέσουμε να κόψουμε τα εισιτήρια.
- Εσείς πριν πόσο καιρό φύγατε από την Συρία;
-Στο διαβατήριο φαίνεται. Πρέπει να είναι ίσως 21/7/2012. Φύγαμε νόμιμα από τη Συρία.
- Εσείς και η σύζυγος σας;
-Δεν την γνώριζα την σύζυγο μου. Εγώ και η πατρική μου οικογένεια. Ακόμα και ο Ali και η Fadwa που δεν ήταν παντρεμένοι ακόμα.
- Στην Ελλάδα πως αποφασίσατε να έρθετε;
-Εμείς πήγαμε Τουρκία για να φτάσουμε Ελλάδα για να συνεχίσουμε για την Γερμανία.
- Συνεπώς γιατί ζητάτε άσυλο στην Ελλάδα; Ας μας πει μια μικρή απάντηση και θα συζητήσουμε μετά αναλυτικά
-Επειδή βρήκα εδώ δουλειά και δεν θέλω να πάω πιο μακριά. Όταν είμαι στην Ελλάδα νιώθω ότι είμαι στο Aleppo. Είναι κοντά στο κλίμα μας, στον κόσμο μας.
- Συνεπώς τώρα δεν θέλετε να πάτε στην Γερμανία;

-Όχι γιατί αυτά που ακούω εκεί δεν είναι ευχάριστα. Ακούω ότι ταλαιπωρούνται πάρα πολύ.

-Σε ποιο μέρος της Συρίας ζούσατε μέχρι τη στιγμή που φύγατε από τη χώρα;
-Στο Kobani όμως σπούδαζα στο Aleppo για δυο χρόνια. Η μόνιμη κατοικία μου ήταν στο Kobani.

-Από εκεί φύγατε;
-Από την Ιορδανία. Ιορδανία Τουρκία. Σμύρνη Λέσβος και από Λέσβο που έδωσαν δελτίο για Ελλάδα, Αθήνα.

-Πριν πάτε Ιορδανία δηλαδή μένατε στο Kobani.

-Ναι

-Θέλετε να πας πείτε για ποιο λόγο φύγατε από τη Συρία;
-Σπούδαζα και κόψανε όλους τους δρόμους. Δεν μπορούσα να πηγαίνω. Έγινε πολιορκία και δεν μπορούσαν να πηγαίνω Kobani Τουρκία. Τότε λόγω της θέσης του Kobani που είναι στα σύνορα ο μόνος ανοιχτός δρόμος ήταν στην Τουρκία.

-Όταν λέτε έγινε πολιορκία;

-Υπήρχαν πάρα πολλές ομάδες όπως Daesh (ISIS) μέτωπο Al Noustra και ομάδες του καθεστώτος. Στην αρχή δεν ξέραμε ότι ήταν DAESH μετά απέκτησαν αυτή την ονομασία. Τους ονόμαζαν παλιά σαλαφιστές.

-Πότε συνέβησαν αυτά τα γεγονότα χρονικά;

-Όταν φύγαμε το 2012 το καθεστώς δεν έλεγχε την κατάσταση μόνο αυτές οι διάφορες ομάδες. Όταν περάσαμε για να φύγουμε περάσαμε από την περιοχή JARABLUS είναι το πιο κοντινό πέρασμα για την Τουρκία. Είχε την σφραγίδα του καθεστώτος αλλά την έβαζε ο ελεύθερος στρατός.

-Δηλαδή ο ελεύθερος στρατός είχε την εξουσία;

-Όχι σε εμάς στην JARABLUS.

-Γνωρίζετε την κατάσταση που επικρατεί τώρα στην Συρία;

-Δεν έχω ιδέα τελευταία γιατί πάω στην δουλειά μου 10 και μιση το πρωί και επιστρέφω 12 το βράδυ και κουρασμένος πέφτω για ύπνο. Μόνο που προλαβαίνω να δω τον γιο μου.

-Τη δουλειά κάνετε στην Ελλάδα;

-Σε μαγαζί με τηλέφωνα.

-Πωλητής;

-Ναι.

-Γνωρίζετε ποιές εθνοτικές ομάδες υπάρχουν στην περιοχή που μένατε;

-Κούρδοι.

-Στη Συρία εργαζόσασταν;

-Όχι ήμουν φοιτητής στο πανεπιστήμιο.

-Εσείς έχετε δική σας οικογένεια σωστά;

-Ναι.

-Το όνομα της γυναίκας σας είναι Alya;

-Αυτό είναι.

-Πότε και που παντρευτήκατε;

-Στην Τουρκία 22/03/2016.

-Έχετε κάποιο έγγραφο που να πιστοποιεί το γάμο σας;

-Όταν πήγαμε σε ένα γραφείο σε κοινοτάρχη μας είπε ότι πρέπει να αποκτήσουμε ταυτότητες τούρκικες και όταν κάναμε την αίτηση για αυτές τις ταυτότητες μας είπαν να έρθετε να τις παραλάβετε σε ένα μήνα. Εμείς όμως φύγαμε πριν περάσει αυτός ο μήνας.

-Και με τι έγγραφα παντρευτήκατε;

-Θρησκευτικά με μάρτυρες χωρίς έγγραφα. Κανονικά γίνεται θρησκευτικά ο γάμος με μάρτυρες και ιμάμη και μετά πάνε και το δηλώνουν σε δικαστήριο.

-Δηλαδή χωρίς αυτή τη διαδικασία θεωρείστε παντρεμένοι;

-Από την στιγμή που υπάρχουν μάρτυρες θεωρείται γάμος. Το γνωρίζει ο κόσμος το εκδηλώνουμε χωρίς έγγραφα. Στη Συρία δεν δίνουν πολύ σημασία στα έγγραφα. Για παράδειγμα η γυναίκα μου έχει γεννηθεί το 1996 και την δηλώσαν οι δικοί της 5 χρόνια μετά το 2001. Υπάρχει αδιαφορία και άγνοια στο να δηλωθούν κάποια έγγραφα. Το ίδιο ισχύει και για τους γονείς μου οι οποίοι έχουν δηλωθεί με άλλες ημερομηνίες γέννησης.

-Συνεπώς δεν είστε νομικά κατοχυρωμένοι με το γάμο.

-Ναι.

-Η γυναίκα σας έχει κάποια ταυτότητα διαβατήριου;

-Όχι.

-Δεν είχε ποτέ;

-Έχει μόνο ένα έγγραφο από την Τουρκία. Αυτό είναι το πρόβλημα μου. Η γυναίκα μου φαίνεται ανήλικη και έχω πρόβλημα γιατί φαίνεται στο οικογενειακό της βιβλιάριο. Έπρεπε να έχουμε πάρει την άδεια παραμονής εδώ και 5 μήνες περίπου.

-Τη γυναίκα σας που την γνωρίσατε;

-Είναι συγγενής μου. Είναι ξαδέλφη μου, του θείου μου η κόρη ήταν ήδη στην Τουρκία και όταν πήγα εγώ στην Τουρκία ήρθαμε πιο κοντά. Είχε πάει για Τουρκία όταν έγιναν τα γεγονότα στο Kobani με τους DAESH. Τότε έφυγε όλος ο κόσμος από το Kobani και έφυγε με την οικογένεια της.

-Και πήγαν Τουρκία όλοι;

-Ναι.

-Παρευρέθηκα στον γάμο σας;

-Ναι. Ήταν αυτοί μάρτυρες όταν έγινε ο θρησκευτικός. Όταν έγινε η τελετή. Ο θρησκευτικός έγινε στην Antalya αλλά η τελετή έγινε στην πόλη Adana. Εκεί δεν ήταν παρόντες. Σε εμάς οι παραδόσεις λένε ότι οι γονείς της νύφης δεν παρευρίσκονται στην γιορτή του γάμου.

-Συνεπώς όπως μου είπατε ότι δεν έχετε κανένα έγγραφο για το γάμο σας.

-Δεν υπάρχει δυστυχώς.

-Το παιδί σας πότε γεννήθηκε;

-17/12/2016.

-Που;

-Στο νοσοκομείο Αλεξάνδρας.

-Είχατε κάποιο πρόβλημα λόγω έλλειψης κάποιο έγγραφου από το γάμο σας;

-Όχι δεν μας ζήτησαν πιστοποιητικό γάμου. Το μόνο πρόβλημα είναι που έχουμε είναι για να εκδώσουμε για τις άδειες διαμονής. Θα έχουμε πρόβλημα;

-Το παιδί δηλώθηκε στο ληξιαρχείο εδώ στην Αθήνα;

-Πήγα στο δημαρχείο. Μου είπαν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα όταν πήγα στο δήμο. Δεν μου είπαν ποιο και πήγα στην οργάνωση GCR. Ο κοινωνικός λειτουργός εκεί μου είπε ότι όταν θα κάνει την συνέντευξη της να πει την πραγματική της ηλικία να της κάνουν αλλαγή στοιχείων να φανεί ότι είναι ενήλικη γιατί δηλώνοντας την ανήλικη δεν πρόκειται να αναγνωρισθεί το παιδί. Δεν μπορούμε ούτε καν να του δώσουμε όνομα.

-Στην Υπηρεσία αν δεν υπάρχει κάποιο έγγραφο δεν μπορεί να γίνει αλλαγή της ημερομηνίας.

-Πώς να το φέρουμε;

-Υπάρχει όμως στην Συρία;

-Το πρόβλημα στην Συρία είναι όμως ότι έχουν δηλωθεί με λάθος ημερομηνία. Δεν υπάρχει κάποιος άλλος τρόπος; Έτσι θα πρέπει αναγκαστικά να περιμένω ένα χρόνο για να δηλώσω το γιό μου;

-Θα ρωτήσω την προϊσταμένη μου όταν τελειώσει να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε.

-Μακάρι σας παρακαλώ. Είναι αναγκαίο να δηλωθεί το παιδί. Ίσως για τα εμβόλια του κτλ να μην έχουμε πρόβλημα αλλά αργότερα θα έχουμε θέμα.

-Σήμερα που μένετε με το παιδί σας και τη σύζυγο σας; Εκεί που μας αναφέρατε;

-Ναι Αχαρνών....

-Έχετε υπηρετήσει τη στρατιωτική σας θητεία;

-Όχι. Πήρα αναβολή λόγω σπουδών.

-Έχετε κάποιο έγγραφο;

-Ναι. Αυτό είναι αναγκαστικό να το κάνουμε το βιβλιάριο στρατού και στο ίδιο βιβλιάριο έκανα δυο χρόνια αναβολή λόγω ότι πήγα στο πανεπιστήμιο και μετά φύγαμε στην Ιορδανία.

-Εάν σας καλέσουν θα θέλατε να υπηρετήσετε κανονικά;
-Να πάω να πολεμήσω εναντίον ποιον; Αυτόματα θα με καλέσουν. Και αν γυρίσω τώρα στον τόπο μου και η δικιά μας ομάδα που πολεμάει θα με ζητήσει να πολεμήσω στο πλευρό τους.

- Ως σουνίτης αντιμετωπίζατε κάποιο πρόβλημα στη χώρα σας στη Συρία;
- Όχι. Ως κούρδος λίγο.

-Δηλαδή;
-Εγώ προσωπικά δεν αντιμετώπισα. Υπάρχει ρατσισμός από το καθεστώς προς τους κούρδους.

-Αντιμετωπίζατε κάποιο άλλο πρόβλημα στη χώρα σας;
-Όχι

-Είχατε ποτέ κάποια σχέση με την πολιτική;
-Όχι.

-Κάποιος από την οικογένειά σας ;
-Όχι

-Δηλαδή οι λόγοι που σας κάνουν να μην θέλετε να επιστρέψετε είναι ο πόλεμος σωστά;
-Σωστά.

-Είχατε ποτέ κάποιο πρόβλημα με τις αρχές;
-Επειδή δεν είχα σχέση με την πολιτική και δεν ασχολήθηκα και ως φοιτητής δεν είχα πρόβλημα.

-Δεν έχετε καταδικαστεί για κάτι;
- Όχι.

-Θα θέλατε να μας αναφέρετε κάτι άλλο εσείς για την υπόθεση σας;
-Βέβαια ότι πρέπει να πάω στο στρατό όσον αφορά αν έχω καταδικαστεί που με ρωτήσατε.

-Σας έχουν στείλει κάποιο έγγραφο λόγω του ότι δεν έχετε πάει στρατό;
-Όχι γιατί έκανα αναβολές και μετά φύγαμε.

-Όταν φύγατε ήταν σε ισχύ η αναβολή;
-Ναι ισχύει η αναβολή και τότε δεν έλεγχε την κατάσταση στον τόπο μου το καθεστώς.

-Δεν έχω να σας ρωτήσω κάτι άλλο. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ο αιτών ρωτήθηκε αν είχε όλα όσα ήθελε για την υπόθεση του και ρωτήθηκε αν επιθυμεί να προσθέσει κάτι. Ενημερώθηκε ότι σε περίπτωση που αλλάξουν τα στοιχεία επικοινωνίας (διεύθυνση ή τηλέφωνο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο

επικοινωνίας), πρέπει να τα δηλώσει στην Υπηρεσία αλλιώς η Υπηρεσία δεν θα μπορέσει να επικοινωνήσει μαζί του για να πάρει την απόφαση. Αν η απόφαση είναι θετική θα ενημερωθεί για τα δικαιώματά του. Αν είναι αρνητική θα έχει το δικαίωμα προσφυγής για να εξεταστεί το αίτημά του σε δεύτερο βαθμό από άλλη επιτροπή. Στην απόφαση θα αναφέρει πως θα μπορέσει να γίνει αυτό.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (4)

Υπηρεσία Ασύλου
Asylum Service

**Πρακτικό Συνέντευξης
(Interview Transcript)**

Εισαγωγικά (πριν τη συνέντευξη):

- 1. Όνομα χειριστή και υπεύθυνος για τη διενέργεια της συνέντευξης. Συστάσεις οποιουδήποτε υπάρχει στην αίθουσα.*
- 2. Παρακαλώ συστηθείτε στη γλώσσα σας. Καταλαβαίνετε ο ένας τον άλλο; Υπάρχει κάποιο πρόβλημα στη μεταξύ σας επικοινωνία; Εάν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης με τη διερμηνεία, παρακαλώ μη διστάσετε να το αναφέρετε αμέσως.*
- 3. Θα ακολουθήσει μία συνέντευξη για να καταλάβουμε τους λόγους για τους οποίους φύγατε από τη χώρα σας και ζητάτε προστασία από το ελληνικό κράτος.*
- 4. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης θα χρειαστεί να κρατάω σημειώσεις – παρότι ηχογραφείται η συνέντευξη προκειμένου να συνταχθεί πρακτικό. Ο διερμηνέας θα κρατάει σημειώσεις τις οποίες θα καταστρέψει μπροστά σας.*
- 5. Έχετε δικαίωμα να ζητήσετε ολιγόλεπτο διάλειμμα αν αισθανθείτε κούραση ή αδιαθεσία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.*

6. Τα κινητά τηλέφωνα χρειάζεται να παραμείνουν κλειστά σε όλη τη διάρκεια της συνέντευξης.

7. Όλες οι πληροφορίες που θα αναφερθούν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης είναι εμπιστευτικές. Όλοι όσοι βρίσκονται σε αυτήν την αίθουσα δεσμεύονται από την αρχή της εμπιστευτικότητας. Σε καμία περίπτωση δεν θα γνωστοποιηθούν στοιχεία στις αρχές του κράτους καταγωγής σας.

8. Θα πρέπει να συνεργαστείτε με την Υπηρεσία και να αναφέρετε μόνο τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσής σας και να μην αποκρύψετε κανένα στοιχείο.

9. Έχετε κάποια απορία πριν ξεκινήσουμε;

10. Αισθάνεσθε καλά; Λαμβάνετε φαρμακευτική αγωγή; Είστε έτοιμος να ξεκινήσει η συνέντευξη;

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ 1ης ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Καταγραφή στοιχείων που τυχόν διαφέρουν από την αρχική καταγραφή

Γέννηση: 06/03/1975

Τηλ.: .....

1. Σε ποιο μέρος της Συρίας γεννηθήκατε;

Στην περιοχή alrastan, που ανήκει στη Homs

2. Και μέχρι τότε μένατε εκεί;

Έζησα όλη μου τη ζωή, από τη στιγμή που ξεκίνησαν τα γεγονότα, μεταφερθήκαμε σε άλλες περιοχές που ήταν πιο ασφαλής

3. Μπορείτε να μου αναφέρετε περιοχές που μεταφερθήκατε και αν θυμάστε πάνω κάτω χρονολογίες

Ξεκίνησαν τα γεγονότα το 2011, το 2011, δε θυμάμαι ακριβώς ημερομηνία μεταφερθήκαμε σε μια περιοχή που λέγεται gdede ήταν εκεί η θεία μου (homs), μετά μεταφερθήκαμε σε μια περιοχή που λέγεται al nabik, καθίσαμε ένα διάστημα, το 2013, ξεκίνησαν πάλι οι συγκρούσεις και δεν ήταν ασφαλής περιοχή γυρίσαμε στην περιοχή μας alrastan, μετά που γυρίσαμε, λίγο χρονικό διάστημα, τραυματίστηκε ο γιος μου, αυτός που είναι στο αναπηρικό καρεκλάκι, τον πήγαμε εκεί σε ένα ασθενοφόρο σε κάτι μικρονοσοκομεία –ιατρεία γιατί δεν υπήρχαν πια νοσοκομεία, μετά τον τραυματισμό του παιδιού μου 8-9 μήνες, συνελήφθηκα από το καθεστώς 2 χρόνια, ακόμα θυμάμαι την ημερομηνία 29-12-2013, και βγήκα, 15-10-2016 όταν τραυματίστηκε το παιδί μου ήταν 23-02-2013

4. Οι περιοχές αυτές που μου αναφέρατε ήταν στη Homs

Η gdede άνηκε στην Homs αλλά η al nabik άνηκε στη δαμασκό

5. Ποια ήταν η αφορμή κάθε φορά, για τις μετακινήσεις σας;

Όταν ξεκίνησε η επανάσταση και ο πόλεμος ξεκίνησε στη homs και στα προάστια, γίνανε βομβαρδισμοί, αεροπλάνα εκρήξεις, φοβηθήκαμε για τις δικές μας ζωές, δεν μπορούσαμε να αντέξουμε τις συνθήκες, πήγαμε στην gdede, δεν υπήρχε μέρος για να μείνουμε, μέναμε μαζί με το θείο, μετά από κάποιους μήνες 3-4 μεταφερθήκαμε στο alnabik

6. Με ποια αφορμή

Δεν υπάρχει στέγαση εκεί, στο al nabik μπορούσαμε να βρούμε σπίτι

7. Βρήκατε τελικά

Βρήκαμε σπίτι το νοικιάσαμε με λεφτά και καθίσαμε, επιδεινώθηκε η κατάσταση στο al nabik, αεροπλάνα, πυραύλοι, έπεφτε η ρουκέτα δίπλα μας και έτσι αναγκαστήκαμε να γυρίσουμε πάλι στον τόπο μας, ήταν η καλύτερη λύση

8. Και μείνατε εκεί μέχρι που φύγατε

Ναι

9. Έχετε ζήσει ποτέ σε άλλη χώρα

Όχι

10. Έχετε πάει στρατό;

Έχω κάνει τη θητεία μου

11. Την ολοκληρώσατε κανονικά

Η θητεία είναι 2 χρόνια, ναι, προς το παρόν, αυτός που μπαίνει τώρα μένει εκεί, στα γεγονότα του πολέμου

12. Εσείς ποια περίοδο κάνατε τη θητεία σας

Το 1994 , το 96 τελείωσα αλλά δεν θυμάμαι την ημερομηνία

13. Τι ειδικότητα είχατε στο στρατό

Ήμουν στη Homs σε ένα νοσοκομείο δημόσιο, σα φύλακας , για ασφάλεια

14. Σε ποιο νοσοκομείο

Στο alwatani στη homs, τότε η θητεία ήταν στο alwatani, αλλά μετά υπηρέτησα σε κέντρο υγείας στην περιοχή μου

15. Έτυχε να σας ζητήσουν με τον πόλεμο σαν έφεδρο

Δε με καλέσανε, αλλά σίγουρα θα με καλέσουνε, δεν υπάρχει διαφορά μεγάλος μικρός

16. Πως το εξηγείτε ότι δε σας κάλεσαν ακόμα

Υπήρχαν κάποια σημεία ελέγχου, κάποιοι δωροδοκούνται παίρνουν λεφτά

17. Δώσατε λεφτά και δεν πήγατε ή δεν σας ζήτησαν

Κάποιοι ζητάνε κάποιοι όχι ανάλογα τα κέφια

18. Εσάς σας ζήτησαν σας έφεδρο

Όχι, εκείνο το διάστημα

19. Καθόλη τη διαμονή σας στη Συρία, σας ζήτησαν σαν έφεδρο

Όχι, 2 χρόνια στη φυλακή ήμουν

20. Ποιος ήταν ο λόγος

Ούτε εγώ ξέρω ποια ήταν η αιτία, αλλά εφόσον είσαι από την περιοχή alrastan και τα γεγονότα, θέλω να σου βάλω την κατηγορία ότι είσαι τρομοκράτης

21. Ποιοι σας κατηγορήσαν

Μετά τον τραυματισμό του παιδιού μου έκατσα αρκετό διάστημα κοντά του, δεν έφευγα γιατί τον μετακινούσαμε με την κουβέρτα, τα λεφτά που είχα τελείωσαν και χρειαζόμουν πάνες για το παιδί, τρόφιμα, γι αυτό άρχισα να ταξιδεύω για να φέρω λεφτά, έλειψα δυόμιση μήνες, στο γυρισμό για το σπίτι μου σε ένα μπλόκο der baalbe, ήμουν με τον αδερφό μου, ήμαστε νταλικιέριδες, ζήτησαν ταυτότητα και να παρκάρεις δεξιά, έψαξε το όχημα, η αστυνομία και οι στρατιώτες μα περικύκλωσαν με τα τουφέκια, μας έκλεισαν τα μάτια, μας έδεσαν τα χέρια πίσω, και ό, τι είχαμε στις τσέπες μας τα πήρανε, λεφτά χαρτιά κινητά, τη μπλουζα που φόραγα μου τη σήκωσε και μου κάλυψε όλο το πρόσωπο, μας έβαλαν σε αυτοκίνητα και δεν ξέραμε που πηγαίναμε, μας έβαλαν σε ένα παράρτημα της στρατιωτικής ασφάλειας. Έμεινα εκεί 35 ημέρες. Βασανιστήρια, ταπεινώση, πολλές φορές μέναμε και με το σώβρακο, μας έβαλαν σε ένα δωμάτιο, 1,5 επί ένα μέτρο, 12 άτομα και καθόμασταν κάτω (δείχνει γονατισμένος).

22. Θα επανέλθουμε στο θέμα, από πότε εργάζεσθε;

Από το 1999 είμαι νταλικιέρης, βαριά οχήματα , στη Συρία όταν τελειώνεις τη θητεία μπορείς να βγάλεις άδεια κυκλοφορίας για ταξί ή βαριά οχήματα

23. Εργασθήκατε ποτέ σε κάποιο άλλο επάγγελμα

Όχι μόνο οδηγός

24. Τι μεταφέρατε, τρόφιμα υλικά

Τσιμέντο, ξύλα σίδερα, σιτάρι, αλεύρι, διάφορα υλικά, μεγάλη νταλικά, εξαρτάται τι εμπόριο μεταφέρεται

25. Θυμάστε κάποια από τις εταιρείες με τις οποίες συνεργαζόσασταν κυρίως;

Εμείς δε συνεργαζόμασταν με εταιρείες, ήμασταν σε γραφείο, μπαίναμε σε σειρά, γράφαμε το δικό μας όνομα, όταν ερχόταν η σειρά μου, έκοβα εισιτήριο, και πήγαινα στο λιμάνι, είτε στη λατάκεια είτε στο ταρτούζ και εκεί γεμίζαμε το εμπόρευμα, ή μπορεί να υπήρχαν και αποθήκες στο λιμάνι που και από εκεί θα μπορούσαμε να γεμίζουμε το εμπόρευμα από αυτά

26. Θυμάστε το γραφείο στο οποίο γράφατε το όνομά σας

Al naqel

27. Ταξιδεύατε

Ναι

28. Πόσο συχνά, κάθε μέρα;

Κάποιες φορές πήγαινα δύο μήνες στη Βαγδάτη, μπορούσαν να γίνουν και 3 εξαρτάται τη σειρά

29. Σε ποιες περιοχές ταξιδεύατε κυρίως

Έχω ταξιδέψει μέσα στη Συρία, στο Ιράκ, στο Λίβανο και στην Τουρκία

30. Και που μένατε όταν χρειαζόταν

Μέσα στο αυτοκίνητο στο όχημα, υπήρχε μέρος που κοιμόμασταν

31. Για ποιο λόγο έπρεπε να μένετε εκεί 1, 2 ή 3 μήνες

Πολλές φορές μέναμε πάρα πολλές ώρες για να διασχίσουμε τα σύνορα, λόγω της κίνησης. Οι αποστάσεις ήταν μεγάλες, και μετά που περνούσαμε τα σύνορα, μπορεί να χρειαζόταν 700 ή 800 χιλ και κάποιες φορές 1000 χιλ για να αφήσουμε το εμπόρευμα, έτσι περνούσε ο καιρός, και όταν γυρνάγαμε, έπρεπε να γυρίσουμε κατευθείαν στο γραφείο π.χ. tartous για να δηλώσουμε την παρουσία μας και να γράψουμε τη σειρά μας για άλλο ταξίδι

32. Πως γνωρίσατε τη γυναίκα σας;

Εγώ δεν τη γνώρισα, στη Συρία υπάρχουν κάποια έθιμα, ότι η δικιά μου μητέρα είχε ακούσει ότι είναι καλό κορίτσι και πηγαينوερχόταν για ένα χρόνο να τη δει γιατί ήταν μικρό κορίτσι. Όταν την είδα ένιωθα αγάπη γι αυτήν, χωρίς να έχουμε επαφή ή να μιλάμε. Ένα χρόνο πηγαينوερχόταν η μητέρα μου μέχρι που δεχτήκανε και λογοδοθήκαμε έγινε ο αρραβώνας μετά από λίγο διάστημα έγινε ο γάμος

33. Γιατί χρειάστηκε ένας χρόνος δεν ήθελαν;

Δεν είναι ότι δεν θέλανε, αλλά η κοπέλα ήταν στην Τρίτη γυμνασίου, λέγανε να μεγαλώσει λίγο να τελειώσει το σχολείο, τουλάχιστον στο τέλος του έτους. Τελείωσε το έτος η Τρίτη γυμνασίου και είχε μείνει στην τάξη, τότε πήγε ο πατέρας και η μητέρα μου τη ζητήσανε και τότε ο πατέρας της είπε, αν θέλει ο θεός σας τη δίνω και εγώ

34. Πόσων χρονών ήταν όταν παντρευτήκατε,

Παντρευτήκαμε το 1999 είναι γεννημένη το 84, 15 χρονών

35. Εκείνη σας ήθελε

Μετά από λίγο διάστημα, ήθελε να γίνει κάτι μεταξύ μας, εάν δε με ήθελε, θα μπορούσε να πει στους γονείς της δεν τον θέλω

36. Πως την καταφέρατε να την κάνετε να θέλει

Ήμουν και εγώ νεαρός, με το μηχανάκι, πηγαινοερχόμουν, την έβλεπα, γινόταν κάποιο φλέρτ, την έβλεπα στο δρόμο που πήγαινε στο σχολείο , βλέμματα από μακριά

37. Η μαμά σας την πρότεινε,

Εγώ την ήξερα αλλά δεν την είχα βάλει στο μυαλό μου

38. Θυμάστε σε ποιο νοσοκομείο γεννήθηκε καθένα από τα παιδιά σας

Ο mohamad στο νοσοκομείο alhekmech στη homs, ένα από τα δύο παιδιά ο najib η ο abdulah γεννήθηκε στο σπίτι, έφερα τη μαμή, και ο άλλος στο alhekmech

39. Γιατί γεννήθηκε το ένα στο σπίτι

Εγώ σε ταξίδι ήμουν την είχε πιάσει πονόκοιλος και είχε νομίσει ότι δεν ήταν έτοιμη για γέννα ακόμα, και φέρανε τη μαμή στο σπίτι, και η μαμή είπε ότι γεννάει, αλλά δεν προλαβαίνανε να πάνε νοσοκομείο, γιατί είναι μεγάλη απόσταση και έτσι το γέννησε στο σπίτι

40. Γεννήθηκαν καλά στην υγεία τους

Ναι

41. Τώρα πως είναι τα παιδιά στην υγεία

Ξέρετε όταν πρωτογεννηθήκανε είχαν κάτι αρρώστιες αλλά μετά τα ξεπεράσανε, έχω μόνο το μικρό που είναι τραυματισμένος

42. Είναι μόνιμη η αναπηρία του,

Πριν να τραυματιστεί, περίπου 10 ημέρες, είχε γίνει κάποιος βομβαρδισμός με αεροπλάνα, από την ένταση και το φόβο, είχε πέσει η τηλεόραση στο πόδι του, μετά από 10 ημέρες έγιναν βομβαρδισμοί, πέφτανε τζάμια, από παντού, τον πήρε ο αδερφός μου στα χέρια του για να κατεβούμε κάτω στο υπόγειο, είμαστε 2 όροφοι στην πολυκατοικία, έπεσε ρουκέτα στο 2^ο, τα θραύσματα, μπήκανε στην πλάτη του παιδιού, ήταν πάρα πολύ σοβαρή η κατάστασή του, τον πήρα εγώ από τον θείο, γιατί τραυματίστηκε ο αδερφός μου με μικρά θραύσματα στο πόδι , όταν τον πήρα εγώ, είχε γείρει και το κεφάλι και όταν τον είχα αγκαλιάσει το χέρι μου μπήκε στην πλάτη του, από πίσω (δείχνει τον ώμο) υπήρχε ένα κούφιο πράγμα, είπα πάει τελείωσε , δεν υπήρχαν νοσοκομεία λόγω του πολέμου, υπήρχαν κέντρα υγείας σε πολύ αρχικά στάδια, στη μηχανή μπήκα εγώ και ο αδερφός μου και τον πήγαμε σε αυτά τα κέντρα που ήταν κάτω από τη γη, του βγάλανε τα θραύσματα από το στήθος, τον ράψανε, του κάναμε μετάγγιση αίματος, του δίναμε αίμα, οξυγόνο, μας είπαν μπορεί και να πεθάνει μπορεί και να ζήσει, μας είπαν ότι χρειάζεται να φύγει από το rastan για να πάει σε δημόσιο νοσοκομείο με καλύτερο εξοπλισμό, τραυματίστηκε 8-9 το βράδυ, οι σφυγμοί του ήταν πάρα πολύ λίγοι, είχε χάσει τις αισθήσεις, μας είπαν πρέπει να πάμε σε νοσοκομείο ή στη homs ή στ η hama, τον βάλανε σε ένα αυτοκίνητο, ήταν να πάω εγώ και η γυναίκα μου, οι γιατροί μου είπαν μην πας εσύ, ας πάει και η γυναίκα μου, τους είπα γιατί θέλω να πάω με το παιδί μου, μου είπαν κάτσε εδώ να μη συλληφθείς, θα σε πιάσουν, και πήγε η μητέρα του στη Homs στο νοσοκομείο alwaer, έμεινε εκεί ένα μήνα ή λιγότερο, τότε ξεκίνησαν τα γεγονότα στην περιοχή alwaer, και έτσι πήρε ταξί και γύρισε στην περιοχή alrastan. Ήρθε το παιδί μου και ήταν σα φυτό, δε μιλούσε, δε μπορούσαμε να τον πάρουμε αγκαλιά τον σηκώναμε με την κουβέρτα, γιατί είχε πληγές παντού, είχε μείνει ένα διάστημα με αμνησία, είχε χάσει τη μνήμη, τουμίλαγα, γεια σου, έλεγε γεια σου, τι κάνεις nazib και επαναλάμβανε ο ίδιος το ίδιο

43. Σήμερα είναι καλά στην υγεία του

Δεν είναι και πολύ καλά, καλύτερα από πριν, τώρα έχει κάποιο ιό στα νεφρά, με την πάνα είναι δεν μπορεί να αισθανθεί τίποτα κάτω, δεν έχει την αίσθηση, από τον ομφαλό και κάτω, παθαίνει ουρολοιμώξεις συχνά, 38 πυρετό φτάνει, τα ούρα

μυρίζουν έντονα και είναι πολύ πηκτά, μέχρι τώρα έχει ένα θραύσμα κοντά στην καρδιά 2,5 εκατοστά

44. Έχετε πάει εδώ στους γιατρούς χωρίς σύνορα;

Πήγαμε μας έχει αναλάβει ο δήμος, τον παίρνουμε για φυσιοθεραπεία, του βάζουν καθετήρα, 3 φορές την ημέρα, στη Μυτιλήνη, τον πίεζε η μητέρα του στην κοιλιά για να ουρήσει,

45. Που μένετε τώρα,

Στην Πανόρμου ....

46. Σε σπίτι

Ναι

47. Τα υπόλοιπα παιδιά σας , ψυχολογικά πως είναι,

Όλοι μας άθελά μας, όταν ακούμε, αεροπλάνο, μας πιάνει κάτι εκείνη τη στιγμή. Ο Najib εχθές, άκουσε ένα αεροπλάνο και έκλεινε τα αυτιά του και έλεγε «ωχ μαμά τώρα θα χτυπήσει το αεροπλάνο», εγώ που είμαι ο πατέρας τους 42 χρονών, όταν ακούω αεροπλάνο φοβάμαι

48. Πήγαν σχολείο τα παιδιά

Πηγαίνουν σχολείο . Ο abduallah, πάει σε δημόσιο εδώ και δύο μήνες, στην Πανόρμου, 5 λεπτά από το σπίτι μας, εγώ ή η μαμά του τον πηγαίνουμε 8 το πρωί και στις 1.15 πάει ένας και τον φέρνει. Ο mohammad και ο najib, πάνε σε ένα σχολείο, μακριά από την ομόνοια ένα τέταρτο περίπου γύρω από το ger, αλλά δεν ξέρω την ονομασία του σχολείου, από οργανώσεις και ΜΚΟ έχουν κάνει αυτό το σχολείο, 6-8 το βράδυ και ο abduallah πάει μαζί τους

49. Το παιδί που έχει τραυματιστεί ποιο είναι

Ο nazib, το πρόβλημά του είναι ότι ξεχνάει, μπορεί να τρώει πορτοκάλι και να τον ρωτάς τι έφαγες και να σου λέει δεν έφαγα τίποτα

50. Η γυναίκα σας είναι καλά στην υγεία της

Έχει δισκοπάθεια, πριν λίγες ημέρες έκανε ακτινογραφία, έχει στον τέταρτο πέμπτο σπόνδυλο και πιέζει το νεύρο του ποδιού

51. Από πόσα μέλη αποτελείται η πατρική οικογένειά σας;

Έχω 6 αδερφές και 3 αδερφούς

52. Οι γονείς

Ζουν

53. Εργάζονται;

Όχι

54. Όταν εργαζόντουσαν που εργαζόντουσαν

Ο πατέρας μου ήταν και αυτός οδηγός, βαρέων οχημάτων

55. Είναι κάποιο από τα αδέρφια σας παντρεμένο;

Δύο παντρεμένα

56. Επικοινωνείτε με την οικογένειά σας;

Λίγο, από τη στιγμή που έφυγα εγώ έχει λιγοστέψει η ομιλία γιατί δεν υπάρχει καλό διαδίκτυο, μετά που ήρθα είχε κλαπεί και το κινητό μου, αλλά όταν είχα επικοινωνήσει μαζί τους ήταν συρία- τουρκία

57. Τώρα που βρίσκεται η πατρική σας οικογένεια

Στα σύνορα συρία τουρκία , όταν μπήκαμε εμείς, φύγαμε, υπήρχε μεγάλη δυσκολία, μας πυροβολούσαν οι τούρκοι στρατιώτες, έκανα δύο προσπάθειες όταν έφυγα γιατί μας πυροβολούσαν, μπήκαμε παράνομα, στα σύνορα δεν μπήκαμε νόμιμα, με παράνομο τρόπο

58. Μπορείτε να μου πείτε 2-3 κοντινές πόλεις στην περιοχή σας;

Έμεινα στο al rasta, είναι μακριά η homs 20 χιλ, και η hama πάλι 20 χιλ, εμείς είμαστε στη μέση, η Δαμασκός από εμάς είναι 200 χιλ, Aleppo 180 χιλ. Tartouz 100 χιλ

59. Ποιος είναι εισαγωγικός τηλεφωνικός κωδικός για να καλέσει κανείς στη Συρία
00963

60. Θυμάστε τον εθνικό ύμνο της χώρας σας
(αναφέρει)

61. Διαβατήριο έχετε
Ναι

62. Το έχετε καταθέσει

Ναι και τα παιδιά μου έχουν, έχει λήξει όμως το δικό μου

63. Περιγράψτε μου το ταξίδι σας με συντομία

Όταν βγήκα από τη φυλακή, κάθισα ένα μικρό διάστημα στη Συρία, δεν τολμούσα να κυκλοφορήσω, φοβόμουν ότι θα με ξαναπιάσουν και θα με βάλουν φυλακή, δεν μπορούσα να αντέξω την κατάσταση και τις συνθήκες, συνέχεια βομβαρδισμούς, φοβόμουν για τη ζωή των παιδιών μου

64. Περιγράψτε μου το ταξίδι που ακολουθήσατε

Συνάντησα κάποιους διακινητές κρυφά, για να βγάλω τα παιδιά μου και τη γυναίκα μου πρώτα, μετά που φτάσανε σε μια περιοχή παράλληλη, στην τούρκικη περιοχή, η γυναίκα μου με τα παιδιά, με πήραν τηλέφωνο από εκεί ότι έφτασαν εκεί ασφαλείς στη sarmada, μου είπαν ότι βγάλαμε διαβατήρια από τη Hama, εγώ με κάποιον διακινητή, φύγαμε με τα πόδια, από την περιοχή al rasta, στα προάστια hama, 13 ώρες με τα πόδια, υπήρχαν και κοιλάδες και βουνά, όταν φτάσαμε σε περιοχές στα προάστια hama, στις περιοχές που δεν ήταν καθεστώς εκεί, νοίκιασα ένα αυτοκίνητο και με πήρε στη sarmada εκεί που ήταν η γυναίκα μου και τα παιδιά, μετά που έφτασα εκεί, είδα ένα διακινητή, για να μπορεί να μας πάει στην Τουρκία, για τον nazib ήταν πολύ δύσκολο να διασχίσει τα σύνορα, με τα πόδια ή με το καρότσι, ο διακινητής, νοίκιασε ένα ταξί και από την darskoush-περιοχή παράλληλη στα τούρκικα σύνορα, με λεφτά να δωροδοκεί τους τούρκους που είναι στα σύνορα, ο nazib και η γυναίκα μου περάσανε με το αυτοκίνητο εκεί, και εκεί φτάσανε στη rihaniah, όταν έμαθα ότι φτάσανε εκεί εμείς προσπαθήσαμε να διασχίσουμε τα σύνορα, μετά από δύο προσπάθειες που ήταν δύσκολα γιατί μας πυροβολούσαν οι τούρκοι στρατιώτες, ήμουν με το γιο μου τον Mohammad και τον abduh, μετά από μεγάλη δυσκολία, περάσαμε τα σύνορα, μετά από δύο ώρες, ήρθε ένα βανάκι, μας πήγε σε ένα χωριό, ο διακινητής μας έβαλε σε ένα σπίτι δεν βγαίναμε από εκεί, μέχρι που νύχτωσε, και είπε πάμε να φύγουμε με τα πόδια, περπατήσαμε περίπου 5 ώρες, μέσα σε χωράφια σε βράχια λάσπες γκρεμούς, κάθε φορά που του έλεγε φτάνουμε έλεγε σε 5 λεπτά και γινόταν ώρα, 3 ημέρες ήμασταν χωρίς φαγητό, μετά από 6 ώρες περπάτημα είπα ότι τώρα θα έρθει ένα βανάκι ή στη rihania ή στην αντίχειρα, σε κάποια φάση, η αστυνομία σταμάτησε το βανάκι, κάποιοι δραπετεύσανε και κάποιοι τους έπιασε η αστυνομία, εκείνη τη στιγμή κατέβηκα έναχα τα παιδιά, τους βρήκα μετά από δύο ώρες στα βουνά, δεν ήξερα σε ποια περιοχή ήμουν, δεν είχε τηλέφωνο μαζί μου, κάποιοι από αυτοί που είχαν φύγει από το βανάκι, κάποιοι είχαν κινητό, πήραν το διακινητή και είπαν θα έρθει το πρωί, ήρθε, με πήγε εμένα και τα παιδιά μου στη rihania, και εκεί συνάντησα τη γυναίκα και μαζευτήκαμε όλοι στο νοσοκομείο, το νοσοκομείο δεν ήθελε να δεχτεί τον nazib γιατί έλεγε ότι το τραύμα του ήταν παλιό το γόνατό του είχε ανοίξει, μύριζε το πόδι, φοβηθήκαμε μην έχει γάγγραινα, του έσπαγε ένα

φάρμακο σαν ιώδιο και του το έβαζε μέσα, πήγαμε κων/πολη , είπαμε μήπως εκεί θα είναι καλύτερο το νοσοκομείο, τα ίδια στην κων/πολη, μας είπαν ότι το τραύμα του είναι παλιό, στην τουρκία δεν ήταν καθόλου καλή κατάσταση, δεν ήταν καθόλου ασφαλής ακούγαμε κάθε τόσο μία έκρηξη, μεγάλη εκμετάλλευση, το ταξί που έπρεπε να ζητήσει έπαιρνε 50 δολ για τη διαδρομή , μίλησα με έναν διακινητή , πήγαμε στη Σμύρνη, η κατάσταση στην τουκία δεν ήταν κατάλληλη, ήταν σαν τη συρία-τρομοκρατία , πληρώσαμε και μπήκαμε σε φουσκωτό και ήρθαμε στην Ελλάδα

65. Σε ποιο νησί

Λέσβος

έφτασα 19-03-2016, αλλά με καταγράψανε 21 του μηνός, 19-03 νωρίς έφτασα δεν ξέρω είχε βλάβη το σύστημα

66. Πόσες ημέρες συνολικά κράτησε το ταξίδι σας

Λιγότερο από ένα μήνα

67. Εσείς με ποιους ξεκινήσατε και με ποιους η γυναίκα σας

Η γυναίκα μου με έναν διακινητή, και ο σκοπός ήταν να μη περάσει από μπλοκ

68. Εννοώ με ποια παιδιά εσείς και με ποια η γυναίκα

Η γυναίκα και τα παιδιά μέχρι τη sarmada ήταν μαζί, η γυναίκα μου και ο nazib αυτοί πέρασαν τα σύνορα μόνοι τους, μετά που έφτασε μία δύο μέρες εγώ και τα άλλα μου παιδιά πήγαμε για να τους συναντήσουμε

69. Πόσο καιρό καθίσαν στη sarmada

Λίγες μέρες

70. Με τι μέσο ταξίδεψαν

Φύγανε με ένα μικρό λεωφορείο-βανάκι, μέχρι τη hama και από τη hama φύγανε με πούλμαν μέχρι τη sarmada

71. Φύγατε παράνομα από τη χώρα σας

Ναι παράνομα, δε μπορώ να φύγω νόμιμα, είδα το θάνατο με τα μάτια μου με πυροβόλησαν

72. Και η οικογένειά σας

Περίπου, σε κάποια σημεία, για να μη περάσουν κάποιο μπλοκ, έφευγαν από το άλλο δρομάκι αλλά σε κάποιο δρομάκια υπήρχαν σημεία ελέγχου

73. Γιατί δε μπορούσατε να φύγετε νόμιμα

Εγώ επειδή έχω φυλακισθεί δύο χρόνια, επειδή βρίσκομαι στην περιοχή alrastan, μετά από δύο χρόνια που βγήκα μπορεί και να θέλουν να με αναγκάσουν να πάω στο στρατό το καθεστώς δεν έχει μικρό παιδί ή μεγάλο, όποιος είναι αρσενικό θα πάει στρατό με το ζόρι, υπήρχαν και πολλές περιπτώσεις που πήγαιναν και γυναίκες στις φυλακές υπήρχαν και παιδιά μικρά

74. Για ποιο λόγο φύγατε από την χώρα σας;

δεν υπάρχει ασφάλεια στη Συρία, εγώ ήμουν κρατούμενος για δύο χρόνια, και φοβάμαι ότι θα με ξαναβάλουν πάλι στη φυλακή

75. περιγράψτε μου το περιστατικό της φυλάκισής σας, τι έγινε, για ποιο λόγο

η αιτία δεν την ξέρω, εγώ κατάγομαι από την alrastan, από τις καυτές περιοχές επειδή γινόντουσαν διαδηλώσεις, ξεκίνησε και από εκεί και σου λένε, εφόσον ήσουν από εκείνη την περιοχή πάρτε τον

76. συμμετείχατε ποτέ σε διαδηλώσεις

όχι

77. Σε κάποια οργάνωση

Καθόλου εγώ ήμουν στη δικιά μου εργασία

78. Πως σας μεταχειρίστηκαν στη φυλακή

Με χτυπούσαν με το λάστιχο μου έσβηναν τα τσιγάρα μεγάλη ταπεινώση (δείχνει), πολλές φορές ήμουν με το εσώρουχο, δεμένος στα χέρια πίσω με το εσώρουχο, βάζαν ένα τούβλο και με ένα σχοινί μας δέναν τα χέρια και μετά βγάζαν το τούβλο από κάτω και ήμασταν κρεμασμένοι μία ώρα έτσι γυμνοί

79. Αυτά τα δύο χρόνια που ήσασταν στη φυλακή, πόσο συχνά σας βασάνιζαν

Όταν ήμουν στο τμήμα, στρατιωτικής ασφάλειας 35 ημέρες, 7 με 8 φορές ασκούσαν βία, ή μας έριχναν νερό κρύο, ή σε βάζαν να στέκεσαι στο κρύο, ένα ξερό ψωμί, πλιγούρι ή ρύζι, ένα μπουκαλάκι νερό, το γεμίζαμε από τουαλέτα και έπιναν όλοι οι φυλακισμένοι από αυτό, δεν υπήρχε σαπούνι, και μπορεί και να μη σε άφηναν να πλύνεις και τα χέρια με νερό,

80. Κατά τη διάρκεια των δύο χρόνων πόσο συχνά σας ασκούσαν βία,

Μετά 30 ημέρες ήμουν στο τμήμα algoubaya, εκεί μας βασάνισαν με τη ρόδα, μας λέγανε μπρούμυτα και σήκωσε τα πόδια σου με τη φάλαγγα στα πόδια, με ένα χοντρό σκληρό λάστιχο, με δεμένα τα μάτια βέβαια, δεν έβλεπα ποιος με χτυπούσε, και μετά με τη ρόδα, μου λέγανε κάτσε στη ρόδα βάλε τα πόδια σου μέσα και θα πρέπει να βάλεις και το κεφάλι σου μέσα στη ρόδα, μετά που έβαλα το κεφάλι μου εκεί μπορούσε να με χτυπήσει όπως ήθελε γιατί δε μπορούσα να κάνω τίποτα εγώ, με χτυπούσαν ρίχναν και νερό γιατί λιποθυμούσα αρκετές φορές

81. Σε ποια φυλακή

Κεντρική φυλακή στη Homs

82. Θυμάστε πως λεγόταν

Sejen homs almarkazi

83. Όταν ήσασταν στη φυλακή, για ποιο λόγο σας έλεγαν ότι κατηγορείστε

Με κατηγορούσαν ότι είμαι τρομοκράτης είμαι αθώος δεν έχω κάνει τίποτα, από ότι ακούω από τον κόσμο θέλαν να μας επιστρατεύσουν για να πολεμήσουμε εναντίον τους δικούς μας ανθρώπους να χτυπήσουμε γυναίκες παιδιά

84. Με ποια στοιχεία ή με ποια αφορμή σας κατηγορήσαν ότι είστε τρομοκράτης

Επειδή ήμουν από την περιοχή alrastan έχεις ή δεν έχεις σχέση-φερτον εδώ

85. Είχαν στοιχεία

Χωρίς τίποτα, καμιά φορά παίρνουν τον άνθρωπο, μπορεί οι γονείς να πάρουν δικηγόρο και θα αναγκαστούν να πληρώσουν λεφτά για να τον βγάλουν

86. Πως αποφυλακιστήκατε εσείς;

Μου είπε ο πατέρας μου και η γυναίκα μου, μετά από κάποιο διάστημα είχε βάλει δικηγόρο, ήξερε κάποιον δικαστή, του πλήρωσε λεφτά και με βγάλαν από τη φυλακή

87. Όσο ήσασταν στη φυλακή που ήταν η γυναίκα και τα παιδιά

Στο σπίτι

88. Τους βλέπατε

Όχι, τη μητέρα μου μία φορά, ήρθε σε εμένα, φοβήθηκα μη την πιάσουν και αυτήν γιατί είχαμε γυναίκες στη φυλακή

89. Τα παιδιά ή η γυναίκα σας, υπεστήκανε προσωπικά κάποιο κίνδυνο απειλή ή επίθεση

Όχι δεν άκουσα κάτι τέτοιο, ακούμε όμως από τους γύρω, ότι πιάσανε κάποιον στο μπλοκ, τη γυναίκα τάδε ή το παιδί τάδε τους πήρανε, δεν τόλμησε η γυναίκα μου να πάει να με δει, φοβήθηκε μη την πιάσουν

90. Εκτός από το παραπάνω ζήτημα υπάρχει κάποιο άλλο πρόβλημα για εσάς στην χώρα σας;

Όχι, πέρα από το ότι δεν υπάρχει καθόλου ασφάλεια, ότι φοβάμαι μη με ξαναφυλακίσουν, χάθηκε το μέλλον των παιδιών μου και φοβάμαι μη πιάσουν κάποιο από τα παιδιά μου

91. Γιατί δεν επιθυμείτε να επιστρέψετε στην χώρα σας;

Εγώ ήμουν κρατούμενος, εάν ξαναγυρίσω, ή πιθανόν να με επιστρατεύσουν ή να με πιάσουν πάλι, επειδή το καθεστώς δεν έχει έλεος, εμένα με φυλάκισε, χωρίς αποδείξεις χωρίς τίποτα,

92. Για ποιο λόγο φοβάστε ότι θα φυλακίσουν τα παιδιά σας

Επειδή στο τμήμα εκεί που ήμουν, υπήρχαν παιδιά που ήταν στις ηλικίες των παιδιών μου όταν κάνουν συλλήψεις, μια γυναίκα 60 χρονών και 20 και 15 μπορεί να κάνει σύλληψη

93. Τα παιδιά που ήταν εκεί σας είπαν για ποιο λόγο τα συνέλαβαν

Δεν ξέρουν ήταν μαθητές τους σχολείο, ο άλλος είναι φοιτητής

94. Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε ένοπλη συμπλοκή

Όχι

95. Έχετε καταδικασθεί για κάποιο έγκλημα στη χώρα σας ή σε άλλη χώρα

Όχι

Κλείσιμο συνέντευξης:

1. Έχετε να προσθέσετε κάτι άλλο; Είπατε όλα όσα θέλατε για την υπόθεσή σας;

Με ρωτήσατε για την υγεία του παιδιού μου. εδώ οι γιατροί δεν μπορούν να κάνουν τίποτα σχετικά με την κατάστασή του. Είναι σα μωρό εμείς τον κουβαλάμε, τα κάνει πάνω του, ο γιος μου, μέσω fcb επικοινωνεί με ένα γιατρό στην Αγγλία, του στέλνει κάποια μηνύματα είχε προβάλλει κάποια βίντεο από εγχειρίσεις, η κατάσταση είναι παρόμοια με την κατάσταση του nazib και μας είχε πει ότι θα μπορούσε να του κάνει εγχείριση να γίνει ο nazib όπως ήταν. Αυτή τη στιγμή ο γιατρός μελετάει το προφίλ του najib και διαβάζει το ιστορικό του

Δικηγόρος:

Ο γιατρός σε ποια χώρα βρίσκεται

Αγγλία

Θέλετε να μας πείτε να μας πείτε για κάποιο περιστατικό που θυμάστε από τη φυλακή στη homs, λίγο καιρό πριν αποφυλακιστείτε

Στα παραρτήματα υπήρχαν πολλοί που πέθαναν, πως το καταλαβαίναμε αυτό, του βγάζουν τα ρούχα και πάει για ανάκριση, αν τυχόν και επιστρέφει με τα αίματα-καλώς όταν δεν επιστρέφει καθόλου, καταλαβαίνουμε ότι πέθανε, στη homs, στη φυλακή ar markazi, υπήρχαν 3 4 χιλ φυλακισμένοι που καμιά φορά και μεταξύ τους γίνονται προβλήματα, είχαμε όμως τη γυναικεία φυλακή δίπλα μας, ακούγαμε τις φωνές τους αλλά δεν τους βλέπαμε, όταν βασάνιζαν τις γυναίκες ή τις βίαζαν, ακούγαμε εμείς αυτό, και γινόταν κάποια διαμαρτυρία στη φυλακή, γιατί το κάνατε αυτό, γιατί βασανίζετε τις γυναίκες, το καθεστώς έμπαινε στις φυλακές και μας έριχνε δακρυγόνα, μας πυροβολούσαν

Ήταν εύκολο για το γιο σας να φύγει από τη χώρα

Υπήρχε μια μεγάλη δυσκολία για το γιο μου, είναι ανήλικος αλλά είναι ανεπτυγμένος και φαίνεται σαν ενήλικας σαν άντρας, φοβόταν μην τον πάρουν στο στρατό

Αντιμετώπισε κάποιο πρόβλημα, στο να εκδώσει διαβατήριο

Ναι, ο mohammad rare, όταν έβγαλε το διαβατήριο, την πρώτη δεύτερη ημέρα παίρνουν αποτυπώματα στη συρία όμως μπορεί να υπάρχει mohammad rateb al hajali από ομόνοια και ο άλλος Mohammad από κατεχάκη, σου λέει φέρτον επειδή είναι συνονόματος, υπάρχει όμως διαφορά μπορεί ο ένας η μητέρα του να είναι aisa ή άλλη Fatima, δεν κοιτάζουν τα ονόματα, σου λένε φέρτον η γυναίκα μου, τους είπε ότι το παιδί μου είναι ανήλικο, 14 ετών είναι, ακόμα δεν έχει βγάλει ταυτότητα και της λένε τι το θες το διαβατήριο που θα τον πας που θα φύγεις, μετά από πολύ ώρα που τους είπε ότι ακόμα μωρό είναι δεν έχει βγάλει ταυτότητα, τον αφήσανε, του έδωσαν διαβατήριο, όταν μπήκε στο πούλμαν με τη μητέρα του για να πάνε στη sarmada σε κάποιο μπλοκ του είπε ο στρατιώτης εκεί γιατί με κοιτάς έτσι, και του απαντάει το παιδί, δεν σε κοιτάζω, απλά νυστάζω, άρχιζε να κλαίει η γυναίκα μου, και του έλεγε ότι το παιδί νυστάζει δεν έχει φάει εδώ και αρκετή ώρα μέχρι που γονάτισε και του φίλησε τα πόδια για να μην το πάρει και τον άφησε, τώρα που ο γιος μου έχει του αποτύπωμα στο κράτος λόγω του ότι έβγαλε το διαβατήριο, οποιοδήποτε πρόβλημα ή ομοιότητα στα ονόματα, αν γυρίσει αυτή τη στιγμή υπάρχει κίνδυνος να συλληφθεί

Τι θα του συμβεί εάν τον συλλάβουν

Θα τον επιστρατεύσουν υποχρεωτικά

Η υπηρεσία θα εκδώσει απόφαση σε εύλογο χρονικό διάστημα.

2. Σας υπενθυμίζω ότι θα πρέπει να προσέλθετε στην υπηρεσία για την ανανέωση του δελτίου σας, αλλιώς θα διακοπεί η εξέταση της υπόθεσής σας. Επίσης αν αλλάζουν τα στοιχεία επικοινωνίας σας (διεύθυνση ή τηλέφωνο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο επικοινωνίας) πρέπει να έρθετε να το δηλώσετε στην Υπηρεσία.
3. Σε περίπτωση που λάβετε θετική απόφαση θα ενημερωθείτε για τα δικαιώματά σας όταν την παραλάβετε. Σε περίπτωση που η απόφασή σας είναι αρνητική έχετε δικαίωμα να κάνετε προσφυγή στο β' βαθμό ατελώς.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (5)

Υπηρεσία
Ασύλου
Asylum Service

[Εκθεση]/ [Πρακτικό] Συνέντευξης

(Interview Report/Transcript)

Έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις. Συστήθηκε ο διερμηνέας και έγιναν συστάσεις στη γλώσσα επικοινωνίας που δήλωσε η αιτούσα, δηλ **ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ**, ώστε να εξασφαλιστεί αμοιβαία η κατανόηση. Η αιτούσα ενημερώθηκε ότι αν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα με τη διερμηνεία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης να μη διστάσει να το αναφέρει αμέσως. Εξηγήθηκε ότι ο σκοπός της συνέντευξης, είναι να καταλάβει η Υπηρεσία τους λόγους για τους οποίους έφυγε η αιτούσα από τη χώρα της και ζητάει προστασία από το ελληνικό κράτος. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η οποία ηχογραφείται, θα χρειαστεί να κρατηθούν σημειώσεις από το χειριστή, για να είναι σίγουρο ότι καταγράφηκε σωστά ό, τι ειπώθηκε από την αιτούσα. Εξηγήθηκε στην αιτούσα ότι όλοι όσοι βρίσκονται στην αίθουσα δεσμεύονται από καθήκον εχεμύθειας και ότι όλες οι πληροφορίες που θα αναφερθούν δεν θα κοινοποιηθούν στις αρχές τις χώρας της και σε καμία περίπτωση στους φερόμενους ως διώκτες της, μπορεί όμως να κοινοποιηθούν στις ελληνικές αρχές. Επίσης της ζητήθηκε να συνεργαστεί με την Υπηρεσία και να αναφέρει μόνο τα αληθινά περιστατικά της υπόθεσης της. Η αιτούσα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει ένα μικρό διάλειμμα αν αισθανθεί κούραση ή αδιαθεσία κατά την διάρκεια της συνέντευξης. Ζητήθηκε τα κινητά τηλέφωνα να παραμείνουν κλειστά σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Τέλος, ρωτήθηκε αν αισθάνεται καλά, αν είναι έτοιμη να ξεκινήσει ή και αν έχει κάποια απορία πριν την έναρξη της συνέντευξης. Έγινε επιβεβαίωση των στοιχείων της πρώτης καταγραφής

- Έχετε έγγραφα για την υπηρεσία;
- Διαβατήριο και ταυτότητα είναι στην αστυνομία. Έχω χαρτί από τον δικηγόρο και από γιατρό για το σάκχαρο.
- Πάσχετε από σάκχαρο λοιπόν.
- Και από πίεση , έχω και πόνους στα πόδια.
- Από πότε εμφανίστηκαν αυτά τα προβλήματα;
- Πριν 4-5 μήνες με τον πόλεμο στη Συρία, από τον φόβο και τον τρόμο.
- Παίρνετε κάποια αγωγή για αυτό;
- Ναι

-Όσο είσαστε στην Συρία μπορούσατε να βρείτε τα φάρμακα σας;
 Στην αρχή ναι, αλλά μετά όταν χειροτέρευσε η κατάσταση όχι.

-Εδώ παίρνετε την αγωγή σας;
 Ναι. Τα έχω φέρει μαζί μου και τα παίρνω.

-Στη Συρία πηγαίνατε στο νοσοκομείο;
 Ναι σίγουρα. Κάθε μήνα πήγαινα για εξετάσεις και μου έδιναν φάρμακα.

-Που γεννηθήκατε και που μεγαλώσατε;
 Στο Aleppo. Έμενα στο Almidan μέσα στο Aleppo.

-Που βρίσκεται;
 Είναι η Δαμασκός, μετά το IDLIB, μετά η HAMA και μετά το HUMS και το Aleppo όπου τώρα έχει πολλά χτυπήματα.

-Αυτές οι πόλεις είναι κοντά στο Aleppo;
 Ναι είναι στον ίδιο δρόμο, περνάμε αυτά και μετά είναι το Aleppo.

-Είστε παντρεμένη;
 Ναι και έχει πεθάνει ο σύζυγος.

-Πώς πέθανε ο σύζυγος;
 Είχε καρδιολογικό πρόβλημα και με τα πολλά προβλήματα και την κρίση..

-Πότε έγινε αυτό;
 Εδώ και 4 χρόνια.

-Παιδιά έχετε;
 Όχι δεν έκανα παιδιά, παντρεύτηκα μεγάλη όχι μικρή.

-Από ποιους αποτελείται η οικογένειά σας;
 Έχω μόνο τον αδερφό μου στην Σουηδία. Οι γονείς μου έχουν πεθάνει.

-Είχατε και άλλα αδέρφια;
 Είχα μια αδερφή που και αυτή πέθανε από σάκχαρο.

-Οι γονείς σας έχουν πεθάνει από φυσικά αίτια;
 Όλοι είχαν σάκχαρο. Η μητέρα μου, βασανίστηκε, της έκοψαν τα πόδια.

-Έχετε επικοινωνία με τον αδερφό σας;
 Ναι, σας έχω φέρει και την διεύθυνση γιατί μου είπαν την προηγούμενη φορά να την φέρω. Ήρθε από την Σουηδία, μου έβαλε δικηγόρο και έφυγε.

- Έχετε κάνει αίτημα συνένωσης;
 Ναι, μου είπαν αν θέλω να πάω στον αδερφό μου και είπα «ναι γιατί είμαι άρρωστη γυναίκα».

-Έχετε άλλους συγγενείς στη χώρα σας;
 Όλοι έφυγαν. Άλλοι πήγαν στην Βραζιλία, Λονδίνο , Αυστραλία..

-Ανήκετε σε κάποια φυλή;
 Η οικογένεια μας ήταν Έλληνες, αλλά εμείς είμαστε άραβες, γιατί μεγαλώσαμε εκεί , μιλάμε αραβικά. Η οικογένεια ήταν Έλληνες αλλά έφυγαν από παλιά.

-Οι γονείς σας όμως είχαν γεννηθεί στη Συρία.
 Ναι , ναι.

-Πήγατε στο σχολείο; Πόσα χρόνια;
 Ναι, το σταμάτησα 12 χρονών, ξέρω δηλαδή να διαβάζω λίγο. Πήγα 4-5 χρόνια..αν το σχολείο ξεκινάει στα 6...μετά σταμάτησα και έπιασα δουλειά.

-Τι δουλειά κάνατε στη χώρα σας;
 Μοδίστρα. Αλλά τώρα τα μάτια μου δεν με βοηθάνε, δεν βλέπω.

-Ποιο είναι το θρήσκευμά σας;
 Χριστιανή ορθόδοξη.

-Είχατε ποτέ πρόβλημα με αυτό στην χώρα σας;
 Τώρα με τον πόλεμο ναι, όταν μπήκαν οι ένοπλοι, ήθελαν να με σκοτώσουν και εμένα και τον αδερφό μου και ο αδερφός μου τους έδωσε χρήματα και φύγανε..

-Ποιοι ήταν αυτοί που σας ενόχλησαν;
 Αυτοί οι ένοπλοι, δεν γνωρίζουμε αν είναι από την Nasra ή Daesh, αυτοί οι φανατικοί εξτρεμιστές είναι μέσα στο παλιό Aleppo και στο νέο, αλλά μέσα στην παλιά πόλη είναι πολλοί γιατί είναι κοντά στην Τουρκία και μπαίνουν από εκεί.

-Και η οικογένεια σας ήταν χριστιανοί;
 Μάλιστα.

-Αυτό το περιστατικό που είπατε πότε έγινε;
 Πριν 3 χρόνια. Μετά έφυγε ο αδερφός μου.

-Από τότε σας ξαναενόχλησε κανείς κατά αυτόν τον τρόπο;
 Μετά πήγα στην Δαμασκό και έμεινα εκεί σε γνωστούς που είχα αλλά χάσαμε την περιουσία μας, τα λεφτά μας, ήταν όλα στο Aleppo.

-Πόσο καιρό μείνατε στην Δαμασκό;
 Μετακινούμουν στην Δαμασκό σε γνωστούς, αλλά έφυγα πριν 3 μήνες και πήγα στον Λίβανο επειδή αρρώστησα πολύ και έπρεπε να πάρω φάρμακα. Η συνταγή του γιατρού είναι από τον Λίβανο.

-Που πήγατε για ιατρική βοήθεια;
 Στο νοσοκομείο Mar Youssef. Μια δυο φορές πήγα γιατί δεν είχα να πληρώσω. Είναι γιατρός εξειδικευμένη στην Γαλλία.

-Στον Λίβανο πως πήγατε;
 Παράνομα από την Δαμασκό στο Μπικά στο Λίβανο. Μείναμε σε καταυλισμό εκεί ένα διάστημα. Για 3 μήνες πήγαινα στον γιατρό και μετά πήγαινα στον καταυλισμό. Μετά γνώρισα έναν που τον έλεγαν Abou Hassan από την Daraa μου είπε θα σου φτιάξω χαρτιά να σε στείλω στον αδερφό σου, με έφερε και με πέταξε στο αεροδρόμιο, πήρε τα χαρτιά και έφυγε.

-Πότε ακριβώς φύγατε από την χώρα σας;
 Πριν 1,5 χρόνο. Έμεινα στην Δαμασκό και πήγαινα στον Λίβανο για τα φάρμακα και έμεινα στον καταυλισμό εκείνες τις μέρες μέχρι να με δει ο γιατρός.

-Ήταν τόσο εύκολο να περνάτε τα σύνορα;
 Αναγκαστικά, καμιά φορά βρίσκαμε και ταξί να μας περάσει, ανάλογα τις μέρες.

-Δεν υπάρχει κανένας έλεγχος εγγράφων όταν πηγαίνετε στον Λίβανο;
 Στην αρχή ναι, αλλά μετά πηγαίναμε παράνομα, γιατί είχαν λήξει τα χαρτιά που πρέπει να ανανεώνονται κάθε 6 μήνες. Το τελευταίο διάστημα όποιος δεν είχε χαρτιά στον Λίβανο τον πήγαιναν πίσω στην χώρα του.

-Πότε φύγατε οριστικά από την χώρα σας;
 Πριν 3 μήνες. Το είχα αποφασίσει ότι θα φύγω.

-Εκτός από την Δαμασκό έχετε πάει σε άλλες περιοχές της χώρας σας;
 Όχι, περισσότερο ήμουν στο Aleppo και μετά στην Δαμασκό.

-Εκτός από τον Λίβανο έχετε πάει σε άλλη χώρα;
 Όχι.

-Ποιά διαδρομή ακολουθήσατε για να έρθετε στην Ελλάδα;
 Από Συρία Λίβανο και από το αεροδρόμιο του Λιβάνου πήραμε το αεροπλάνο για Ελλάδα και όταν φτάσαμε με άφησε και πήρε τα χαρτιά και έφυγε. Πήγα μόνη μου στην αστυνομία να πω ότι δεν έχω χαρτιά παρά μόνο τα χαρτιά από την Συρία. Είχαμε συμφωνήσει ότι θα με πάει στον αδερφό μου στη Σουηδία αλλά με άφησε στη μέση της διαδρομής.

-Άρα ταξιδέψατε με πλαστό διαβατήριο.
 Ναι.

-Αλλά είχατε και το δικό σας από την Συρία;
 Ναι, είχα όλα μου τα χαρτιά στο πορτοφόλι μου.

-Ποιο είναι το αεροδρόμιο στον Λίβανο από το οποίο ξεκινήσατε;

Το Rafik Alhariry στην Gharbia.

-Είχατε πολιτική δράση στη χώρα σας;

Όχι δεν ασχολούμαι καθόλου με την πολιτική.

-Για ποιους λόγους αποφασίσατε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας;

Έχουμε πόλεμο, δεν υπάρχουν χρήματα. Δεν υπάρχει σπίτι, δεν έχουμε φαί.

-Μου αναφέρατε και πριν ότι δεν έχετε σπίτι, τι ακριβώς έγινε;

Το σπίτι ήταν στον 5^ο όροφο και καταστράφηκε και το μαγαζί σας είπα ότι μπήκαν οι ένοπλοι και μας τα πήραν όλα.

-Τι μαγαζί είχατε ακριβώς;

Το σπίτι καταστράφηκε από τα βλήματα. Με τον αδερφό μου είχαμε το μαγαζί χωρισμένο στα 2, εγώ πωλούσα εσώρουχα και αξεσουάρ και ο αδερφός μου το είχε κάνει με χρυσά τα οποία γυάλιζε.

-Το σπίτι σας πότε καταστράφηκε;

Πριν 1,5 χρόνο. Το μαγαζί όμως μας το έκλεψαν πιο πριν.

-Είσαστε παρούσα στην καταστροφή του σπιτιού σας;

Ναι ήμουν στην κουζίνα,. Επειδή είμαστε στον 5^ο, όταν πέφτουν τα βλήματα καταστρέφονται τα σπίτια που είναι ψηλά.

-Τι ακριβώς εννοείτε με τον όρο «βλήματα»;

Όταν πολεμούν μεταξύ τους πέφτουν πύραυλοι, δεν ξέρω πως ονομάζονται αυτά.

-Για ποιους λόγους δεν επιθυμείτε να επιστρέψετε στη χώρα σας;

Τι να γυρίσω να κάνω, δεν έχω σπίτι τα αδέρφια μου πέθαναν, οι συγγενείς έφυγαν ,δεν έχω κανέναν. Έχω μόνο τον αδερφό μου και τον Θεό.

-Τι φοβάστε ότι θα σας συμβεί, αν επιστρέψετε στη χώρα σας;

Σίγουρα θα με σφάξουν, κανείς δεν ξέρει τι μπορεί να συμβεί επειδή είμαι χριστιανή και διώκομαι.(κλαίει)

-Είστε καλά ή να κάνουμε ένα διάλειμμα;

Όχι, συνεχίστε, καλά είμαι. Η ψυχολογία μου δεν είναι καλή για αυτό κλαίω όλη την ώρα.

-Λογικό είναι. Αντιμετωπίζατε κάποιο άλλο πρόβλημα στη χώρα σας, πέρα από όσα αναφέρατε προηγουμένως;

Τι παραπάνω να συμβεί. Δεν μπορείς να ζήσεις με αυτά τα προβλήματα.

-Μπορείτε να μου περιγράψετε το περιστατικό στο μαγαζί σας που μου είπατε νωρίτερα;

Ήταν βράδυ και είμαστε στο μαγαζί και μπήκαν οι ένοπλοι και τους είπε ο αδερφός μου πάρτε ότι θέλετε, πήραν τα χρήματα από το ταμείο και ότι ήταν στο μαγαζί και έκαψαν το μαγαζί. Φύγαμε με τον αδερφό μου και πήγαμε στη Δαμασκό. Ή γίνεσαι ένας από αυτούς (ένοπλος) ή τους πληρώνεις χρήματα.

-Εκείνοι δηλαδή σας ζήτησαν να συμμετέχετε στον αγώνα τους;

Ναι και για αυτό το σκάσαμε. Δεν έχω κανέναν μόνο τον αδερφό μου.

-Οπότε πήγατε μαζί με τον αδερφό σας στη Δαμασκό και μετά;

Πήγαμε μαζί στη Δαμασκό αλλά αυτός έφυγε. Και αυτός βασανίστηκε μέχρι να φτάσει στη Σουηδία. Όλα παράνομα και μετά έφυγα εγώ.

-Εκείνος πότε έφυγε από την Συρία;

Πριν 3 χρόνια και τόσο είναι στην Σουηδία.

-Έχει οικογένεια εκεί;

Όχι δεν είναι παντρεμένος.

-Σχετικά με το περιστατικό στο μαγαζί σας, πιστεύετε ότι γνώριζαν το θρήσκευμα σας;

Σίγουρα γιατί εκεί οι μουσουλμάνοι φορούν μαντίλα ενώ εμείς όχι, φοράμε τον σταυρό. Και εγώ φορούσα σταυρό αλλά μου τον έχουν πάρει στην φυλακή. Άλλωστε φαίνεται και από τα ονόματα.

-Πριν από αυτό είχατε άλλο πρόβλημα με την θρησκεία σας εκεί;
Όχι, πριν το πόλεμο δεν είχαμε τίποτα.

-Αυτοί που σας επιτέθηκαν τους γνωρίζατε, ήταν από τον τόπο σας;
Όχι δεν τους γνωρίζαμε. Ήταν ξένοι και ένοπλοι.

-Το μαγαζί σε ποια περιοχή βρισκόταν;
Ήταν στο Almidan αλλά εκεί ήταν η λαϊκή αγορά τροφίμων. Ήταν με ενοίκιο δεν ήταν δικό μας.

-Υπάρχει κάποιο χαρακτηριστικό κτίριο εκεί που μένατε στο Aleppo;
Υπήρχε μια εκκλησία που λεγόταν ALFARAH και ένα τζαμί.

-Πηγαίνατε στην εκκλησία όσο είσατε εκεί;
Σίγουρα Και εδώ ήθελα να πάω να δω τις ελληνικές εκκλησίες.

-Πριν τον πόλεμο γιορτάζατε τις γιορτές στην εκκλησία;
Ναι στις μεγάλες γιορτές, στις μικρές, τα Χριστούγεννα, τις Κυριακές..

-Εσείς τότε γιορτάζετε;
25 στο τέλος του χρόνου, τον Δεκέμβριο. Είναι τα Χριστούγεννα και μετά η πρωτοχρονιά. Και η μεγάλη γιορτή κάθε χρόνο αλλάζει. Είναι τον 4^ο ή 5^ο μήνα και είναι η σταύρωση του Χριστού. που κάνουν κουλούρια και αυγά.

-Πως την ονομάζετε αυτή την γιορτή;
Την λέμε happy easter, είναι το Πάσχα.

-Την ονομαστική σας γιορτή την γιορτάζετε στην Συρία;
Όχι μόνο τα γενέθλια. 01/08/1958.

-Δεν γιορτάζετε μου είπατε την ονομαστική γιορτή..
Υπάρχουν πολλά ονόματα, Γιώργος, Ηλίας, Μαρία.

-Αλλά δεν ξέρετε εσείς, ο άγιος που έχετε το όνομά του, τότε γιορτάζει.
Γνωρίζω ότι το όνομα αυτό είναι όνομα βασίλισσας και όχι αγίου για αυτό δεν το γιορτάζουμε.

-Στην περιοχή που μένατε είχε και άλλους χριστιανούς;
Ναι είχε, αλλά τότε όλοι φύγανε. Είχαμε και πολλές εκκλησίες στην περιοχή.

-Πείτε μου μερικές..
Άγιος Ηλίας, γιατί είναι ορθόδοξη εκκλησία. Είναι και άλλες πολλές εκκλησίες, έχει και για τους Syrian, αλλά εμείς πηγαίναμε σε αυτή για τους ορθόδοξους.

-Μπορείτε να μου περιγράψετε μια Κυριακή στην Ορθόδοξη εκκλησία;
Μπαίνουμε στην εκκλησία, καθόμαστε, έρχεται ο παπάς και διαβάζει. Κάνουμε την προσευχή, ο ιερέας την κάνει, και μετά πάμε σπίτια μας. Είναι όλες οι εικόνες στην εκκλησία.

-Περιγράψτε μου αυτή την εκκλησία μέσα.
Μπαίναμε από την πόρτα που ήταν μαύρη, είχε πολλές θέσεις, οι καρέκλες ήταν ξύλινες, είχε ένα μέρος για τα κεριά, ανάβουμε τα κεριά καθόμαστε στα καθίσματα ακούμε τον ιερέα, κάνουμε την προσευχή μας..αν ανοίξετε το κινητό μου θα δείτε πολλές εικόνες από αγίους γιατί μου αρέσουν πολύ.

-Κάνουν κάτι άλλο την Κυριακή εκεί;
Κάνουν και διάφορα άλλα πράγματα αλλά επειδή είμαι μεγάλη δεν μπορώ να κάθομαι πολύ ώρα. Έκαναν και εκδρομές πριν τον πόλεμο. Μας πήγαιναν σε ιερά μέρη όπως το Deer Maaloula που είναι μοναστήρι με καλόγριες.

-Σε ποια περιοχή βρίσκεται αυτό;
Στην Δαμασκό. Ένοπλοι είχαν μπει και σε αυτό το μοναστήρι και είχαν κλείσει όλες τις καλόγριες εκεί. .

-Η θρησκεία σας έχει κάποιον περιορισμό στο φαγητό;

Νηστεύουμε για τα Χριστούγεννα 25 ημέρες και στην μεγάλη γιορτή (το Πάσχα) νηστεύουμε και τρώμε μόνο με λάδι για 40 ή 50 μέρες και μετά γίνεται η σταύρωση και μετά γιορτάζουμε.

- Ξέρετε τι είναι η Θεία Κοινωνία;(η διερμηνέας δεν ήξερε ακριβώς να το μεταφράσει).

Είναι βιβλία που διαβάζουμε και κάνουμε προσευχή .Πιστεύω στον Θεό και είναι όλα του Θεού. (η διερμηνέας βρίσκει την σωστή ορολογία και αναδιατυπώνει)

Πηγαίνουμε στον ιερέα, βάζει το χέρι στο κεφάλι μας δίνει να πιούμε κρασί με το κουτάλι και ένα είδος από ψωμί που υπάρχει μέσα και με το κουτάλι μας το δίνει στο στόμα . Μας το βάζει στο στόμα για να μην πέσει κάτω επειδή είναι ιερό και σκουπίζουμε μετά το στόμα μας για τον ίδιο λόγο. Αν έχεις κάτι να πεις στον παπά υπάρχει ένας χώρος για εξομολόγηση.

-Όλοι χριστιανοί έχουν προβλήματα αυτή την εποχή στη Συρία;

Ναι και όποιος μπορεί να φύγει φεύγει.

-Έχει τύχει κάτι κακό σε κάποιον γνωστό σας χριστιανό;

Όχι γιατί οι περισσότεροι έφυγαν από τις αρχές των γεγονότων.

-Έχετε να προσθέσετε κάτι άλλο πριν το κλείσιμο της πρακτικού;

Όχι, αλλά αν θέλετε μπορείτε εσείς να με ρωτήσετε επιπλέον.

-Θα κάνουμε ένα διάλειμμα να δω αν χρειάζομαι κάτι περισσότερο και θα επιστρέψουμε.

Η αιτούσα ενημερώθηκε κατά την διάρκεια του διαλείμματος σχετικά με το αίτημα επανένωσης, οπότε κατέθεσε την σχετική αίτηση και η συνέντευξη δεν συνεχίστηκε.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Abrams, L., Βαν Μπουσχότεν, Ρ. (επιμ.) (2014). *Oral history theory, θεωρία προφορικής ιστορίας*, (μτφ.) Λουκάς Ρινόπουλος. Αθήνα: Πλέθρον.
- Abrams, L., (2016). *Oral history theory*. 2nd ed. London: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Asylum processes (Quality). (n.d.). Ανακτήθηκε 11 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <https://www.easo.europa.eu/training-quality/asylum-processes-quality>
- Βαν Μπουσχότεν, Ρ., (2002). ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 40: ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΣΕ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Τόμος 107 (Ειδικό Τεύχος: Όψεις της προφορικής ιστορίας στην Ελλάδα, επιμ.: Θανοπούλου Μ., Μπουτζουβή Α., Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε., σ. 135-155.
- Bauman, Z., (2008). *Ρευστοί καιροί. Η ζωή την εποχή της αβεβαιότητας*, (μτφ.) Κωνσταντίνος Γεώργμας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Bracken, P., Petty, C., (1998). *Rethinking the Trauma of War*. London: Free Association Books.
- Cohen, J., (2001). *Questions of Credibility: Omissions, Discrepancies and Errors of Recall in the Testimony of Asylum Seekers*, *International Journal of Refugee Law*. Volume 13, Issue 3, 1 July 2001, Pages 293-309. Ανακτήθηκε 12 Δεκεμβρίου 2017 από: <https://doi.org/10.1093/ijrl/13.3.293>
- EU-Turkey statement (2016, March, 18). Ανακτήθηκε 8 Οκτωβρίου 2017 από: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/>
- Gatrell, P., (2014). *Refugees*, in 1914-1918 –online. International Encyclopedia of the First World War. Berlin 2014-10-08. DOI: 10.15463/ie1418.10134.
- Ερωτήσεις και Απαντήσεις (2016, Οκτώβριος). Ανακτήθηκε 21 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2016/11/Qandanswers_ENG_OCT_V4a_-_25-10-2016-Greek_V2.pdf

Havinga, T. & Böcker, A. (1999). *Country of asylum by choice or by chance: Asylum-seekers in Belgium, the Netherlands and the UK*. Journal of Ethnic and Migration Studies, 25:1, 43-61, DOI: 10.1080./1369183X.1999.9976671

Ιωσηφίδης, Θ., (2008). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.

Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης, Μ. (επιμ.) (2006). *Ποιοτική κοινωνική έρευνα. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.

Καραμαγκάλης, Γ., (2016). *Το Προσφυγικό Πρόβλημα Το 2015*. Ανακτήθηκε 5 Νοεμβρίου, 2017, διαθέσιμο από: <http://www.dianeosis.org/2016/02/to-profil-twn-prosfygikwn-rown-pros-tin-ellada-to-2015/>

Κατράνης, Α., (2013). *Η ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΣΤΗ ΔΙΝΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κυριακίδου-Νέστορος, Α., (1987). *Ο χρόνος της προφορικής ιστορίας*. Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2017, διαθέσιμο από: http://www.persee.fr/doc/metis_1105-2201_1987_num_2_1_889

Μάζης, Ι., (2012). *ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Μαρούδα, Μ. Ντ., (2006). *Η Διεθνής Ευθύνη για Παραβιάσεις του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου, Η Κριτική και Ατομική Ευθύνη σε Κίνηση*. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα.

Μπάδα, Κ., Μπουσχότεν, Β.Ρ., (επιμ.) (2002). *Εισαγωγή, στο P. Thompson, 2002, φωνές από το παρελθόν. Προφορική Ιστορία, (μτφ.) Ρ.Β. Μπουσχότεν-Ν. Ποταμιάνος*. Αθήνα: Πλέθρον.

Ν.3907/2011 (ΦΕΚ Α' 7/26.01.2011). *Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη-μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις*.

Ο Νόμος στην Ελλάδα. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 19 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <http://www.unhcr.gr/prostasia/nomiki-prostasia/o-nomos-stin-ellada.html>

Π.Δ. 113/2013 (ΦΕΚ 146/Α/14-6-2013). *Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L326/13.12.2005) και άλλες διατάξεις.*

Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, p. 10, paragraph 50. (2013, July 4). Ανακτήθηκε 16 Οκτωβρίου, 2017, διαθέσιμο από:

http://www.ohchr.org/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/Documents/HRBodies/HRCouncil/CoISyria/A-HRC-23-58_en.pdf&action=default&DefaultItemOpen=1

Riessman, C. K., (2008). *Narrative Methods for the Human Sciences*. London: Sage.

Robjant, K., Hassan, R & Katona, C., (2009). *Mental health implications of detaining asylum seekers: systematic review*. *BJP*, 194:306-312, DOI: 10.1192/bjp.bp.108.053223

Rodgers, L., Gritten, D., Offer, J. & Asare, P., (2016). Syria the story of the conflict. Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868>

Ρούσσοσ, Σ., (2013). *ο πόλεμος στη Συρία ή ο πόλεμος για τη Συρία*. Τεύχος 4, online περιοδικό ΧΡΟΝΟΣ. Ανακτήθηκε 18 Νοεμβρίου 2017, διαθέσιμο από: <http://www.chronosmag.eu/index.php/syria-roussos.html>

Ρούσσοσ, Σ., (2013). *Σημειώσεις για την κρίση στη Συρία*. Ανακτήθηκε 19 Νοεμβρίου 2017, διαθέσιμο από: <http://www.cemmis.edu.gr/index.php/about-us/team/item/98-simeioseis-gia-tin-krisi-sti-syria>

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ 1951 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (1495^η Σύνοδος της Ολομέλειας 1966, Δεκέμβριος, 16). Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <https://www.synigoros.gr/resources/docs/04-symvasiprotokollo.pdf>

Σύμβαση της Γενεύης του 1951: Ερωτήσεις και Απαντήσεις. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 16 Οκτωβρίου 2017 από:

<http://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/General/Geneva1951faq.pdf>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΑΜΠΕΡΕ 15 Κ'16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1999 C/99/0002. Ανακτήθηκε 13 Οκτωβρίου 2017 από: http://europa.eu/rapid/press-release_PRE-99-0002_el.htm#top-page

Syrian refugee crisis: Facts, FAQs, and how to help. (2017, July 13). Ανακτήθηκε 19 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <https://www.worldvision.org/refugees-news-stories-/syria-refugee-crisis-war-facts>

Strauss, A & Corbin, J., (1998). *Basic of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. 2nd ed. London: Sage.

Thompson, P., Bornat, J., (2017). *The voice of the past, Oral History*. 4th ed. Oxford University Press.

Tonkin, E., (1992). *Narrating our Pasts: the social construction of oral history*. Cambridge University Press.

Τσιώλης, Γ., (2006). *Ιστορίες ζωής και βιογραφικές αφηγήσεις. Η βιογραφική προσέγγιση στην κοινωνιολογική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.

Τσιώλης, Γ., Σιούτη Ε., (επιμ.) (2013). *Βιογραφικές (ανα)κατασκευές στην ύστερη νεωτερικότητα*, (μτφ.) Γιώργος Τσιώλης-Θεοφάνης Τάσης. Αθήνα: Εκδόσεις νήσος-Π. ΚΑΠΟΛΑ.

Τσιώλης, Γ., (2015). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες*. Στο Γ. Πυργιωτάκης & Χρ. Θεοφιλίδης (επιμ.). *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη*, (σ. 473-498). Αθήνα: Πεδίο.

Υ.Α. οικ. 6416/2014 (ΦΕΚ 2034/Β/25-7-2014), όπως τροποποιήθηκε με την Υ.Α. οικ. 10624/2017 (ΦΕΚ 2089/Β/19-6-2017). *Κανονισμός λειτουργίας Υπηρεσίας Ασύλου*.

World Report 2013: Syria. *Events of 2012*. (n.d.). Ανακτήθηκε 23 Οκτωβρίου 2017, διαθέσιμο από: <https://www.hrw.org/world-report/2013/country-chapters/syria>

Zaragoza, J. C., (2015). *Tragedies in the Mediterranean: Analyzing the Causes and Addressing the Solutions from the Roots to the Boats*. Ανακτήθηκε 3 Νοεμβρίου, 2017, διαθέσιμο από:
http://www.cidob.org/en/publications/publication_series/notes_internacionales/n1_124_tragedies_in_the_mediterranean/tragedies_in_the_mediterranean_analyzing_the_causes_and_addressing_the_solutions_from_the_roots_to_the_boats/